

Marknadsrapport animalieprodukter

- utvecklingen i Sverige till och med 2025

Foto: Scandinav, Mostphotos, Åsa Lannhard Öberg

De senaste åren har antalet får och nötkreatur minskat, bland annat till följd av utmaningar kopplat till lönsamhet, och det har lett till tidvis brist på nötkött. Höga mjölkpriser och fler mjölkkor har varit en motvikt till minskat antal djur inom specialiserad nötköttsproduktion. Invägningen av mjölk 2025 var den högsta på tio år. Produktionen av griskött och matfågel har ökat de senaste åren, matfågelsektorn drabbades emellertid av fågelinfluensa i avelsbesättningar runt årsskiftet 2025 – 2026. Äggproduktionen hade en explosiv utveckling 2025 då produktionen ökade med över 17 procent, vilket både beror på ett återställande efter utbrottet av salmonella 2023 och ett stort intresse att investera för att möta ökad efterfrågan på svenska ägg.

Den här marknadsrapporten beskriver och analyserar utvecklingen av produktion, utrikeshandel, konsumtion och priser i Sverige. De sektorer som omfattas är griskött, nötkött, matfågel, får- och lammkött, ägg och mjölk. Rapporten baseras huvudsakligen på uppgifter i [Jordbruksverkets](#) och [Statistiska Centralbyråns](#) statistikdatabaser kombinerat med omvärldsbevakning.

Författare

Åsa Lannhard Öberg

Innehåll

1 Inledning.....	3
2 Den svenska marknaden för animalieprodukter	5
2.1 Jordbruksverkets marknadsbalanser	6
2.2 Förslag på mål för svensk livsmedelsproduktion	7
2.3 Svenskt jordbruk i kronor och hektar.....	8
2.4 Strukturutveckling inom animalieproduktionen	12
2.5 Förprovning av stallar.....	14
2.6 Användning av antibiotika till lantbruksdjur	16
2.7 Import och export av animalieprodukter.....	17
2.8 Prisutveckling för animalieprodukter	19
2.9 Marknaden för ekologiska livsmedel.....	22
2.10 Hushållens utgifter på mat och dryck.....	27
2.11 Konsumtion av animalieprodukter.....	30
2.12 Försörjningsgraden för animaliska livsmedel.....	38
2.13 Marknaden för griskött	41
2.14 Marknaden för nötkött	54
2.15 Marknaden för matfågel	66
2.16 Marknaden för fårkött	73
2.17 Marknaden för ägg	84
2.18 Marknaden för mjölk och mejeriprodukter.....	95

1 Inledning

Ett huvudmål i den svenska livsmedelsstrategin, som antogs av riksdagen i juni 2017, är att livsmedelskedjan ska vara konkurrenskraftig och att den totala produktionen ska öka samtidigt som relevanta miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet.

I mars 2025 presenterade regeringen version 2.0 av livsmedelsstrategin. Målet är att förstärka arbetet med att främja livsmedelskedjans konkurrenskraft och att öka den svenska produktionen genom fokusområdena robusthet, exportfrämjande samt svensk kvalitet och gastronomi. Ett uppdrag till Jordbruksverket var att ta fram förslag på tillväxtmål för svensk livsmedelsproduktion. I den rapport som levererades till regeringen den 15 oktober 2025, föreslår Jordbruksverket mål uttryckta i form av försörjningsgrad för 18 råvarugrupper inom jordbruket och ett mål för ökad produktion av fiske- och vattenbruksprodukter.

Hög efterfrågan på svensk mat har positiva effekter på jordbrukets lönsamhet och konkurrenskraft och det gynnar även vår försörjningsförmåga. Mervärden hos svenska livsmedel som tilltalar konsumenter och som gett en ökad efterfrågan de senaste tio åren är bland annat låg användning av antibiotika till lantbrukets djur, god djurvälstånd och höga miljökrav – liksom att inhemsk produktion bidrar till livsmedelsförsörjning, sysselsättning och en levande landsbygd.

Den geopolitiska instabiliteten har fått beredskaps- och försörjningsfrågor att segla upp på agendan i alla delar av samhället. De senaste åren har nationella och globala kriser avlöst varandra – sommartorka, pandemi, utbrott av djursjukdomar, krig i Europa och Mellanöstern, inflation och lågkonjunktur. Torkan 2018 innebar foderbrist och ökade kostnader för att tillgodose djuren med foder. Många producenter tvingades slakta fler djur än planerat och särskilt för nötkötts- och mjölksektorn tog det tid att bygga upp besättningar igen. Våren och försommaren 2023 var det återigen torka som följdes av omfattande regn, vilket innebar en ny väderrelaterad utmaning för jordbruket. Särskilt växtodlingen drabbades, men omfattande slaktökning av djur på grund av foderbrist uteblev. Äggsektorn har drabbats av flera stora sjukdomsutbrott de senaste åren; fågelinfluensa 2021, salmonella 2023 och Newcastle-sjukan 2024. Hösten 2023 konstaterades afrikansk svinpest i Västmanland, men tack vare kraftfulla åtgärder från myndigheter och samhälle kunde utbrottet begränsas och bekämpas. Svensk matfågelproduktion hade sju utbrott av fågelinfluensa i avelsbesättningar från oktober 2025 till februari 2026 och runt 10 miljoner slaktkycklingar har saknats i produktionen. Det innebar ett mödosamt arbete med att bekämpa smittan, ekonomiska förluster för uppfödarna och ett tillfälligt minskat utbud av svensk kyckling.

Pandemin hade övervägande negativa effekter på vårt samhälle, men för köttproducenterna betydde färre restaurangbesök och fler måltider i hemmet tillagade av råvaror från dagligvaruhandeln att efterfrågan på svenskt kött ökade. I

slutet av pandemin började inflationen tillta och räntorna steg. Inom lantbruket blev insatsvaror som foder, konstgödsel, el och bränsle betydligt dyrare att köpa in. Kostnadsökningar för jordbrukets insatsvaror eldades på ytterligare när Ryssland invaderade Ukraina i februari 2022. Stigande produktionskostnader resulterade i ökade priser i alla led av livsmedelskedjan. Många konsumenter jagade lågpris och prioriterade ner de dyrare alternativen, där svenska produkter ofta befinner sig. En lugnare period med dämpad inflation och sjunkande räntor inleddes andra halvåret 2024 och höll i sig en bit in på 2026. Förbättrat konjunkturläge fick lantbruket att vädra morgonluft och investeringsviljan växte, vilket statistiken som visar ett ökat antal förprovade stallplatser 2025 är ett kvitto på.

Men då kom nästa bakslag. I skrivande stund sätter det pågående kriget i Mellanöstern stor prägel på energipriserna, som stiger igen och det pressar i sin tur upp priset på konstgödsel. Det är särskilt växtodlingsföretagen som drabbats då de största kostnadsökningarna skett för kvävegödsel och diesel, samtidigt har spannmålspriserna legat kvar mer eller mindre på oförändrade nivåer. För att kompensera jordbruket för högre kostnader beslutade regeringen i maj 2026 om ett krisstöd på 1,6 miljarder kronor. På världsmarknaden har avräkningspriset för vete länge legat på låg nivå till följd av hög skörd 2025 och stora globala lager. Situationen kan emellertid komma att ändras stundande växtodlingsår. Arealerna sådda med vete är lägre än på mycket lång tid eftersom växtodlare väljer grödor som inte kräver så mycket gödning nu när priserna stigit, och det kan komma att stärka prisbilden på spannmål framöver.

En annan utmaning är extremt låga grundvattennivåer i stora delar av södra Sverige, vilket adderar ytterligare en börda på våra livsmedelsproducenter.

Under hela perioden med kriser och oro har de svenska producentpriserna för flertalet animalieprodukter legat på toppnivå jämfört med övriga EU-länder. Särskilt för nötkött och griskött har de svenska priserna nästan undantagslöst varit bland de högsta under det senaste decenniet. Mjölkspriserna har varit mer varierande men senaste under 2025 uppnåddes producentpriser på över 6 kr/kg.

Trots att samhället präglats ekonomisk oro under en tid, visar undersökningar som bland annat Från Sverige genomför att konsumenter i Sverige fortsatt värderar att köpa svensk mat – även om den är lite dyrare än lågprisalternativen. Svenska mervärden står sig starka och det torde vara en av de viktigaste styrkorna att bygga vidare på, för att livsmedelsstrategins mål om ökad produktion ska nås.

2 Den svenska marknaden för animalieprodukter

Växande efterfrågan på svenskt kött har lett till stigande priser i alla led på framför allt nötkött de senaste åren, men trots detta har sektorn backat genom färre djur och minskad produktion. En liknande utveckling noteras för får- och lammsektorn där både djurantal och slakt fallit tillbaka. Orsakerna till den negativa utveckling i betesbaserad köttproduktion är bland annat småskalighet som leder till svårighet att nå lönsamhet, stödberoende och svagt intresse hos den yngre generationen att ta över. Samtidigt har tidigare års torka gett dåliga skördar, som lett till ökad slakt av kor, kvigor och tackor. Perioden för att återställa en tidigare ökad slakt av moderdjur inom nötköttsproduktionen är 3–4 år.

Mjölkkpriserna har periodvis varit på hög nivå de senaste åren, vilket stimulerat till ökad produktion och skapat en välkommen motvikt till den nedåtgående trenden i den specialiserade nötköttsproduktionen.

Den svenska grisproduktionen har haft en relativt stabil utveckling de senaste två åren, med en årlig ökning av både produktion och konsumtion.

Matfågelproduktionen har under vintern 2025–2026 kämpat med utbrott av fågelinfluensa, som främst drabbat avelsanläggningar. En minskad produktion av daggamla kycklingar från dessa betyder i sin tur att svenska slaktkycklingstallar inte kunnat fyllas.

Äggsektorn uppvisade en mycket stark utveckling 2025 efter några år som präglats av ett storskaligt salmonellautbrott under 2023. Produktionen ökade med över 17 procent och det gav en rejäl skjuts åt konsumtion, export och försörjningsgrad samtidigt som importen backade. Ökad efterfrågan på svenska ägg har lett till ett växande intresse att bygga nya stallar.

Under många år efter EU-inträdet hade svensk animalieproduktion svårt att hävda sig mot billigare importerade produkter och det ledde till en kraftigt försämrad försörjningsgrad. Från 2015 började ett trendbrott skönjas och ökad efterfrågan på de mervärden som förknippas med svensk animalieproduktion stärkte försörjningsgraden, genom minskad import och ökad svensk produktion. Under pandemin upplevde producenterna en extra stor efterfrågeökning då vi åt färre måltider på restaurang, där andelen importerat kött är hög, och fler måltider i hemmen, där å andra sidan andelen svenskt kött är hög. De senaste årens matprisökningar och lågkonjunktur har dämpat den positiva utvecklingen.

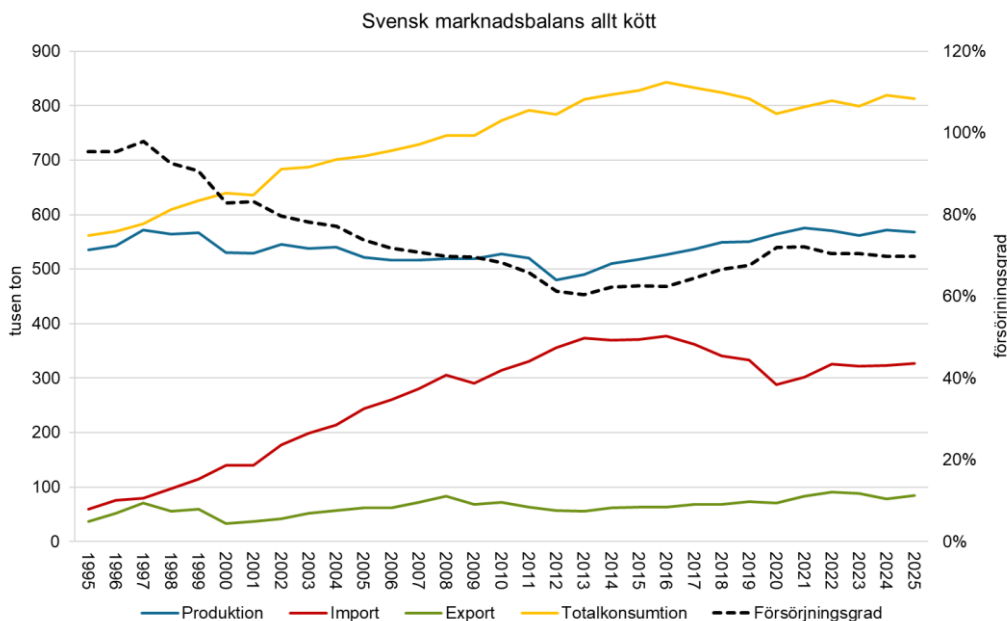
2.1 Jordbruksverkets marknadsbalanser

Jordbruksverket beräknar årliga marknadsbalanser för kött, mjölk och ägg. Dessa baseras på officiell statistik för produktion (Jordbruksverket) och handeln med andra länder (SCB), som används för att ta fram siffror på total konsumtion och försörjningsgrad. För att få ett korrekt resultat räknas handeln med andra länder om till slaktvikt för kött, äggekvaliteter för äggprodukter och mjölkekvaliteter för mejeriprodukter. Med andra ord omvandlas förädlade livsmedel i utrikeshandeln till produktionens nivå i den officiella statistiken, för att skapa jämförbarhet.

Total konsumtionen räknas ut genom att summera produktion och import och dra ifrån export. Siffran visar åtgången av en råvara i oförädlad form för att tillgodose vår verkliga konsumtion. För att öka uppfattningen om hur stor total konsumtionen är räknar vi ut en siffra per capita genom att dividera total konsumtionen med ett genomsnitt av befolkningen. Vi gör också en årlig beräkning av hur mycket kött som ”spetsas på gaffeln”, eftersom det är en stor andel som försvinner från slakteri till tallrik. En slutsats är att det kött vi äter uppgår till ungefär hälften av total konsumtionen – använd gärna det som en tumregel!

Svensk försörjningsgrad visar vår produktion i relation till total konsumtionen, alltså hur stor andel av efterfrågan som skulle kunna täckas av svenska livsmedel. Beräkningen anger dock inte hur stor andel av det vi äter som är svenskt, eftersom vi också har export av svenskproducerade livsmedel. Tidigare kallade vi detta mått för självförsörjningsgrad, försörjningsförmåga och svensk marknadsandel. Fortfarande används samtliga fyra begrepp synonymt hos olika samhällsaktörer, men Jordbruksverket förespråkar numera begreppet försörjningsgrad. Utvecklingen av denna indikator brukar också användas för att beskriva vår konkurrenskraft i olika sektorer. För att upprätthålla försörjningsgraden förutsätts bland annat att det inte uppstår störningar i produktionen som beror på brist på de insatsvaror vi i stor utsträckning importerar. Utan importerad diesel, konstgödsel och växtskyddsmedel skulle jordbruksproduktionen minska avsevärt.

Grafen nedan visar den aggregerade utvecklingen av marknadsbalansen för kött.

Figur 1 Svensk marknadsbalans för kött totalt, 1995 – 2025

Källa: Jordbruksverket och SCB

Mjölksktorn har inte haft riktigt samma utveckling som den för kött, och vändpunkten för såväl produktionen som försörjningsgraden kom cirka fem år senare än för köttet – alltså runt 2020. Vi äter alltmer förädlade mejeriprodukter idag, framför allt ost, medan vi dricker allt mindre mjölk. Andelen import för ost är hög medan vi knappt importerar någon dryckesmjölk alls.

Ägg är den animaliesektor som uppvisar den högsta och mest stabila försörjningsgraden, som pendlat mellan 85 och 100 procent sedan EU-inträdet. De senaste åren har storskaliga sjukdomsutbrott hos värphöns tillfälligt sänkt produktion, försörjningsgrad och konsumtion av ägg.

Grafer som illustrerar marknadsbalansen för de specifika köttslagen, mjölk och ägg visas längre fram i rapporten.

2.2 Förslag på mål för svensk livsmedelsproduktion

Inom ramen för Livsmedelsstrategin 2.0 fick Jordbruksverket våren 2025 i uppdrag att beskriva möjliga målformuleringar för svensk livsmedelsproduktion samt för- och nackdelar med sådana.

Vi levererade en rapport som svarade på uppdraget den 15 oktober 2025. Våra förslag är att mål sätts för stärkt försörjningsgrad till 2035 jämfört med basåret 2024. För animalieprodukterna, som utgör sju av totalt 18 målförslag inom jordbruk och trädgård, är förslaget att försörjningsgraden ska öka på följande sätt:

- för kött totalt från 70 till 80 procent
- för griskött från 81 till 95 procent
- för nötkött från 57 till 65 procent
- för får- och lammkött från 25 till 30 procent
- för matfågel från 72 till 85 procent
- för mjölkekvivalenter från 71 till 85 procent
- för ägg från 87 till 105 procent

Regeringen har gett positiv återkoppling på våra målförslag och de har blivit vägledande för flera branschinitiativ som lanserats under 2026.

Det finns flera möjligheter och utmaningar kopplat till en ökad produktion. Till exempel är stort konsumentintresse för svenska mervärden en möjlighet, medan beroende av importerade insatsvaror är en utmaning. Tillgången på outnyttjade mark- och vattenresurser är både en möjlighet och en utmaning. Även om produktiviteten ökar på befintliga marker bedömer vi att det behövs cirka 340 000 hektar mer mark, främst för produktion av foder till ett ökat djurantal men även för bete och produktion av livsmedel. Vidare kan livsmedelsproduktionen leda till såväl positiv som negativ miljöpåverkan. Exempelvis bidrar betande djur till både biologisk mångfald och utsläpp av växthusgaser. En förutsättning för att öka produktionen av livsmedel samtidigt som vi beaktar relevanta miljömål, är bland annat att grön omställning och förbättrad resurseffektivitet sker parallellt.

För att målen ska kunna nås behöver åtgärder, som i många fall redan vidtagits, vässas ytterligare. Vi lyfter flera exempel, bland annat att utnyttja EU-stöden, stötta investeringar, fortsätta med regelförenkling och öka resurseffektiviteten. Beräknad kostnad för investering i stallar uppgår till 15,5 miljarder kronor och i växt- och trädgårdsodling genom ökad maskinkostnad och lagring till 11 miljarder kronor.

Det är konsumenternas efterfrågan och marknadens aktörer som i huvudsak ska driva utvecklingen av livsmedelsproduktionen, men staten behöver bidra genom möjliga verktyg för stöttning och styrning.

2.3 Svenskt jordbruk i kronor och hektar

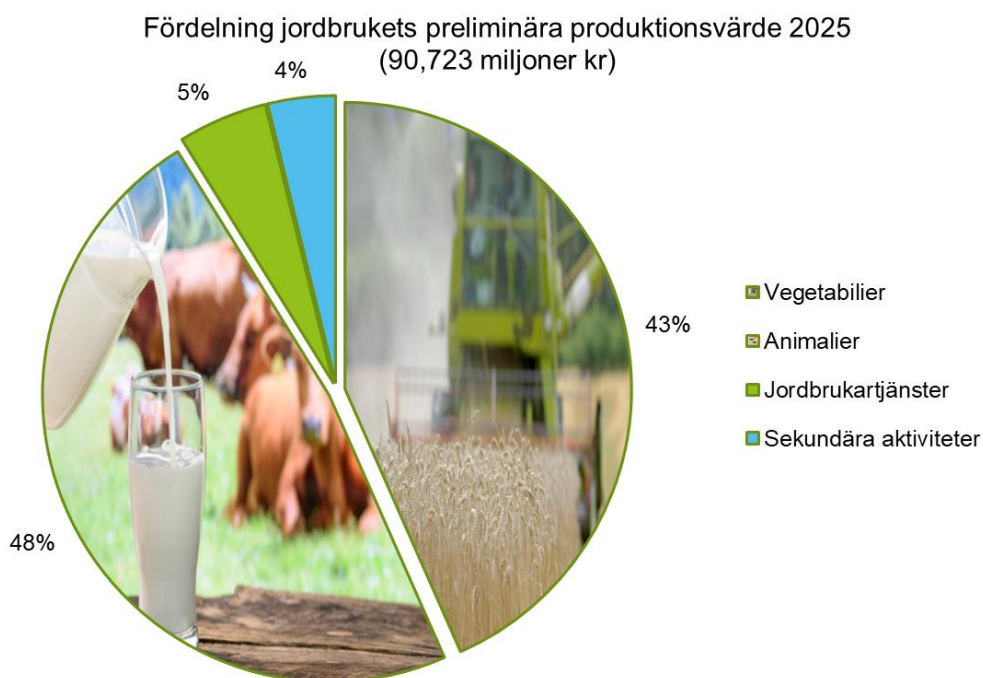
I Sverige fanns 54 723 jordbruksföretag i juni 2025, det är en minskning med 677 företag eller med drygt 1 procent jämfört med 2024. I relation till 1995 har antalet företag minskat med 38 procent. Av företagen 2025 hade 14 470 husdjursskötsel och 14 855 hade växtodling som driftsinriktning. Övriga företag fördelades på 3 688 blandade jordbruk och 21 710 småbruk.

Av samtliga företag var 90 procent registrerade som enskild firma och här följer några fakta om dessa:

- Ägaren var i 40 procent av fallen 65 år eller äldre.
- En kvinna drev 20 procent och en man drev 80 procent av företagen.
- Företagen brukade i genomsnitt 46 hektar åkermark.

Jordbruksverket gör årligen en ekonomisk kalkyl för jordbruket (EAA) och i skrivande stund finns definitiva uppgifter för 2024. I detta kapitel sammanfattar jag de preliminära siffrorna för 2025, som spikas till hösten 2026. Dessa visar att jordbrukets totala produktionsvärde landade på 90,7 miljarder kronor. Det är en ökning med 4,9 procent jämfört med 2024, som främst drevs på av ett ökat värde för animalieproduktionen. Även om vi hade en rekordskörd i Sverige 2025, med en ökning med 25 procent jämfört med 2024, så var priserna för spannmål 15 procent lägre än året innan. Samtidigt steg priserna för kött, mjölk och ägg. Trots kraftigt minskad slakt av nötkreatur, ökade produktionsvärdet för denna sektor med 5 procent. Värdet i mjölksektorn utgör den största andelen av animalierna och det ökade med 18 procent under 2025.

Vegetabilieproduktionens totala värde ökade med drygt 1 procent eller 0,5 miljarder kronor 2025 jämfört med 2024, medan värdet på animalieproduktionen ökade med 11 procent eller 4,4 miljarder kronor. Övriga intäkter ökade med drygt 0,1 miljarder kronor. Samtidigt minskade kostnaderna för insatsvaror med 0,6 miljarder kronor till 56,6 miljarder kronor. När även övriga kostnader räknas in landar resultatet – det vi kallar företagsinkomsten – på 16,3 miljarder kronor.

Figur 2 Fördelning av jordbrukets totala värde, preliminära siffror för 2025

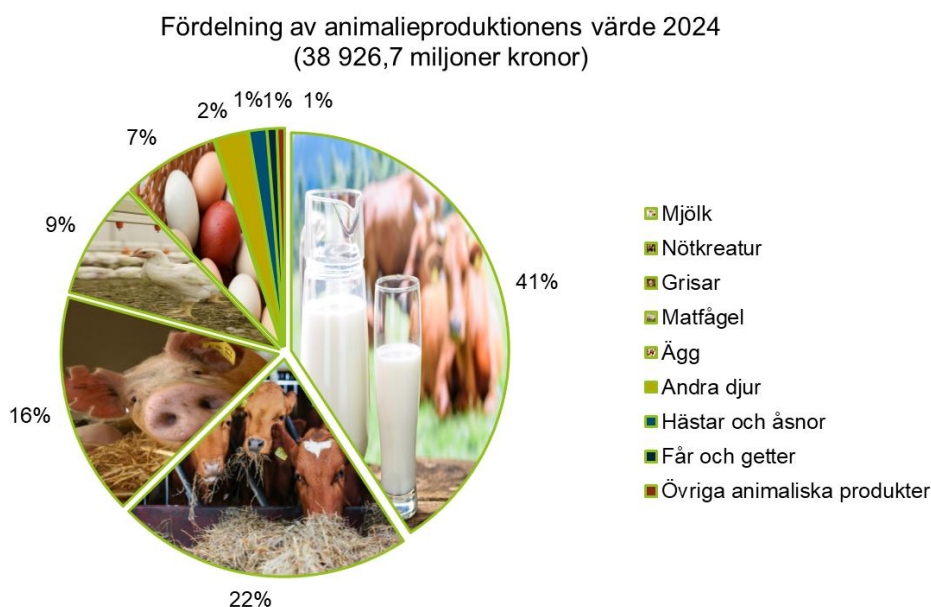
Källa: Jordbruksverket

Tabell 1 Fördelning av jordbrukets produktionsvärde 2021 – 2025

Kategori	Basvärde 2021	Basvärde 2022	Basvärde 2023	Basvärde 2024	Basvärde 2025 (prel.)
Vegetabilier	34 848,2	43 045,7	36 439,2	38 882,1	39 371,4
Animalier	30 589,6	37 864,9	37 450,2	38 926,7	43 314,4
Jordbrukartjänster	3 828,8	4 458,7	4 155,6	4 619,6	4 573,4
Sekundära aktiviteter	2 794,7	3 173,6	3 647,2	3 350,2	3 463,3
Totalt värde	72 061,3	88 542,9	81 692,2	85 778,5	90 722,5

Källa: Jordbruksverket

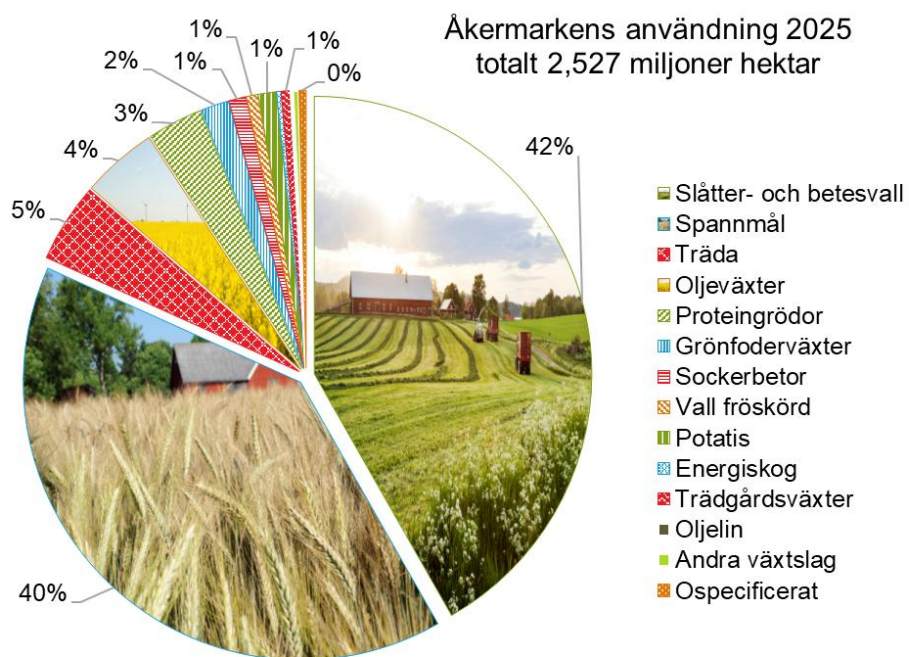
Om vi blickar in i animaliesektorn är produktionsvärdet högst för mjölksektorn, följt av den specialiserade nötköttsproduktionen och därefter grisproduktionen. I denna jämförelse får jag nöja mig med att visa fördelningen 2024, eftersom detaljerade uppgifter för 2025 saknas i den preliminära beräkningen.

Figur 3 Fördelning av animalieproduktionens basvärde 2024

Källa: Jordbruksverket

Animalie- och vegetabilieproduktionen hänger ihop i ett kretslopp. Omkring 70 procent av den svenska odlingsarealen används för att producera foder till djur. Vall odlas på drygt 40 procent av åkerarealen och en del av den marken är inte tillräckligt produktiv för att odla grödor för livsmedel på. Omkring 45 procent av svensk spannmål används ett normalår som foder, varav en del odlas med syfte att bli foder och en del klassas ner till foder för att skörden inte når kraven för att användas inom exempelvis kvarn- och ölindustrin. Gödseln från lantbruksdjuren återförs som näring till växtodlingen, eller används för att framställa biogas.

Figur 4 Åkermarkens användning i Sverige 2025

Källa: Jordbruksverket

Under 2024 betalades drygt 11 miljarder kronor ut i stöd och ersättningar till det svenska jordbruket. De flesta posterna i tabellen nedan är desamma under längre tid, åtminstone under en programperiod som varar runt fem år. Viss variation kan bero på den politik som förs samt på huruvida krisstöd betalas ut eller inte, vilket senast skedde 2019, 2022 och 2023 till följd av extremväder (2019 och 2023) och stigande kostnader för insatsvaror (2022).

Tabell 2 Stöd och ersättningar till jordbruket i Sverige 2024

Typ av stöd	Miljoner kronor
Gårdsstöd	4 988,52
Stöd till unga jordbrukare	354,43
Nötkreatursstöd	966,08
Precisionsjordbruk	462,78
Kolinlagring och minskat kväveläckage	340,09
Kompensationsstöd	1 474,18
Nationellt stöd för mjölk	368,62
Nationellt stöd för slaktsvin	15,12
Nationellt stöd för suggor	2,25
Nationellt stöd för getter	1,59
Nationellt stöd för potatis	3,30
Nationellt stöd bär och grönsaker	1,11
Nationellt stöd ägg	2,13
Miljöersättning för betesmarker och slåtterängar	1 135,23
Miljöersättning för restaurering betesmarker och slåtterängar	4,30
Miljöersättning för vallodling	9,84
Miljöersättning för skötsel av våtmarker och dammar	43,95
Miljöersättning för skyddszoner	24,85
Miljöersättning för fåbodar	19,05
Miljöersättning utrotningshotade husdjursraser	12,86
Ekologisk produktion	633,76
Extra djuromsorg för suggor	102,52
Extra djuromsorg för får	44,59
Utökad klövhälsovård mjölkkor	66,28
Totalt stöd till jordbruket	11 077,43

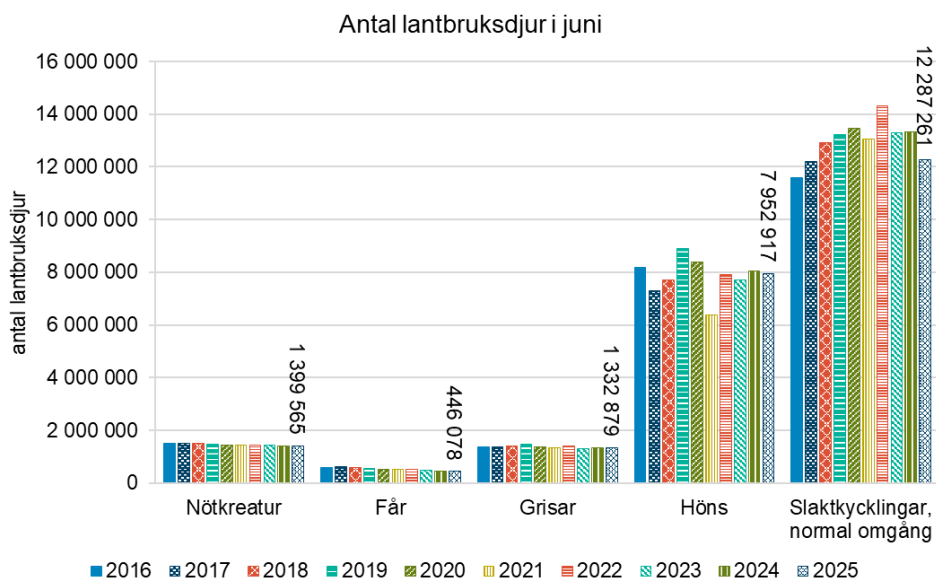
Källa: Jordbruksverket

2.4 Strukturutveckling inom animalieproduktionen

Jordbruksverket genomför årligen en djurräkning som visar antalet djur på svenska gårdar vid den tidpunkt då frågan ställs. Det innebär att maxkapaciteten i stallarna kan vara högre än det antal djur som registreras, eftersom vissa stallar kan ha tillfälligt reducerat antal djur eller tomhållning när enkäten besvaras. Detta gäller särskilt kyckling som har kort uppfödningstid och där stallarna är tomma för rengöring innan nya djur sätts in omkring åtta gånger per år.

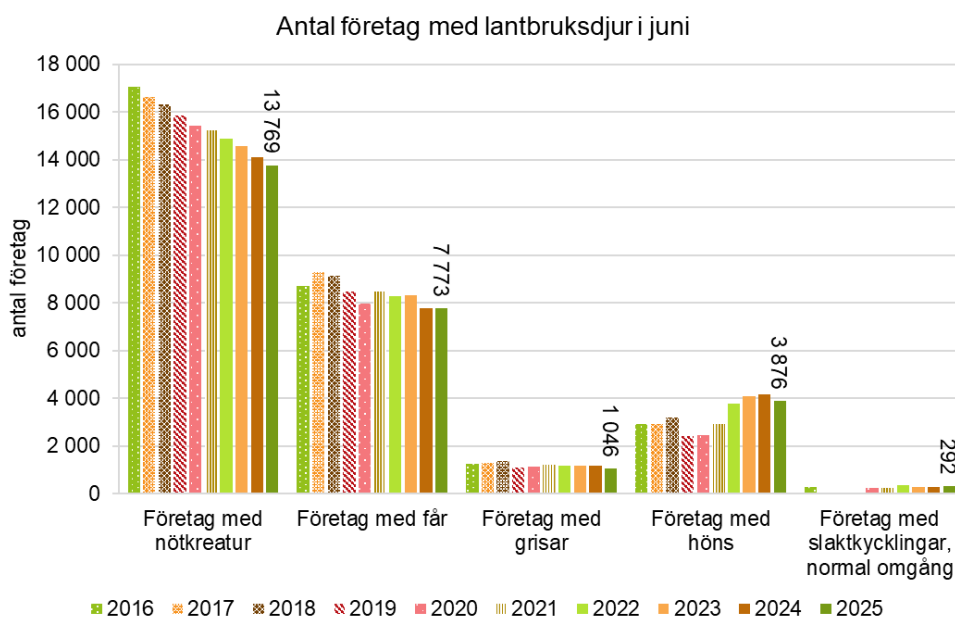
Med jämna mellanrum görs en totalundersökning, senast 2023 och nu under 2026, och övriga år görs urvalsundersökningar. För varje sektor finns tröskelvärden för det lägsta antal djur som krävs för att ett företag ska räknas in i den officiella statistiken. Men företag som har färre djur än tröskelvärdena omfattas också av statistiken för det aktuella djurslaget om de når upp till någon annan verksamhetströskel, till exempel för jordbruksmark eller annat djurslag. En del företag som ligger på gränsen att nå tröskelvärden kan också hamna i statistiken vissa år men inte alla, och det kan delförklara variation i siffrorna över åren.

I de flesta sektorer bli företagen färre men större över tid och den utvecklingen är inte unik för Sverige. En faktor som driver på är ambitionen att växa för att uppnå skalfördelar. Variation i en sektors lönsamhet, konsumenternas efterfrågan, politisk inriktning, stödsystem och omvärldshändelser är andra aspekter som påverkar strukturutvecklingen. Företag som producerar mjölk, griskött, kyckling och ägg har haft en snabbare strukturuomvandling mot större och färre gårdar än vad nötkötts- och fårproduktionen uppvisar. I sistnämnda sektor har det genomsnittliga företaget till och med minskat i storlek de senaste åren. Specialiserade nötköttsföretagen har förvisso växt över tid, men ytterst långsamt och sektorn betraktas än idag som relativt småskalig. I kontrast vill jag lyfta fram gårdarna med kyckling, som är få i relation till ett stort antal kycklingar.

Figur 5 Utveckling av antalet lantbruksdjur i Sverige, 2016 – 2025

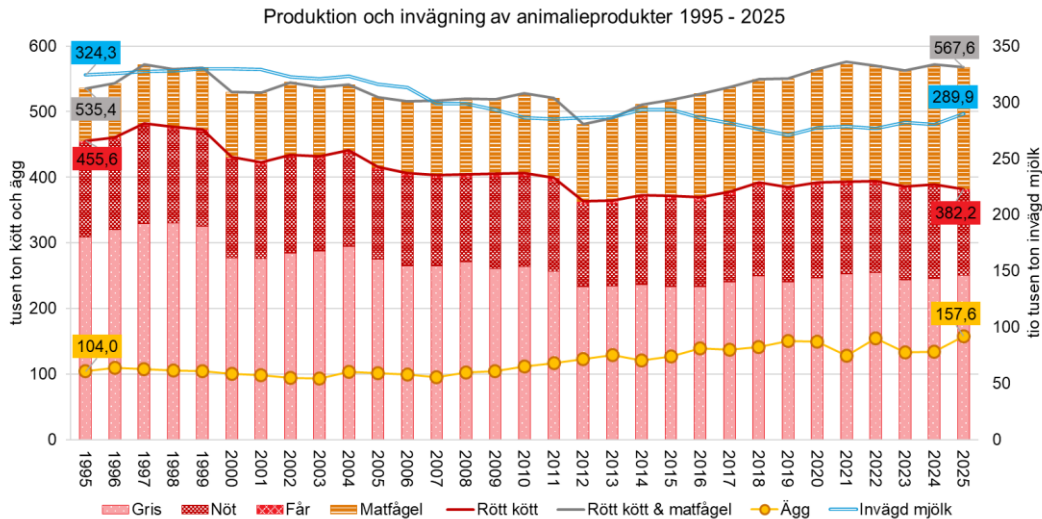
Källa: Jordbruksverket

Figur 6 Utveckling av antalet företag med lantbruksdjur i Sverige, 2016 – 2025

Källa: Jordbruksverket

Figuren som följer är något invecklad, men jag vill med den illustrera den totala utvecklingen av svensk animalieproduktion sedan EU-inträdet. Den visar kvantiteten vid början och slut för grupperna ägg, rött kött, kött totalt och mjölk.

Figur 7 Utveckling av svensk produktion av kött, ägg och mjölk 1995 – 2025

Källa: Jordbruksverket

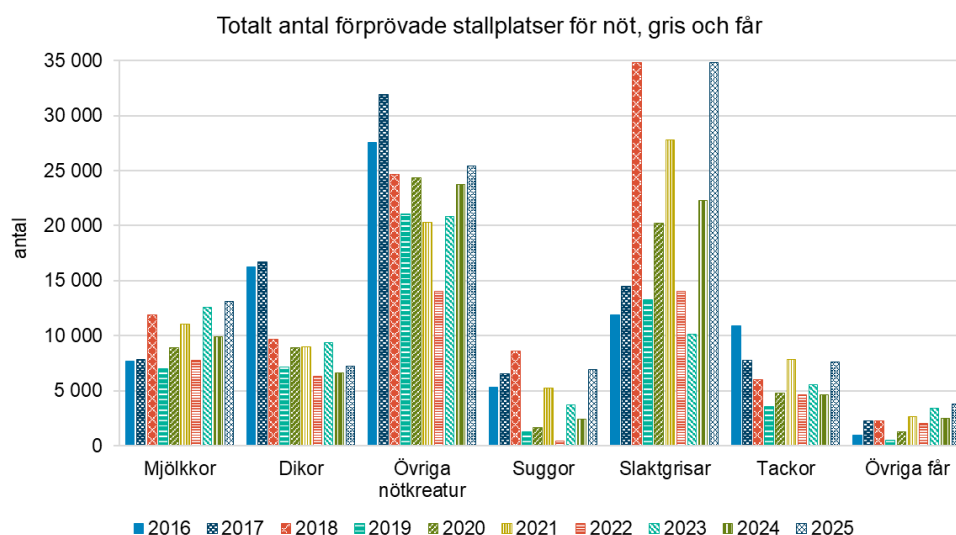
2.5 Förprovning av stallar

Innan ny- eller ombyggnation av ett djurstall påbörjas ska planerade förändringar godkännas av länsstyrelsen genom förprovning. Statistiken sammanställs av Jordbruksverket i början av varje år utifrån uppgifter från landets länsstyrelser. Det är inte givet att byggnation kommer till stånd bara för att det skett en förprovning,

men det signalerar att företagaren har kommit långt i planerna och en godkänd förprövning leder ofta till byggnation. Investeringen kan dock ske senare än det år då förprövningen gjordes. Utvecklingen av antalet förprövade stallplatser är hur som helst ett bra mått på investeringsviljan inom en sektor. Man bör ha i åtanke att samtidigt som det byggs om och byggs nytt, så kan det försvinna stallplatser av olika skäl – till exempel att byggnaden är uttjänt, bristande lönsamhet eller pensionering. Avvecklade stallplatser framgår inte av vår statistik.

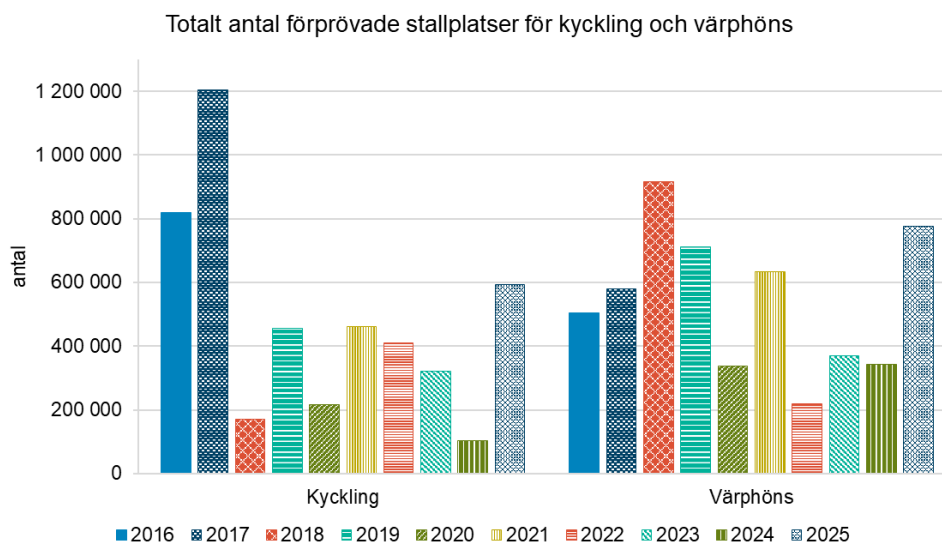
Figurerna nedan illustrerar endast det totala antalet stallplatser som berörs av en förprövning och inte nettoökningen av antalet stallplatser, alltså efter att de stallplatser som redan finns och bara byggs om, dragits ifrån. Även om det inte är exakt samma faktorer som påverkar investeringsvilja i alla sektorer så finns mycket gemensamt. Variation i nivåerna över tid beror bland annat på lönsamhet och marknadsläge, men också att investeringsbehovet kan vara mättat efter en period med många investeringar.

För de flesta djurslag visar statistiken en topp i förprövade stallplatser runt 2016 – 2018. Torkan som drabbade Sverige sommaren 2018 gav brist på foder med ökade kostnader som följd och det betydde också att fler djur än normalt slaktades. I förprövningsstatistiken därför syns en avmattning åren efter torkan. Efter en tillfällig ökning 2021 hamnade många lantbrukare åter i en pressad ekonomisk situation 2022 på grund av skenande kostnader på insatsvaror i kombination med stigande räntor. Det syns genom ett kraftigt minskat antal förprövade stallplatser 2022, en trend som vände svagt uppåt mellan 2023 och 2025. I de sektorspecifika kapitlen längre fram i rapporten finns grafer för varje djurslag.

Figur 8 Förprövning av stallplatser till nötkreatur, gris och får 2016 – 2025

Källa. Länsstyrelsen

Figur 9 Förprovning av stallplatser till kyckling och värphöns 2016 – 2025

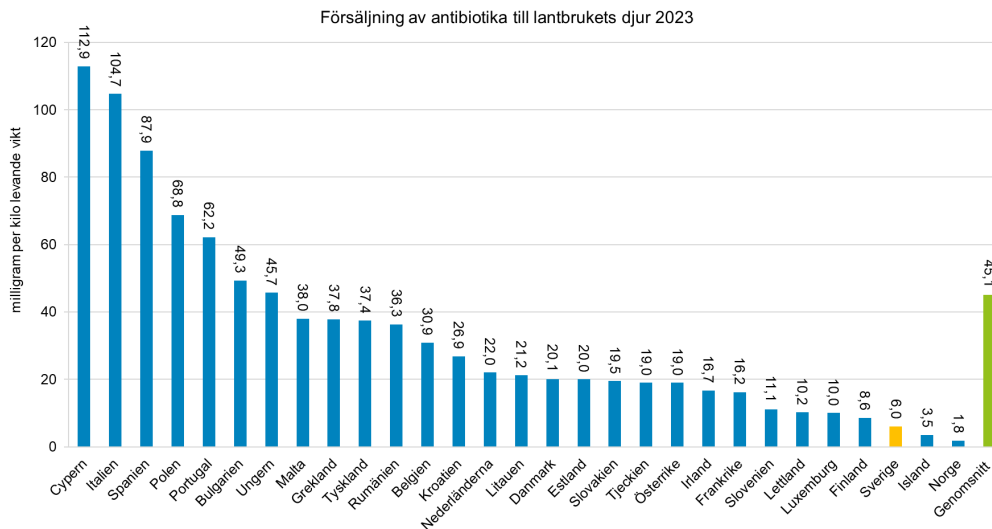
Källa. Länsstyrelsen

2.6 Användning av antibiotika till lantbruksdjur

På grund av kraftig överanvändning av antibiotika i världen utvecklas resistenta bakterier i snabb takt. Sverige strävade tidigt efter att minska användningen av antibiotika hos lantbruksdjur och 1986 var vi först i världen med att förbjuda antibiotika för att öka tillväxten. Vi var också drivande när samma förbud infördes i hela EU 2006.

Utvecklingen av antibiotikaresistens påverkas av smittskydd och hygien men också av hur mycket och vilka sorters antibiotika som används. Det finns antibiotika som slår mot ett brett spektrum av bakterier och de som riktas mot enskild bakterietyp. Bredspektrumantibiotika, som tetracykliner, ger högre risk för antibiotikaresistens än smalspektrumantibiotika, som penicillin. Det har också betydelse om enstaka djur behandlas eller om behandling sker av hela grupper, där den senare metoden innebär ökad risk för uppkomst av resistens och att friska djur får antibiotika i onödan. I Sverige är både andelen bredspektrumantibiotika och förekomsten av gruppbehandling betydligt lägre än i EU som genomsnitt.

Statistik över försäljning av antibiotika till lantbruksdjur inom EU och några andra länder har sammanställts av Europeiska Läkemedelsmyndigheten sedan 2009. I dagsläget finns uppgifter till och med 2023, och detta år har man även gått över till en ny beräkning som gör att det inte längre går lika lätt att jämföra bakåt i tiden. Användningen av antibiotika i de länder som studeras har över lag minskat de senaste åren, men det är fortfarande stora skillnader. Sverige har liksom tidigare år den tredje lägsta användningen av jämförda länder efter Norge och Island. EU har länge haft ambition att redovisa statistiken djurslagsvis, vilket vore välkommet eftersom användningen skiljer sig år mellan djurslagen. Ännu finns emellertid ingen heltäckande sådan redovisning.

Figur 10 Användning av antibiotika till lantbruksdjur i EU och några andra länder 2023

Källa: Europeiska Läkemedelsmyndigheten

2.7 Import och export av animalieprodukter

Det pågår mycket arbete inom stat, myndigheter, företag och organisationer för att öka exporten av animaliska livsmedel. I den svenska livsmedelsstrategin har särskilda medel anslagits för exportfrämjande arbete på myndigheterna.

Handelsstatistiken som redovisas i den här rapporten baseras på ett system där produkterna klassas enligt kn-nummer (kombinerad nomenklatur), och publiceras i SCB:s statistikdatabas. Våra sammanställningar fokuserar på produkter som huvudsakligen används som livsmedel, därutöver finns slaktbiprodukter som mestadels används till foder eller tekniskt bruk och dessa har alltså inte inkluderats.

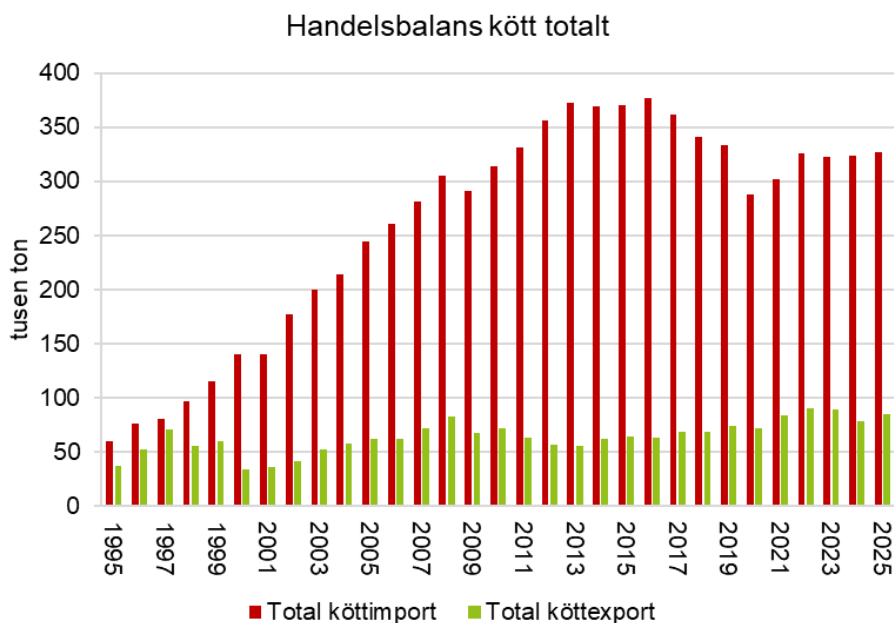
Antalet kn-nummer som omfattas av våra beräkningar varierar mellan sektorerna, till exempel finns omkring 25 kn-nummer på åttasiffrig nivå för nötkött medan det för matfågel rör sig om cirka 170 kn-nummer. På sexsiffrig och firsiffrig nivå krymper antalet produktgrupper successivt. Korv innehåller ofta både nötkött och griskött så detta kn-nummer återfinns i statistiken för båda köttlagen. I figurer och tabeller som illustrerar handeln är siffrorna som avser produktvikt oftast omräknade till slaktad vikt, äggekvaliteter och mjölkekvaliteter för att skapa jämförbarhet med råvaran kött, ägg och mjölk.

Handelsstatistiken visar det land produkten kommer ifrån precis innan import eller landar i precis efter export, men säger inget om första ursprung eller slutlig destination. Även det vi brukar kalla karusellhandel inom företag är vanligt i en del sektorer, där råvaror skickas till företagets anläggning i ett annat land för att förädlas eller packas och sedan ibland kan komma tillbaka till Sverige för slutkonsumtion eller ytterligare förädling. Nötkött som importeras från Nederländerna kan ursprungligen komma från ett land i Sydamerika och export av mjölkråvara till Danmark kan vara en transaktion inom Arla-koncernen som fokuserat tillverkning av mejerivaror i olika länder där företaget finns etablerat.

Faktorer som konjunkturläge, valutakurser, kriser och andra händelser i omvärlden påverkar handeln. Exempelvis kan utbrott av djursjukdomar på andra håll i världen skapa brist där och på världsmarknaden vilket minskar intresset att exportera till Sverige. Då minskar vår import samtidigt som vår möjlighet ökar att exportera, förutsatt att vi har ett överskott att avvara. Detta hände exempelvis när Kina drabbades av afrikansk svinpest för ett antal år sedan. På samma sätt kan produktionsbortfall i Sverige, som under fågelinfluensan 2021 när en stor del av svensk äggproduktion slogs ut, tillfälligt öka vår import. Under pandemin minskade importen av kött mer än åren innan eftersom restaurangnäringen tappade gäster. Från 2021 normaliserades vårt uteätande och det drev återigen på importen. Från 2022 har utvecklingen förstärkts när inflation och stigande matpriser fått oss att leta lågpris, där importerade varor generellt är starka. Men, trots en stormig omvärld och stigande matpriser står sig svenska mervärden starka och konsumenten i allmänhet värnar idag mer om en god livsmedelsförsörjning och att främja den svenska livsmedelsproduktionen jämfört med för tio-tolv år sedan.

Den svenska kronan har varit svag under längre tid och det har fördyrat importen. Under 2025 har kronan emellertid stärkts, med runt 5 procent gentemot euron och med cirka 15 procent mot dollarn, vilket gynnat import men försämrat lönsamheten att exportera.

Figuren visar handelsbalansen för kött totalt. I de sektorsspecifika kapitlen redogör jag för utvecklingen mer i detalj, såväl för kött som för mejeriprodukter och ägg.

Figur 11 Handelsbalans kött totalt 1995 – 2025, tusen ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

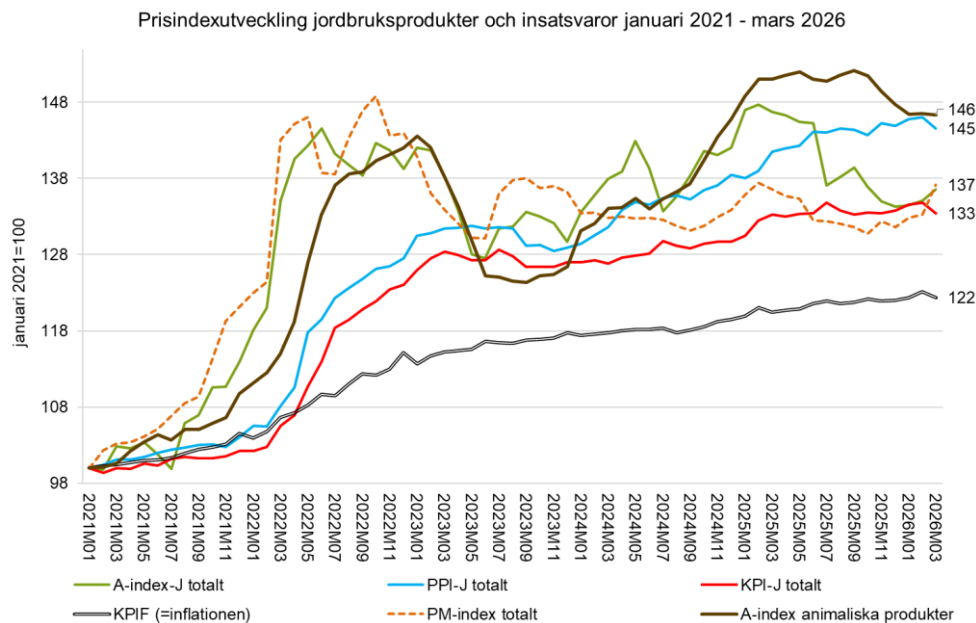
2.8 Prisutveckling för animalieprodukter

Prisindexserier visar förändringar av absoluta priser jämfört med ett basår och i den här rapporten redovisar jag utvecklingen för jordbruksprodukter, vilket indikeras med ett ”J”. A-index-J visar utvecklingen av priserna till producenterna, PPI-J visar utvecklingen av de priser som slakteri, packeri och mejeri får vid försäljning till nästa led och KPI-J visar hur de priser som slutkonsumenterna betalar utvecklats. Sist men inte minst visar PM-index hur kostnaderna för insatsvaror förändras över tid. I A-index-J är de priser som serien bygger på rensade från tillägg och avdrag, vilket innebär att serien har sämre kvalitet under perioder då kontraktstilläggen är omfattande. I konsumentprisindex ingår även importerade livsmedel. Det finns inte indexberäkningar för samtliga beskrivna nivåer för alla animalieprodukter, till exempel saknas A-index-J för kyckling.

Från januari 2021 började kostnaderna för lantbrukets insatsvaror som energi, bränsle, foder och mineralgödsel öka kraftigt. Ökningarna fortgick till och med slutet av 2022, för att därefter falla tillbaka något. Efter utbrottet av kriget i Iran i slutet av februari 2026 började priset på drivmedel och konstgödsel åter stiga, men vi har inte några prisindexuppgifter för perioden efter mars 2026 i skrivande stund. När det blir dyrare att producera råvarorna i primärledet ökar även priserna i nästföljande led för att ge bönderna kompensation för kostnadsökningen.

Figuren nedan visar hur kostnader och priser utvecklats sedan januari 2021, och det är tydligt att kurvorna inte alltid följs åt utan att det spretar bitvis. Relationen mellan kurvorna påverkas av vilken basmånad som väljs. Om ett index stiger från 100 vid basmånaden till 120 vid periodens slut, betyder det en prisuppgång med 20 procent. Indexet säger inget om absoluta prisnivåer och inte heller hur lönsamhet, marginaler och liknande utvecklas över tid.

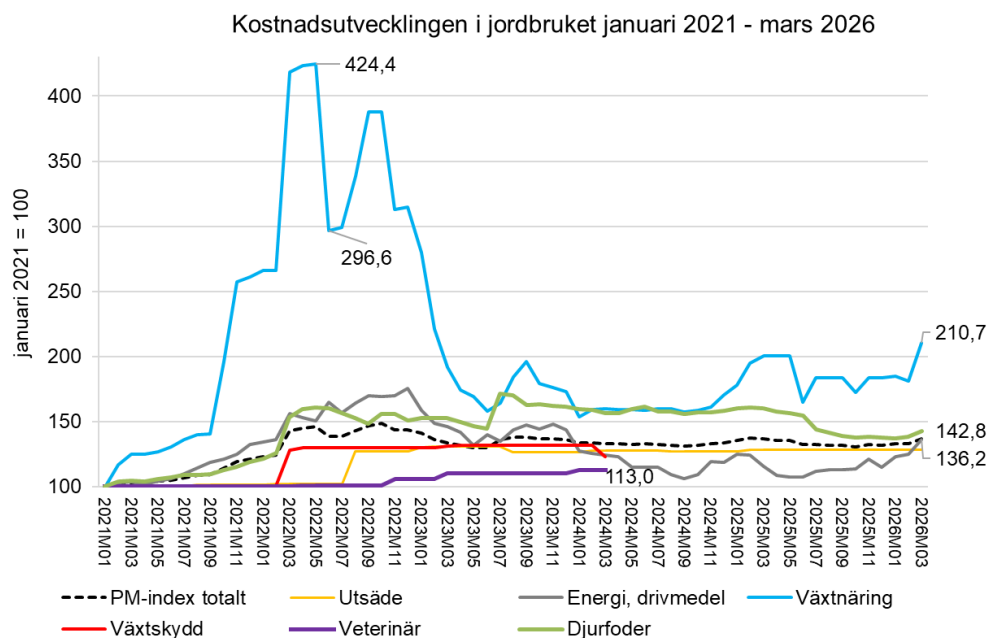
Från januari 2021 till mars 2026 ökade konsumentpriset för samtliga livsmedel sammanräknat med 33 procent och priset till jordbruket totalt ökade med 37 procent. Prisnivån för animaliska produkter från lantbruket samt för livsmedelsindustrin ökade med 46 respektive 45 procent. Priset på insatsvaror steg med 37 procent. Samtidig var inflationen med fast ränta (KPIF) 22 procent. KPIF visar den underliggande inflationen i Sverige, där effekten av ändrade bolåneräntor räknats bort. Det är Riksbankens huvudsakliga mått för inflationsmålet som är 2 procent. Sammanfattningsvis betyder detta att matpriserna stigit mer än många andra priser i samhället.

Figur 12 Pris- och kostnadsutveckling för livsmedel jämfört med inflationen, januari 2021 – mars 2026

Källa: Jordbruksverket

Figuren nedan visar att det är priset på växtnäring, alltså konstgödsel, som ökat och varierat mest under perioden. Även djurfoder har varit dyrare periodvis, vilket berodde på kraftigt stigande spannmålspris andra halvåret 2021 till och med 2022.

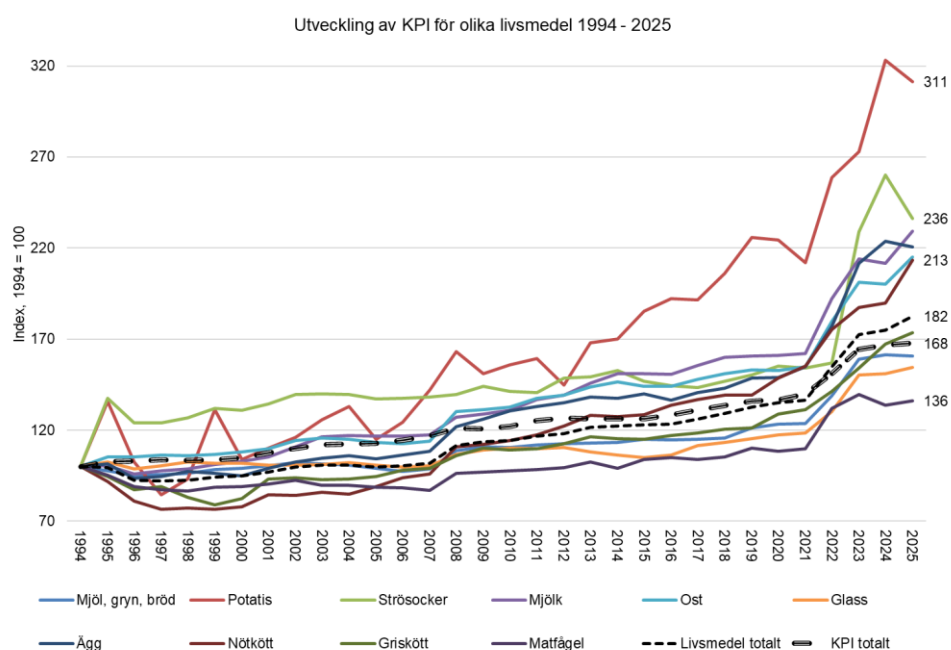

Figur 13 Utveckling av kostnader i jordbruket, januari 2021 – mars 2026

Källa: Jordbruksverket

I grafen nedan jämförs det årliga konsumentprisindexet för ett antal varugrupper med KPI livsmedel och KPI totalt. Sistnämnda är ett annat inflationsmått än KPIF och mäter den genomsnittliga prisutvecklingen för hela den privata inhemska konsumtionen i Sverige. Det visar hur priserna på varor och tjänster som hushållen köper förändras över tid och är det vanligaste måttet på inflation, som alltså även omfattar ränteförändringar.

Potatis är det livsmedel där konsumentpriset ökat mest sedan EU-inträdet 1994. Matfågel har haft en lägre prisökningstakt än andra animalieprodukter och ligger under inflationen, vilket betyder att det är billigare att köpa matfågel idag jämfört med 1994 i det då aktuella penningvärdet. KPI livsmedel har stigit något mer än inflationen, 82 procent jämfört med KPI totalt på 68 procent.

Figur 14 Konsumentprisindex livsmedel årsvis jämfört med KPI (inflationen inklusive ränteförändringar), 1994 – 2025

Källa: Jordbruksverket

2.8.1 Prisrapportering enligt EU:s förordningar

De prisserier jag visat tidigare i detta kapitel utgår från nationella krav, men det finns även rapporteringskrav som är gemensamma för länderna i EU. Enligt EU-förordning ska medlemsstaterna samla in absoluta avräkningspriser för nötkött, lammkött, griskött, smågrisar och mjölk och skicka en sammanställning till EU-kommissionen varje vecka. Priserna som rapporteras ska vara representativa för den aktuella marknaden och inkludera kontraktsmässiga tillägg, exempelvis för ekologiskt eller andra koncept, samt transportkostnad. Eventuella avdrag ska också speglas i det inrapporterade priset. Transportkostnaden är den enda post som det är tillåtet att addera till beräkningen enligt en schablon.

För ägg och kyckling ska medlemsstaterna rapportera representativa priser för partiledet – alltså vad packeri och slakteri fått betalt vid försäljning till nästa led. En historisk förklaring är att producenter med nötkreatur, grisar och får fått kopplade djurbidrag och att det därför funnits ett behov av att följa dessa sektorer på primärproducentnivå.

Den 1 januari 2021 infördes regler för prisrapporteringen som innebar att månadsvisa priser för ekologiskt kött samt vissa produkter i detaljhandelsledet ska rapporteras. Dessa publiceras emellertid inte på grund av sekretess. Prisserier som visar utvecklingen av priser i varje animaliesektor presenteras i de sektorsspecifika kapitlen nedan.

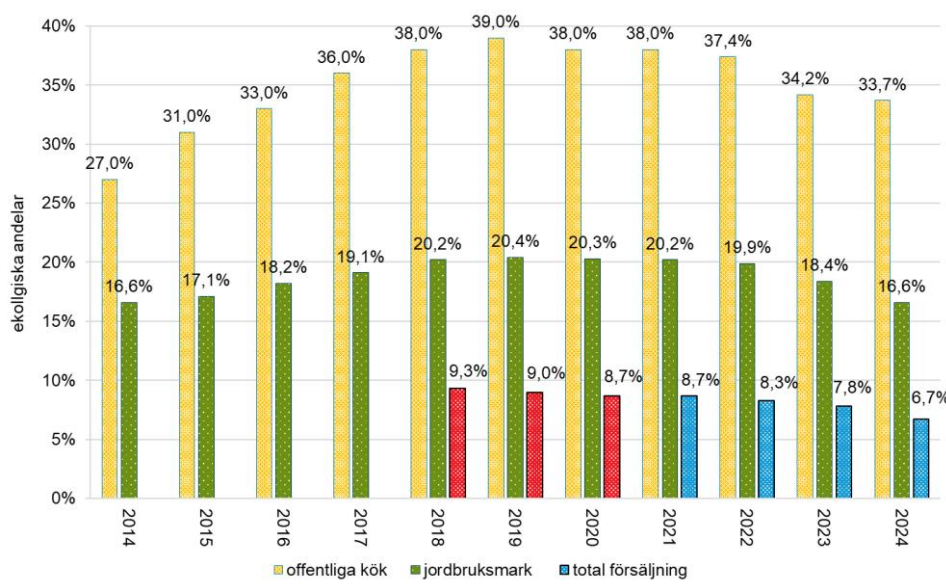
2.9 Marknaden för ekologiska livsmedel

I ett längre perspektiv har efterfrågan på ekologiska livsmedel i Sverige ökat, men de senaste åren noteras över lag en avmattning av både ekologisk produktion och konsumtion. Det finns fler förklaringar till sjunkande ekoandelar. Ökad konkurrens från andra koncept som betraktas som hållbara, främst svenskt och närproducerat, lockar allt fler konsumenter. Dagligvaruhandeln har också haft mindre kampanjaktivitet för ekologiskt. Under 2022 ökade kostnaderna för bland annat räntor, el, och livsmedel. Detta krympte hushållens disponibla inkomst och när konsumenter letar lågpris påverkar det efterfrågan på ekologiska livsmedel negativt. En följd effekt är att anslutningen till ekologisk produktion i jordbruket minskat tydligt, bland annat i mjölksektorn.

2.9.1 Politiska mål och främjande av ekologiska livsmedel

I livsmedelsstrategin är ett mål att den svenska livsmedelsproduktionen ökar. För ekologisk produktion fanns två siffersatta mål 2017 – 2023; att andelen ekologisk jordbruksmark i hektar skulle uppgå till 30 procent samtidigt som den offentliga konsumtionen av livsmedel i värde skulle bestå av 60 procent ekologiska livsmedel 2030. Dessa mål avskaffades vid årsskiftet 2023/2024 av den nuvarande regeringen.

Under tiden målen gällde ansvarade Jordbruksverket för ett uppdrag att genomföra en åtgärdsplan som skulle främja produktion, konsumtion och export av ekologiska livsmedel. För detta ändamål anslogs 12 miljoner för 2017 – 2019, 50 miljoner kronor för 2018 – 2020 och 75 miljoner kronor för 2021 – 2023. Jordbruksverket beviljade stöd till omkring 100 projekt från jord till bord, det handlade om allt från marknadsinformation till kampanjer, utbildning i offentlig sektor, rådgivning och FoU. Statistiken visar nedanstående utveckling mot målen för offentliga kök och jordbruksmark 2014 - 2023. Vi har även lagt till en serie för försäljning i konsumentledet. En avmattning kan skönjas för den senare delen av perioden.

Figur 15 Ekoandelar jordbruksmark, offentlig sektor och konsumentledet, 2014 – 2024

Källa: Jordbruksverket (jordbruksmark), Ekomatcentrum (offentliga kök), Ekologiska Lantbrukarna (total försäljning 2021 - 2024) och Ekoweb (total försäljning 2018 – 2020)

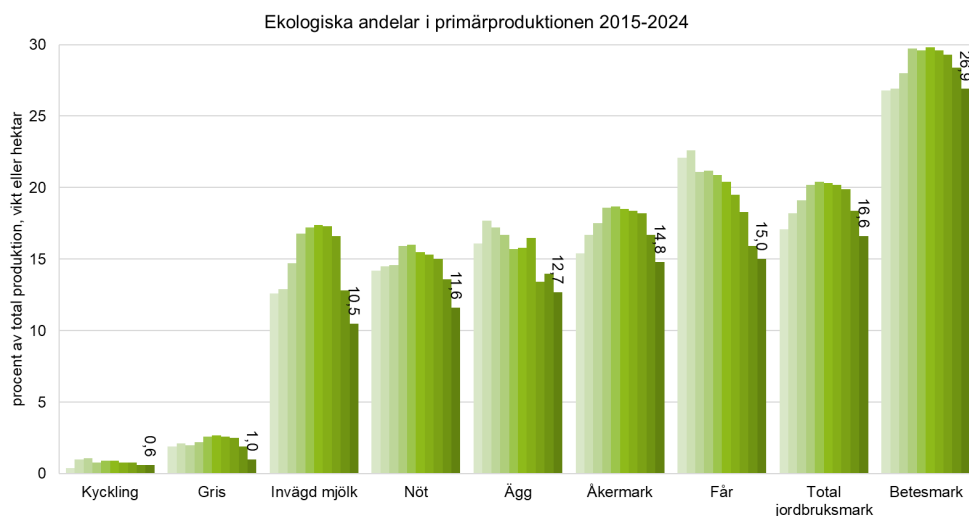
2.9.2 Produktion av ekologiska livsmedel

Den ekologiskt brukade marken ökade stadigt fram till 2019 men har därefter minskat succesivt. Mellan åren 2019 och 2025 minskade arealen med 139 900 hektar eller 23 procent. Antalet företag som brukar jordbruksmark ekologiskt minskade under samma period med 1 989 företag eller 35 procent. Det kan ställas i relation till att det totala antalet jordbruksföretag i Sverige minskade med knappt 10 procent mellan 2019 och 2025.

Under 2025 var 474 349 hektar jordbruksmark omställd eller under omställning till ekologisk produktion. Det var en minskning med 21 387 hektar eller drygt fyra procent jämfört med 2024. Arealminskningen 2025 var dock betydligt lägre än åren 2023 och 2024 då arealerna minskade med 47 100 respektive 54 500 hektar. Under 2025 minskade även antalet företag med ekologiskt brukad mark med 316 eller åtta procent, till 3 669 företag. Som jämförelse kan nämnas att det totala antalet jordbruksföretag i Sverige minskade med drygt en procent 2025.

Andelen ekologiska djur av totalt antal djur varierar mellan sektorer. Orsaker bakom skillnaderna är bland annat omställningskostnader och konsumenternas vilja att betala det högre pris som behövs för att täcka ekoproducenternas merkostnader. Den sektor som har högst andel ekologiska djur är får- och lammproduktionen, där nästan var sjätte djur som slaktades 2024 var ekologiskt uppfött. Den lägsta ekoandelen finns i kycklingsektorn, med endast 0,6 procent 2024. Att producera kyckling ekologiskt medför betydligt högre kostnader än vid konventionell produktion, på grund av lägre belägningsgrad, krav på mer långsamväxande raser, dyrare foder och utevistelse, och därför blir också prisskillnaden stor i konsumentledet. Den ekologiska kycklingproduktionen medför också andra

utmaningar, som att hålla nere nivån av bakterien campylobakter. Siffror för ekologisk animalieproduktion 2025 publiceras i mitten av juni 2026.

Figur 16 Andel ekologiskt av total primärproduktion 2015 – 2024, omställd mark plus mark under omställning, slakten i vikt, partihandelns invägning av ägg och mjölk

Källa: Jordbruksverket

Tabell 3 Andel ekologiskt av total primärproduktion 2015 – 2024, omställd mark plus mark under omställning, slakten i vikt, partihandelns invägning av ägg och mjölk

Sektor, procent	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kyckling	0,4	1,0	1,1	0,8	0,9	0,9	0,8	0,8	0,6	0,6
Gris	1,9	2,1	2,0	2,2	2,6	2,7	2,6	2,5	1,9	1,0
Invägd mjölk	12,6	12,9	14,7	16,8	17,2	17,4	17,3	16,6	12,8	10,5
Nöt	14,2	14,5	14,6	15,9	16,0	15,5	15,3	15,0	13,6	11,6
Ägg	16,1	17,7	17,2	16,7	15,7	15,8	16,5	13,4	14,0	12,7
Åkermark	15,4	16,7	17,5	18,6	18,7	18,5	18,4	18,2	16,7	14,8
Får	22,1	22,6	21,1	21,2	20,9	20,4	19,5	18,3	15,9	15,0
All jordbruksmark	17,1	18,2	19,1	20,2	20,4	20,3	20,2	19,9	18,4	16,6
Betesmark	26,8	26,9	28,0	29,7	29,6	29,8	29,6	29,3	28,4	26,9

Källa: Jordbruksverket

I tabellen redovisas slakten av ekologiskt uppfödda djur och invägningen av ekologiskt producerad mjölk och ägg. Notera att statistiken för ägg endast visar invägningen av ägg som passerar packerier som är medlemmar i Svenska Ägg. Omkring 18 procent av äggen som når konsumenter går i dagsläget via andra kanaler.

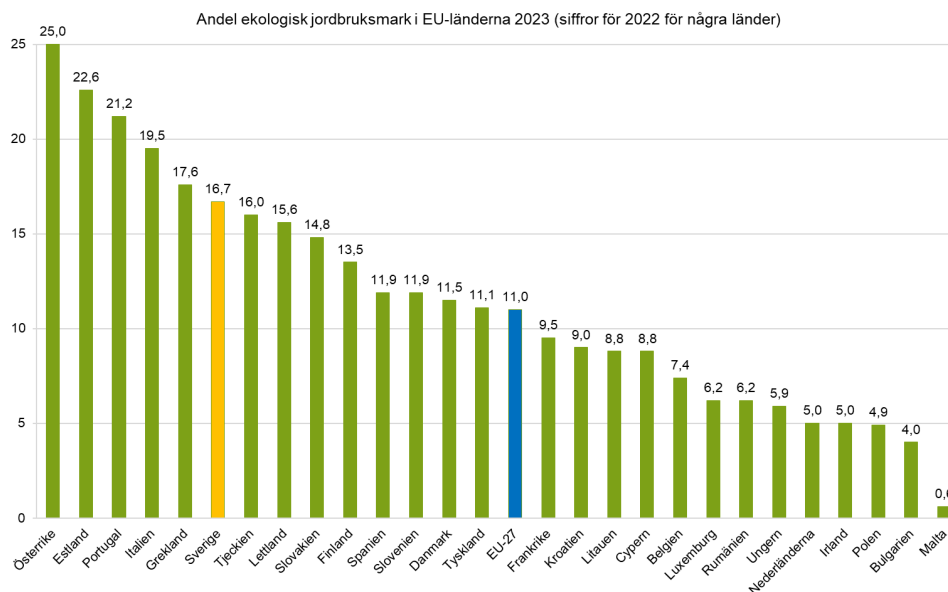
Det är heller inte säkert att alla råvaror som produceras ekologiskt säljs som ekologiska i handelsledet, ibland kan överskott göra att livsmedel säljs utan ekologisk märkning även fast de producerats enligt det ekologiska regelverket.

Tabell 4 Slakt av ekologiskt uppfödda djur och invägning av ekologiskt producerad mjölk och ägg 2019 – 2024, 1 000 ton

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2024/2023
Nötkreatur	22,38	21,85	20,75	20,30	18,74	16,22	-13,4%
Gris	6,14	6,55	6,65	6,37	4,64	2,42	-47,7%
Får	1,06	0,99	0,92	0,85	0,75	0,63	-16,9%
Slaktkyckling	1,33	1,42	1,32	1,28	1,05	1,03	-1,6%
Mjök	464,17	481,20	482,32	459,06	361,32	295,24	-18,3%
Ägg	20,46	20,45	18,36	18,07	16,10	13,97	-13,2%

Källa: Jordbruksverket

Inom EU är variationen av andelen ekologisk jordbruksmark av total areal stor mellan medlemsländerna. Det land som länge haft den högsta andelen ekologisk jordbruksmark är Österrike, följt av Estland. Sverige låg länge på en tredje plats, men hade halkat ner till en sjätteplats 2023. Genomsnittet för EU var 11 procent 2023, det kan jämföras med målet i Eus ekologiska handlingsplan som är att andelen ekologisk mark i EU-27 ska nå 25 procent till 2030. EU-kommissionen menar att det är orealistiskt att detta mål införlivas, beaktat hur stor ökning som skulle krävas på kort tid.

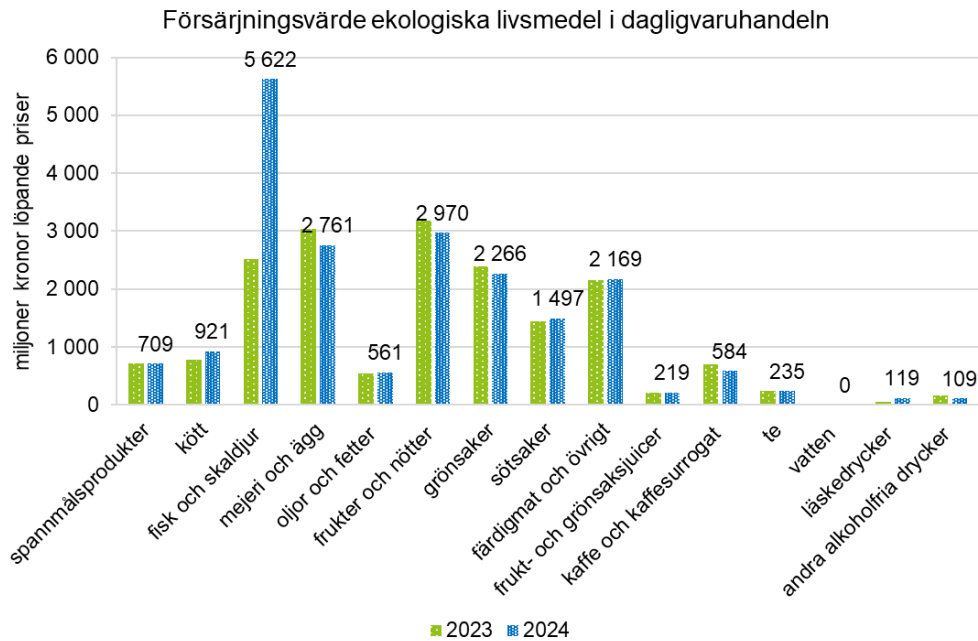
Figur 17 Andelen ekologisk jordbruksmark av total areal i EU-länderna 2023

Källa: EU-kommissionen

2.9.3 Försäljning av ekologiska livsmedel

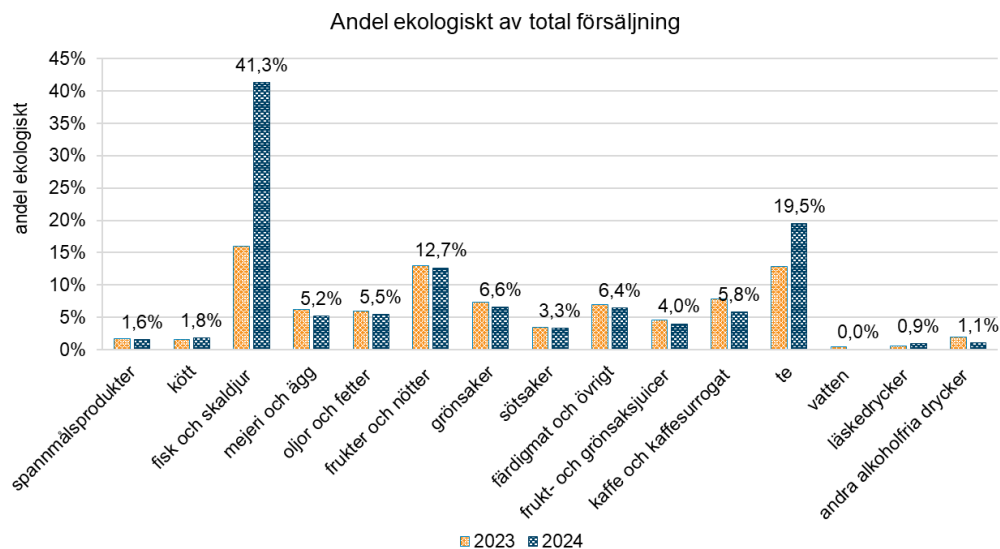
SCB publicerar statistik över försäljningen av ekologiska livsmedel, indelat i samma kategorier som den totala försäljningen. Figuren visar att värdet ökade mellan 2023 och 2024 för ungefär hälften av kategorierna, medan det minskade för resterande hälft. Uttryckt som totalt värde noteras en ökning med 14 procent

mellan åren, men då ska man också beakta att det handlar om löpande priser som inte inflationsjusterats. Uttryckt som andel av total försäljning, så minskade den för de flesta kategorier. Det tydligaste undantaget var fisk och skaldjur, där ekoandelen ökade kraftigt. Även andelen ekologiskt te ökade markant. SCB:s har ingen statistik för den ekologiska försäljningen av alkohol.

Figur 18 Värden av försäljningen av ekologiska livsmedel i dagligvaruhandeln 2023 och 2024, miljoner kronor löpande priser

Källa: SCB

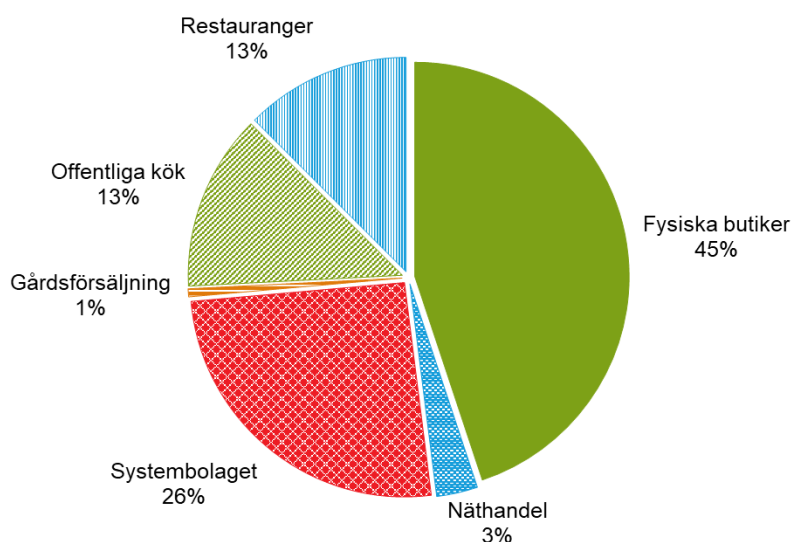

Figur 19 Andel ekologiska livsmedel av total försäljning 2023 – 2024

Källa: SCB

Mellan 2021 och 2024 publicerade Ekologiska Lantbrukarna en marknadsrapport med statistik för hela värdekedjan. Figuren visar hur den totala försäljningen i Sverige fördelas på olika säljkanaler 2024, det finns ännu ingen rapport som visar siffror för 2025. Det är dagligvaruhandelns fysiska butiker som dominerar försäljningen, följt av Systembolaget. Det totala ekologiska försäljningsvärdet i dagligvaruhandelns fysiska butiker uppgick till 30,9 miljarder kronor 2024, det är en minskning med 3,3 procent jämfört med 34,2 miljarder kronor 2023. Uttryckt som andel av total försäljning i alla kanaler var det en minskning från 7,8 procent 2023 till 6,7 procent 2024.

Andel av total försäljning av ekologiska livsmedel i olika kanaler 2024, värde

Figur 20 Försäljning av ekologiska livsmedel fördelar på kanaler 2024, värde

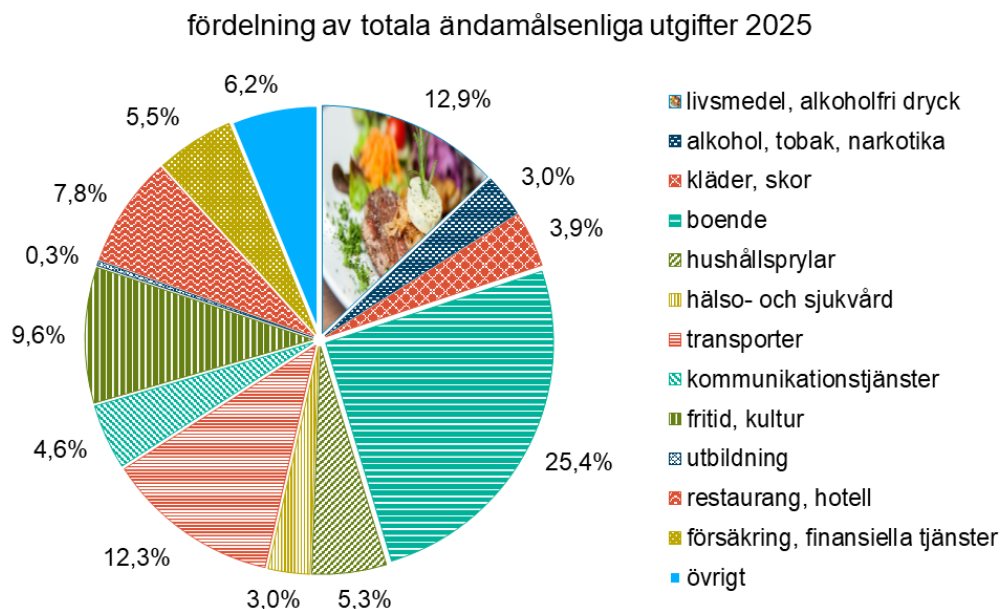
Källa: Ekologiska Lantbrukarna

2.10 Hushållens utgifter på mat och dryck

Nationalräkenskaperna som finns redovisade på SCB:s hemsida innehåller uppgifter om hur hushållen använder disponibel inkomst på olika typer av konsumtion, bland annat livsmedel. I dagsläget kan kvartalsuppgifter på aggregerad nivå summeras för helåret 2025. Statistiken visar också detaljer för livsmedelsgrupper, men där är det ett par års eftersläpning så dessa kan jag bara redovisa till och med 2023.

Av disponibel inkomst utgjorde utgifterna på livsmedel och alkoholfria drycker en högre andel längre tillbaka i tiden, till exempel 16 procent 1980. Andelen började sjunka under 1990-talet, vilket kan förklaras av EU-inträdet 1995 med ökad priskonkurrens som följde i kombination med sänkt matmoms från 21 till 12 procent 1996. Från millennieskiftet till och med 2025 har andelen legat ganska stabilt runt 12 – 13 procent. Även om matpriserna ökade kraftigt 2022 – 2023 så ger det inte något stort utslag på andelen som lades på matinköp dessa år.

Figuren nedan visar fördelning av utgifterna på olika typer av konsumtion 2025, utifrån en summering av kvartalsstatistiken på SCB:s hemsida. Den största utgiftsposten är boende följt av livsmedel & alkoholfri dryck på andra plats. I grafen har svenskarnas konsumtion i andra länder, utländska besökares konsumtion i Sverige samt svenskarnas bidrag till icke-vinstdrivande organisationer inte räknats in.

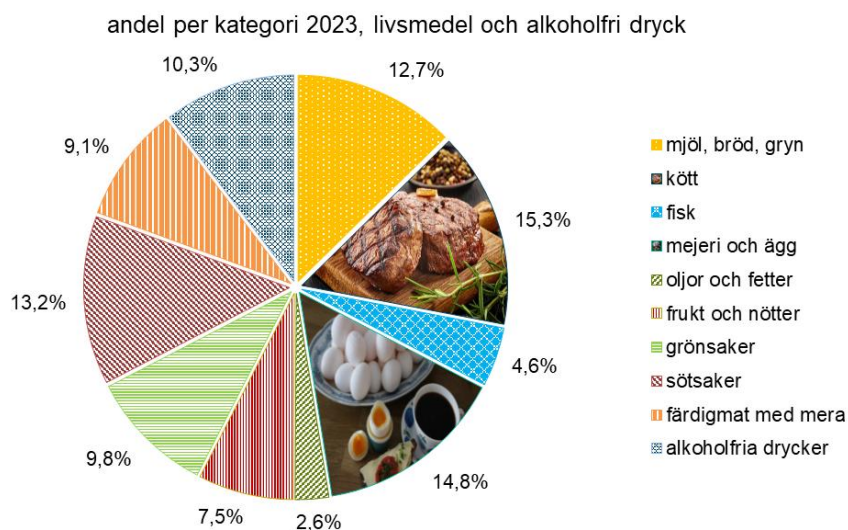

Figur 21 Fördelning av hur svenskarna använde disponibel inkomst 2025 på så kallade "ändamålsenliga utgifter"

Källa: SCB

Det finns statistik till och med 2023 för hur utgifterna inom ovan nämnda huvudgrupper fördelat på undergrupper. För mat och dryck redovisar jag två olika beräkningar i graferna nedan, eftersom jag vill spegla våra utgifter både med och utan alkohol samt restaurangbesök.

När uteätandet och alkohol inte ingår i jämförelsen är utgifterna störst på grupperna kött, mejeri & ägg samt sötsaker, följt av spannmålsbaserade produkter på fjärde plats. En förklaring till relativt stora utgifter på animaliska livsmedel är att de kostar mer att producera än vegetabilier, inte minst på grund av långa uppfödningstider, djurskyddskrav, behov av stallar och liknande.

Figur 22 Fördelning av matutgifterna på livsmedelsgrupper 2023, exklusive uteätande och alkohol

Källa: SCB

När uteätande ingår i beräkningen stod denna post för 31 procent av utgifterna på mat och dryck 2023. Vi åt betydligt mindre på restaurang under pandemiåret 2020 på grund av restriktioner, som fick andelen att sjunka till 23 procent. Eftersom mat i offentlig sektor oftast serveras utan kostnad, är den konsumtionen inte med i statistiken. I Sverige är moms på alkohol starkare än folköl 25 procent, jämfört med 12 procent på övriga drycker och livsmedel (för tillfället sänkt till 6 procent). Om vi hade gjort en jämförelse i vikt hade uteätandet varit en mindre andel än 31 procent, eftersom det är dyrare att äta på restaurang än att laga maten hemma.

total konsumtion av mat & dryck 2023, mkr och andel i procent

Figur 23 Fördelning av utgifterna på livsmedel, alkoholfri dryck, alkohol samt uteätande 2023

Källa: SCB

Ett generellt samband är att ju rikare ett land är desto mindre andel lägger invånarna på livsmedel. Konsumenter i Europa lägger 13 – 15 procent på mat, medan andelen bara är runt 10 procent i USA, 20 – 40 procent i många asiatiska länder och ofta 40 – 50 procent i afrikanska länder.

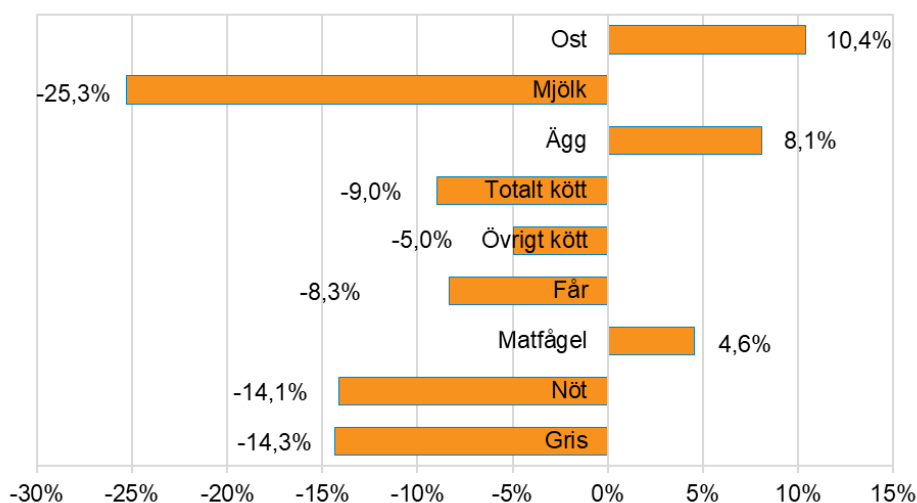
2.11 Konsumtion av animalieprodukter

Hur mycket och vilken typ av animaliska livsmedel vi äter i olika delar av världen, och även inom ett land, är i grunden kopplat till faktorer som ekonomiskt välstånd, kultur och traditioner. Därtill påverkar prisnivåer, utbud, trender, styrmedel och våra värderingar. Över längre tid har vi i Sverige ätit alltmer av de flesta livsmedel och även kaloriintaget har ökat. En annan trend är att förädlingsgraden hos de livsmedel vi köper hem är högre idag än historiskt – till exempel konsumerar vi mer chips och annan processad potatis och mindre matpotatis samt mer ost och yoghurt och mindre mjölk.

Det finns svensk konsumtionsstatistik i Jordbruksverkets statistikdatabas från 1960. Totalkonsumtionen av kött har ökat successivt ända sedan statistiken tar sin början, även om regleringspolitik och lågkonjunktur skapat dalar emellanåt. Ökningen är tydligast och mest omfattande efter 1990. Då inleddes den svenska avregleringen av jordbruket, som blev kortvarig i och med återregleringen vid EU-inträdet 1995. Medlemskapet i EU förde med sig sjunkande priser genom den importkonkurrens som uppstod och alldeles därefter kom momssänkningen för livsmedel från 25 till 12 procent 1996. Samtidigt har produktutveckling, utbud och mattrender påverkat i samma riktning och gett en ökad köttkonsumtion – åtminstone fram till 2016 då vegotrenden hettade till med grund i klimatdebatt, hälsofokus, kostråd samt växande utbud och exponering av vegetariska livsmedel. Det ledde till en minskad köttkonsumtion till och med 2020. Detta år var det dock främst pandemin som påverkade köttkonsumtionen nedåt, mer om detta längre fram. Efter pandemin har köttkonsumtionen stabiliserats runt 80 kg/capita trots att globala och nationella händelser, som krig och extremväder, påverkat både producenter och konsumenter.

Äggkonsumtionen har ökat svagt över längre tid. Ägg har många fördelar som lockar till ökad konsumtion; det är klimatsmart, näringsrikt och prisvärt. Inom mejerisektorn har konsumtionen uttryckt som mjölkekvivalenter varierat mellan 320 och 400 kg/capita de senaste 30 åren, men sett till olika kategorier har konsumtionen av dryckesmjölk sjunkit kraftigt samtidigt som konsumtionen av ost och smör ökat.

Förändrad konsumtion 2015-2025, kg/capita

Figur 24 Förändring av totalkonsumtionen av animaliska livsmedel 2015 – 2025

Källa: Jordbruksverket och SCB

2.11.1 Konsumtion av kött

Totalkonsumtionen av kött avser slaktad vikt, och den beräknar Jordbruksverket årligen i den officiella statistiken. Det är den här siffran som används mest i olika sammanhang och man kan säga att den visar åtgången i slaktad vikt för att tillgodose vår faktiska konsumtion. En bra tumregel är att den kvantitet vi spetsar på gaffeln är omkring hälften av totalkonsumtionen. Förlusterna från slakteri till gaffel utgörs av delar av djuret som inte går att äta, som ben, senor och fett, därtill kommer butiks- och hushållssvinn samt vätskeförlust vid tillagning av mat. Den del av en slaktkropp som är godkänd för humankonsumtion men som sedan används till andra ändamål, exempelvis hund- och kattmat, ingår också i totalkonsumtionen. Det finns inga säkra siffror på hur stor den andelen är, men den torde vara marginell. Utöver totalkonsumtion beräknar vi också direktkonsumtion av kött, du kan läsa mer om alla konsumtionsnivåer på Jordbruksverkets statistiksidor eller under huvudrubriken ”mat och drycker” på vår [hemsida](#).

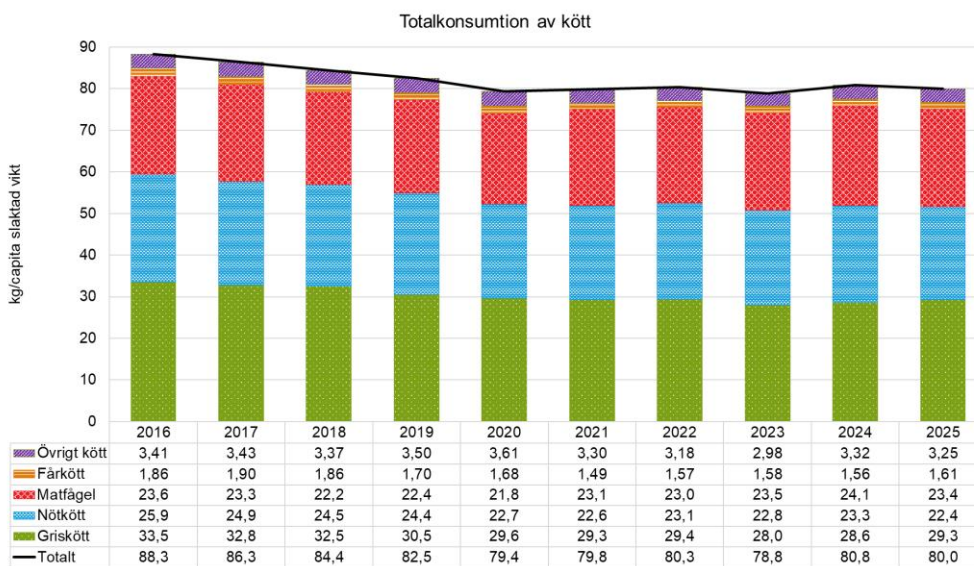
Totalkonsumtionen av kött uppgick till 80 kg/capita 2025. Det är en minskning med 1 procent från 2024, främst orsakad av en tilltagande brist på nötkött under året. Men faktum är att totalkonsumtionen av kött har legat relativt stabilt runt 80 kg/capita sedan 2020, med en eller ett par procents förändring upp och ner varje år. Jämfört med Sveriges ”peak meat” som inföll 2016 är det dock en minskning med 8,8 kg eller 8,3 procent. Om jag å andra sidan jämför med tiden för det svenska EU-inträdet så har totalkonsumtionen ökat med drygt 17 procent på 30 år.

Den största minskningen under de senaste tio åren skedde 2020, och den orsakades av att vi kraftigt minskade på restaurangbesöken och i stället åt fler måltider i hemmen under pandemin. När vi handlar kött i dagligvaruhandeln köper vi helst svenskt och utbudet består till omkring 90 procent av svenskt kött, medan andelen svenskt kött på restaurang är betydligt lägre. Det finns ingen säker siffra på hur stor

den andelen är, men en siffra som brukar nämnas är cirka 20 procent. När efterfrågan på importerat kött minskade under pandemin och ersattes av en ökad efterfrågan på svenskt kött i dagligvaruhandeln, måktade inte svensk produktion med att täcka den hastiga ökningen. Uppfödningstider och behov av investeringar i stallar och djur gör att det tar tid att anpassa produktionen – och producenterna måste givetvis också kunna bedöma en ökad efterfrågan som tillräckligt stabil och långvarig för att satsa. En effekt blev kraftigt minskad köttkonsumtion 2020.

Därefter steg köttkonsumtionen 2021 och 2022. Ökningarna dessa år ska ses i ljuset av en osedvanligt stor minskning av köttkonsumtionen på 3,8 procent under pandemiåret 2020. Men utöver en rekyleffekt efter pandemin kan även andra orsaker ligga bakom att köttkonsumtionen nu ökar igen. Konsumentundersökningar som genomförs av olika aktörer visar att det är färre konsumenter som drar ner på köttätandet eller har köttfria dagar idag än för några år sedan. En slutsats är att vegotrenden svalnat, eller normaliserats efter den intensiva inledningsperioden.

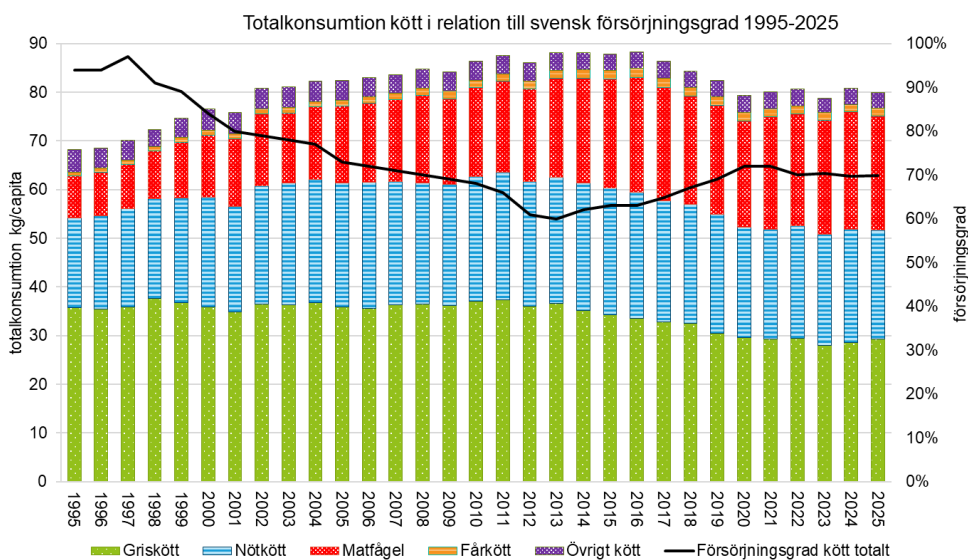
Under 2023 minskade köttkonsumtionen återigen med 1,5 kg/capita eller 1,9 procent jämfört med året innan. Den främsta förklaringen torde ha varit stigande matpriser och minskad disponibel inkomst som fick konsumenter att dra ner på dyrare livsmedel. Under 2024 noterar vi en ökning med 2,6 procent, vilken kan bero på att matprisökningarna avtog. Redan i början av 2025 rapporterades det om kraftigt minskat slakt av nötkreatur, som berodde på att framför allt mindre nötköttproducenter minskade eller lagde ner sin produktion. Orsaker är svag lönsamhet som till del beror på småskalig produktion, minskat intresse hos den yngre generationen att ta över samt foderbrist efter det extremväder som drabbade Sverige sommaren 2023. Utvecklingen i produktionsledet medförde en minskad total konsumtion av kött med 1 procent 2025, jämfört med 2024.

Figur 25 Totalkonsumtion av kött 2016 – 2025, kg/capita

Källa: Jordbruksverket

Totalkonsumtionen av kött har haft hack nedåt i den uppåtgående kurvan tidigare sedan EU-inträdet, men 2017 – 2020 skedde alltså den mest långvariga minskningen på länge. Tidigare nedgångar kan förklaras av utbrott av djursjukdomar i EU runt millenniumskiftet, global finanskris 2008 – 2009 och ett kraftigt tapp i produktionen av svenskt griskött i kombination med förändrad stödpolitik för nötkreatur 2012. I figuren illustreras hur totalkonsumtionen av kött utvecklats i relation till vår försörjningsgrad, alltså förhållandet mellan svensk produktion och konsumtion av kött, sedan EU-inträdet. Mer om försörjningsgraden längre fram i rapporten.

Figur 26 Totalkonsumtion av kött i relation till försörjningsgraden för kött 1995 – 2025

Källa: Jordbruksverket

2.11.2 Köttets väg från hage eller stall till mage

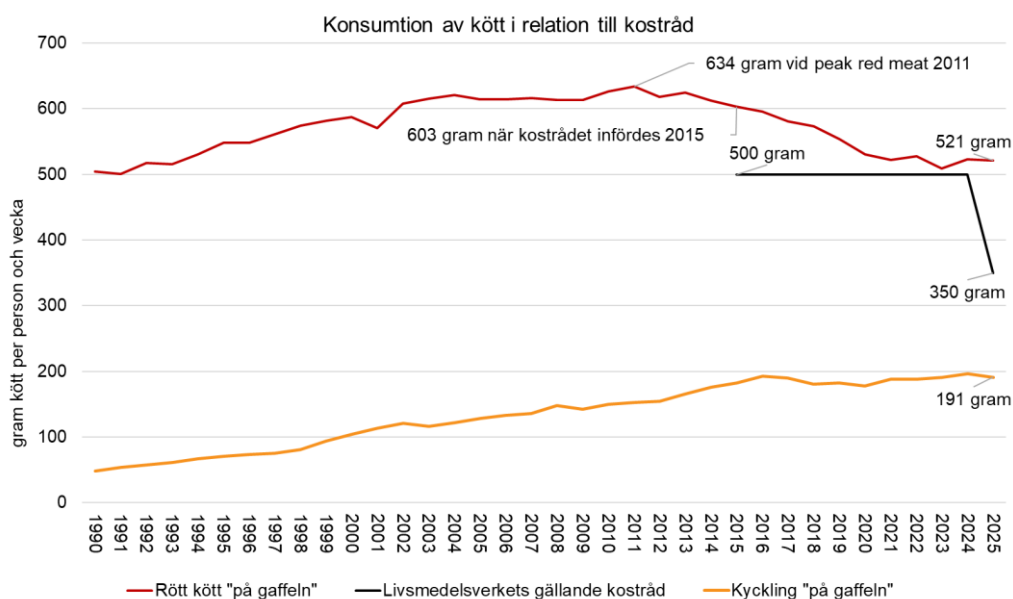
Som tidigare nämnts är en bra tumregel att halvera totalkonsumtionen för att få en uppfattning om hur mycket kött som hamnar i våra magar. Bakom slutsatsen finns en beräkning där jag utgått från officiell statistik, vedertagna schablontal och en enkätundersökning. Det är viktigt att hela tiden ha med sig att den genomsnittliga köttkonsumtionen döljer en stor variation mellan olika individer och grupper i befolkningen.

Utgångspunkten är totalkonsumtionen för kött som räknas upp till levande vikt och ner till vikt i handelsledet genom schablontal. Där har vi alltså de tre översta trappstegen. I botten av trappan finns två steg som utgår från Livsmedelsverkets matvaneundersökning "Riksmaten", som visar hur stor den faktiska konsumtionen är hos ett urval av befolkningen. Den senaste undersökningen för vuxna gjordes 2010 – 2011, men eftersom vår konsumtion ändrats sedan dess räknas siffrorna årligen om i enlighet med utvecklingen av totalkonsumtionen. Konsumtionen av rött kött (nöt, gris, lamm, övrigt kött) anges i klump i matvaneundersökningen. Denna kvantitet fördelas i vår beräkning mellan nöt, gris, lamm och övrigt kött med samma inbördes storleksförhållande som de har i totalkonsumtionen. Kyckling

har en egen grupp i matvaneundersökningen och vi utgår från att den motsvarar hela matfågelkonsumtionen.

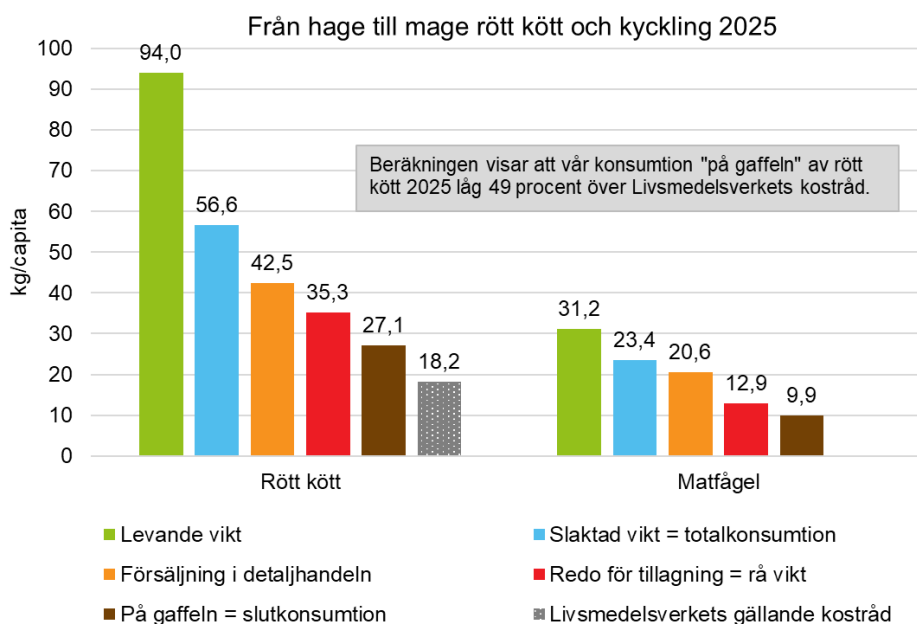
Omräkning från levande vikt till slaktad vikt görs med hjälp av Jordbruksverkets schablontal som är 0,5 för nöt, 0,75 för gris, 0,45 för lamm och 0,75 för kyckling. Omräkning från slaktad vikt till försäljning i detaljhandeln görs med hjälp av internationella schablontal som är 0,70 för nöt, 0,78 för gris och 0,88 för matfågel och får & lamm.

Beräkningen visar bland annat att konsumtionen ”på gaffeln” av rött kött uppgår till knappt 50 procent av totalkonsumtionen i slaktad vikt, som jag redan nämnt. En jämförelse jag gjort i flera år utifrån den verkliga konsumtionen, är gentemot de svenska kostråden som tas fram av Livsmedelsverket. För 2025 är slutsatsen att den vuxne medelsvensken åt 49 procent mer rött kött än kostrådet som lyder max 350 gram rött kött per person och vecka. Det kan jämföras med 2024 då konsumtionen av rött kött låg knappt 5 procent högre än rekommendationen i kostrådet. Det stora hoppet uppåt beror på att de svenska kostråden reviderades under 2025, varvid rekommendationen för rött kött sänktes från 500 till 350 gram per person och vecka i enlighet med nya nordiska näringsrekommendationer. Det kvantitativa kostrådet för rött kött infördes 2015. Matfågel omfattas inte av den kvantitativa rekommendationen.

Figur 27 Konsumtion av rött kött och kyckling i relation till kostrådet 1990 - 2025

Källa: Jordbruksverket och Livsmedelsverket

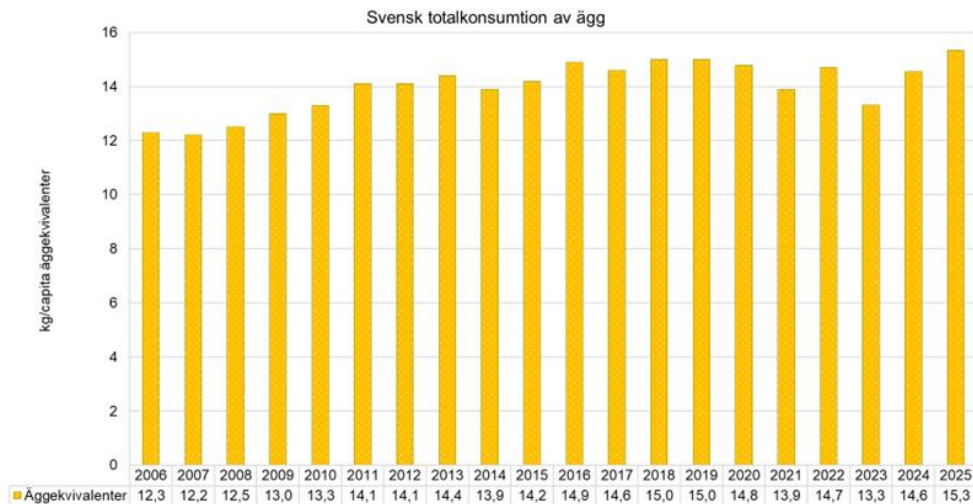
Figur 28 Konsumtionstrappan för kött, från hage eller stall till mage 2025

Källa: Jordbruksverket och Livsmedelsverket

2.11.3 Konsumtion av ägg

För ägg är totalkonsumtionen betydligt närmare den faktiska konsumtionen än för kött. Bortfallet från ett invägt ägg till den kvantitet av ägget som sedan äts utgörs av skalet på cirka 12 procent av äggets vikt, plus svinn och förluster mellan packeriet där äggen vägs in och konsumentledet.

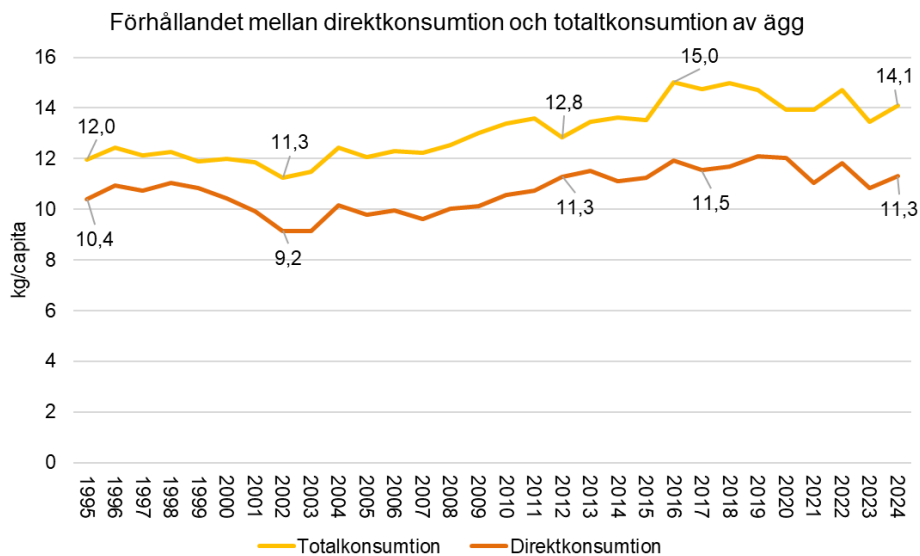
Över längre tid har totalkonsumtionen av ägg ökat. Om jag jämför 2025 med 1995 så är ökningen 30 procent uttryckt i kg/capita, mellan 2024 och 2025 är den drygt 5 procent. På grund av de storskaliga utbrotten av fågelinfluensa 2021 och salmonella 2023 – 2024 då omkring en femtedel av Sveriges värphöns dog eller avlivades, syns tillfälliga avbräck i ökningen. Det beror på att utbudet av ägg krympte kraftigt på kort tid, det uppstod brist helt enkelt och har inget att göra med en vikande efterfrågan.

Figur 29 Konsumtionen av ägg 2006 – 2025, kg/capita

Källa: Jordbruksverket

Förutom totalkonsumtion av ägg publicerar Jordbruksverket årlig statistik för direktkonsumtionen. Förenklat kan man säga att totalkonsumtionen visar hur mycket ägg vi äter oavsett form, alltså både färska ägg och ägg som förädlats till exempelvis torkad äggula, albumin eller konserverats för att därefter ingå i olika livsmedel som ingrediens. Direktkonsumtionen visar hur mycket ägg vi äter efter att ha inhandlat dem i färsk form, alltså som skalägg. Sedan 1995 utgör andelen direktkonsumtion av totalkonsumtionen mellan 79 och 91 procent. Jag har inte utrett vad skillnaden mellan åren beror på, men som tumregel känns det rimligt att anta att vår konsumtion av färska ägg i genomsnitt uppgår till omkring 85 procent av totalkonsumtionen. Det betyder att omkring 15 procent klassas som industriägg.

Figur 30 Totalkonsumtion och direktkonsumtion av ägg, 1995 – 2024

Källa: Jordbruksverket

Sedan några år tillbaka har branschorganisationen Svenska Ägg ett ambitiöst konsumtionsmål, att svenskarna ska äta ett ägg om dagen. Jag har gjort en beräkning som visar hur många ägg per dag vi ätit historiskt och då har jag utgått från att ett ägg i genomsnitt väger 62,5 gram. Som tabellen nedan visar så har konsumtionen av ägg per person och dag ökat från 0,52 till 0,67 de senaste 30 åren, eller med 29 procent. För att nå målet ett ägg per person och dag behöver konsumtionen öka med ytterligare 49 procent. Faktorer som gynnar en ökning är att kostrådet slår fast att ett ägg om dagen kan rymmas i en hälsosam kost, mervärden hos ägg kopplat till klimat, hälsa, beredskap och näringsinnehåll, mat- och träningsstrender där ägg är en populär ingrediens samt att ägg är ett prisvärt protein som går snabbt och enkelt att tillaga. En utmaning med att öka konsumtionen är att matvanor ofta förändras långsamt, det kan alltså ta tid innan vår diet omfattar ett helt ägg om dagen. Det är heller inte säkert att ett ägg om dagen ryms i svenskarnas matvanor trots alla fördelar, global statistik visar att det bara är ett fåtal länder i världen som uppvisar den konsumtionsnivån – bland annat Mexiko. En annan utmaning är risken för djursjukdomar som påverkar produktionen.

1995: 0,52 ägg/dag eller 191 ägg/år
2005: 0,53 ägg/dag eller 193 ägg/år
2015: 0,59 ägg/dag eller 216 ägg/år
2025: 0,67 ägg/dag eller 246 ägg/år

Figur 31 Konsumtion av ägg i Sverige per person och dag 1995 – 2025

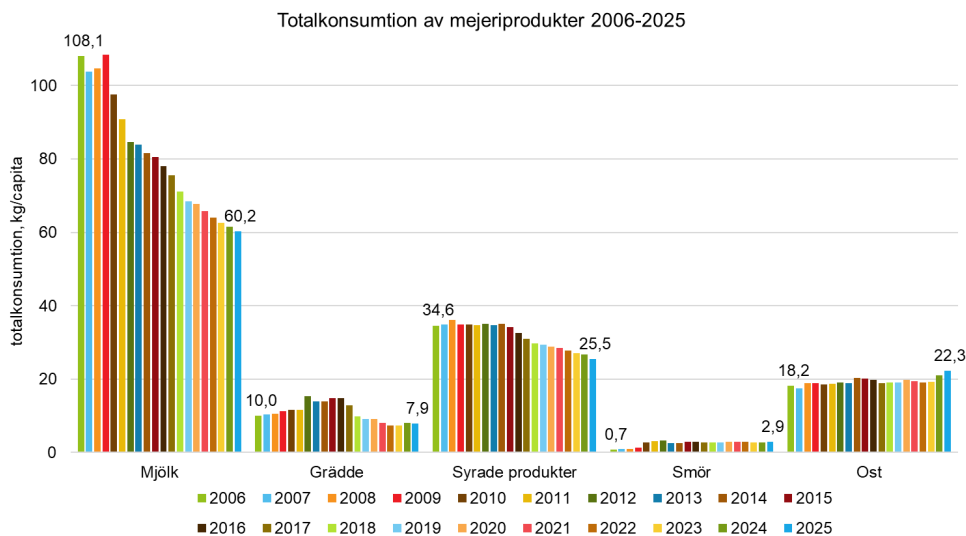
Källa: Jordbruksverket

2.11.4 Konsumtion av mejeriprodukter

Liksom för ägg är bortfallet vid produktion av olika mejeriprodukter mindre än för kött och består till exempel av spillmjölk i mejeriet samt butiks- och hushållssvinn.

Omvandlat till mjölkekvivalenter ökade konsumtionen med 22 procent mellan 1995 och 2010, från 327 till 398 kg/capita. Därefter har konsumtionen minskat med 6 procent mellan 2010 och 2025, till 375 kg/capita. För att räkna om mejeriprodukter till mjölkekvivalenter antar jag att det går åt 6 liter mjölk för ett kilo mjölkpulver, 10 liter mjölk för ett kilo ost och 20 liter mjölk för ett kilo smör. Grädde, fil, yoghurt och konsumtionsmjölk räknas 1:1 mot den råa mjölken.

Inom gruppen mejeriprodukter är en utveckling att vi dricker allt mindre mjölk samtidigt som vi äter alltmer ost och smör. Ur ett svenskt perspektiv är skiftet från mindre dryckesmjölk till mer ost negativt, eftersom vi har en hög importandel i vår konsumtion av ost. När det gäller dryckesmjölk är vi å andra sidan i princip självförsörjande. Figuren visar hur konsumtionen av olika mejeriprodukter utvecklats de senaste 20 åren.

Figur 32 Konsumtion av mejeriprodukter 2006 – 2025, kg/capita

Källa: Jordbruksverket

2.12 Försörjningsgraden för animaliska livsmedel

Försörjningsgraden för ett livsmedel beräknas genom att dividera produktionen i landet med konsumtionen. Försörjningsgraden är en väl använd indikator, som visar vår inhemska förmåga att tillgodose efterfrågan och hur vår konkurrenskraft utvecklas gentemot importerade alternativ. Utvecklingen av den svenska försörjningsgraden, som vi tidigare kallat självförsörjningsgrad, marknadsandel och försörjningsförmåga, följde under tjugo år efter EU-inträdet en nedåtgående trend. Efter 2015 skedde ett tydligt trendbrott för många animalieprodukter och försörjningsgraden ökade, i alla fall till och med årsskiftet 2020 – 2021 då den började försvagas igen. Jag har berört orsakerna innan; lönsamhetsutmaningar i jordbruket på grund av ökade kostnader, konjunkturedgång och minskad disponibel inkomst som fått konsumenter att leta lågpris – ett segment där svenska livsmedel ofta inte finns.

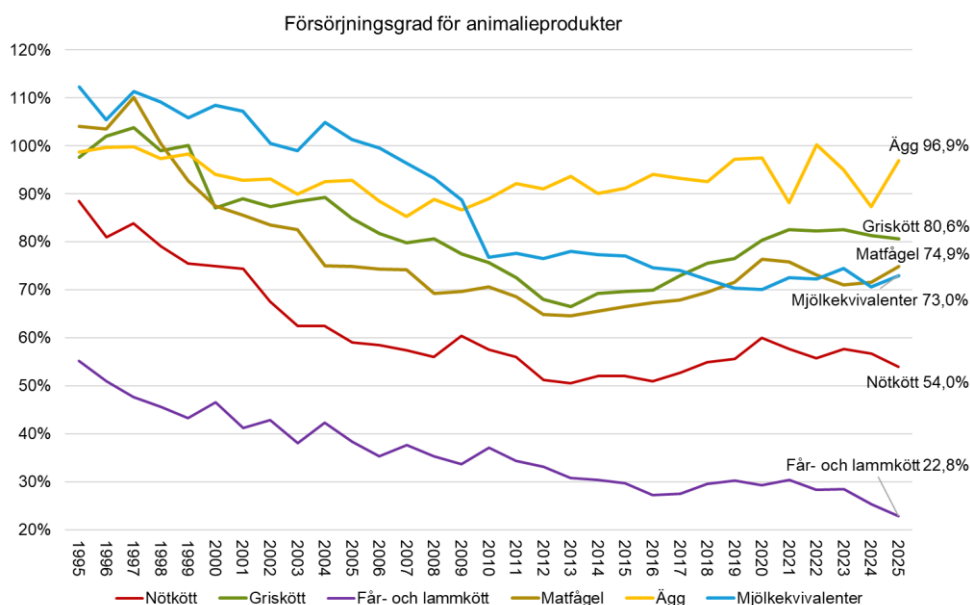
Nedan finns en tabell och en figur som visar utvecklingen från 1995 till 2025.

Tabell 5 Svensk försörjningsgrad för kött, ägg och mejeriprodukter 1995 - 2025

År	Nötkött	Griskött	Lammkött	Matfågel	Ägg	Mjölkekvivalenter
1995	88,5%	97,6%	55,2%	104,0%	98,7%	112,4%
1996	80,9%	102,1%	50,9%	103,6%	99,7%	105,4%
1997	83,9%	103,8%	47,7%	110,1%	99,9%	111,4%
1998	79,0%	99,0%	45,6%	100,5%	97,4%	109,1%
1999	75,5%	100,1%	43,2%	92,7%	98,3%	105,8%
2000	75,0%	87,1%	46,6%	87,5%	94,1%	108,5%
2001	74,4%	89,0%	41,2%	85,5%	92,9%	107,2%
2002	67,5%	87,3%	42,9%	83,6%	93,1%	100,5%
2003	62,4%	88,4%	38,1%	82,5%	90,0%	99,0%

2004	62,4%	89,2%	42,3%	75,0%	92,5%	104,9%
2005	59,0%	84,9%	38,3%	74,9%	92,8%	101,4%
2006	58,5%	81,7%	35,3%	74,3%	88,4%	99,6%
2007	57,5%	79,9%	37,7%	74,2%	85,3%	96,4%
2008	56,0%	80,7%	35,3%	69,2%	88,8%	93,2%
2009	60,4%	77,5%	33,7%	69,7%	86,6%	88,7%
2010	57,5%	75,7%	37,2%	70,6%	89,0%	76,7%
2011	56,0%	72,5%	34,4%	68,5%	92,1%	77,6%
2012	51,2%	68,0%	33,1%	64,9%	91,1%	76,5%
2013	50,5%	66,5%	30,8%	64,6%	93,7%	78,0%
2014	52,1%	69,2%	30,4%	65,6%	90,1%	77,3%
2015	52,0%	69,7%	29,7%	66,4%	91,2%	77,1%
2016	51,0%	69,9%	27,3%	67,4%	94,1%	74,5%
2017	52,7%	73,0%	27,5%	67,9%	93,3%	74,0%
2018	54,9%	75,5%	29,6%	69,5%	92,5%	72,1%
2019	55,6%	76,5%	30,2%	71,6%	97,2%	70,4%
2020	59,9%	80,3%	29,3%	76,4%	97,5%	70,1%
2021	57,7%	82,6%	30,4%	75,8%	88,2%	72,5%
2022	55,7%	82,3%	28,3%	73,1%	100,3%	72,2%
2023	57,6%	82,5%	28,4%	71,1%	95,0%	74,4%
2024	56,7%	81,3%	25,3%	71,6%	87,3%	70,6%
2025	54,0%	80,6%	22,8%	74,9%	96,9%	73,0%

Källa: Jordbruksverket och SCB

Figur 33 Svensk försörjningsgrad för kött, ägg och mejeriprodukter 1995 – 2025

Källa: Jordbruksverket och SCB

Svenska livsmedel har för det mesta inte möjlighet att konkurrera med priset, på grund av att vi har högre krav i produktionen och därmed högre kostnader än i många andra länder. Sedan ungefär tio år tillbaka har emellertid de mervärden som följer på tuffare lagstiftning och praxis fått ökad betydelse som konkurrensmedel. Mervärdena handlar om att svenska djur inte har en del sjukdomar som finns i andra länder, att vi har en låg användning av antibiotika till lantbrukets djur och att vi har regler som ger dem goda möjligheter att utöva sina naturliga beteenden. Några djurslagsspecifika exempel är det svenska beteskravet för mjölkkor och strikt efterlevnad av EU:s förbud mot att klippa av knorren på grisar. I Sverige får man heller inte trimma näbben på kycklingar eller höns. För matfågel och värphöns finns särskilda omsorgsprogram som drivs av branschen.

Våra mervärden handlar också om lägre klimat- och miljöpåverkan i svensk livsmedelsproduktion jämfört med många andra länder, det gäller såväl animaliska som vegetabiliska livsmedel. Efter Rysslands invasion av Ukraina och den geopolitiska osäkerhet som blossat upp sedan dess, så har vikten av god beredskap och livsmedelsförsörjning seglat upp som ett ytterligare mervärde. Du kan läsa mer om svenska mervärden i en [rapportserie](#) på vår hemsida.

Man kan sammanfattningsvis säga att det fokus på priset som styrt efterfrågan på kött under lång tid, numera får samsas med konsumenternas vilja att bidra till en mer hållbar produktion och konsumtion av mat. Begreppet hållbar mat rymmer tre dimensioner; den miljömässiga, ekonomiska och sociala.

Vi äter de flesta måltiderna i våra hem. Matkonsumtionen i offentlig sektor utgör endast 3 – 4 procent av vår matkonsumtion räknat i värde. Uteätande på restaurang utgör cirka en tredjedel av våra utgifter på mat. Det finns ingen officiell statistik för hur hög andel svenska livsmedel har i olika försäljningskanaler, men man brukar säga att andelen svenskt kött uppgår till omkring 90 procent i dagligvaruhandeln och statistik som Jordbruksverket sammanställde 2023 visar att andelen är ungefär lika hög i offentlig sektor. I privata restauranger är andelen svenskt kött mycket lägre, ett spann som brukar nämnas är 10 – 20 procent. Det kan både bero på att många restauranger måste hålla nere kostnaderna, samtidigt som konsumenter inte är lika noggranna med ursprunget när de köper en färdig rätt på restaurang. Sedan några år tillbaka finns dock ett krav på ursprungsinformation för kött som serveras på restaurang, något som kan bidra till att stärka andelen svenskt med tanke på att många konsumenter helst vill äta svenskt kött.

Ett tecken på växande intresse för svensk mat, utöver stärkt försörjningsgrad, är att allt fler livsmedel får en blågul ursprungsmärkning. Antalet produkter med Från Sverige-märkningen har ökat kraftigt och idag finns det på nästan 13 600 produkter i över 60 kategorier. Många varor med märkningen finns inom kött och chark.

2.13 Marknaden för griskött

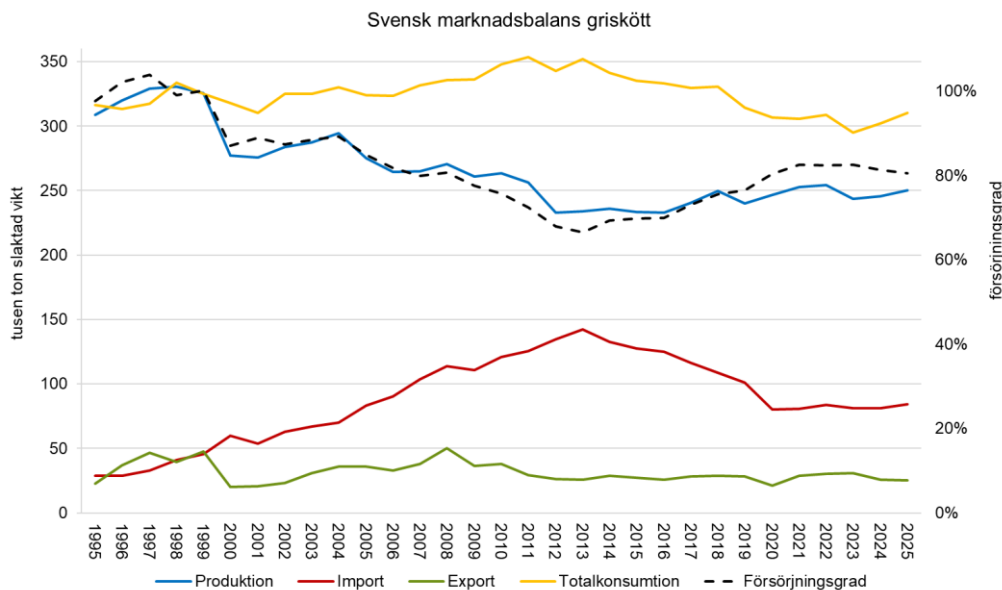
Marknadsbalansen för griskött visar att produktionen ökat med 7,5 procent mellan 2016 och 2025, samtidigt som importen minskat med 32,6 procent. Ökad efterfrågan på svenskt griskött har lett till att den svenska försörjningsgraden stärkts med 15,2 procent över perioden, och uppgick till 80,6 procent 2025. Samtidigt har totalkonsumtionen av griskött per capita minskat med 12,7 procent eller 4,3 kg. Sett till det senaste året så ökade produktionen av griskött med 1,8 procent 2025 jämfört med 2024. Importen ökade med 3,4 procent samtidigt som exporten minskade med 3,2 procent, sammantaget ledde utvecklingen av produktion och utrikeshandel till en ökad konsumtion per capita med 2,4 procent och en försvagad försörjningsgrad med 0,8 procent. En förklaring till ökad produktion av griskött kan ligga i en kraftigt minskad produktion av svenskt nötkött, där bristen och prisökningen på det senare fått konsumenter att vända sig till alternativa köttslag.

Tabell 6 Svensk marknadsbalans griskött 2016 – 2025, tusen ton

År	Produktion	Import	Export	Totalkonsumtion	Totalkonsumtion kg/capita	Försörjningsgrad
2016	232,8	124,9	25,5	333,3	33,5	69,9%
2017	240,7	116,3	28,1	330,2	32,8	73,0%
2018	249,8	108,6	28,6	331,1	32,5	75,5%
2019	240,3	101,2	28,2	314,5	30,5	76,5%
2020	246,5	80,3	21,1	306,9	29,6	80,3%
2021	252,6	80,6	28,6	305,7	29,3	82,6%
2022	254,3	83,6	30,2	309,0	29,5	82,3%
2023	243,4	81,2	30,9	295,0	28,0	82,5%
2024	245,7	81,4	25,9	302,4	28,6	81,3%
2025	250,2	84,2	25,1	310,5	29,3	80,6%

Källa: SCB och Jordbruksverket

Figuren visar marknadsbalansens utveckling från 1995. Både produktion och totalkonsumtion samt import och export började bilda växande gap när Sverige blev EU-medlem, där totalkonsumtion och import ökade medan övriga två parametrar minskade. Runt 2014 började gapen krympa samtidigt som den svenska försörjningsgraden steg, för att stabiliseras från 2020.

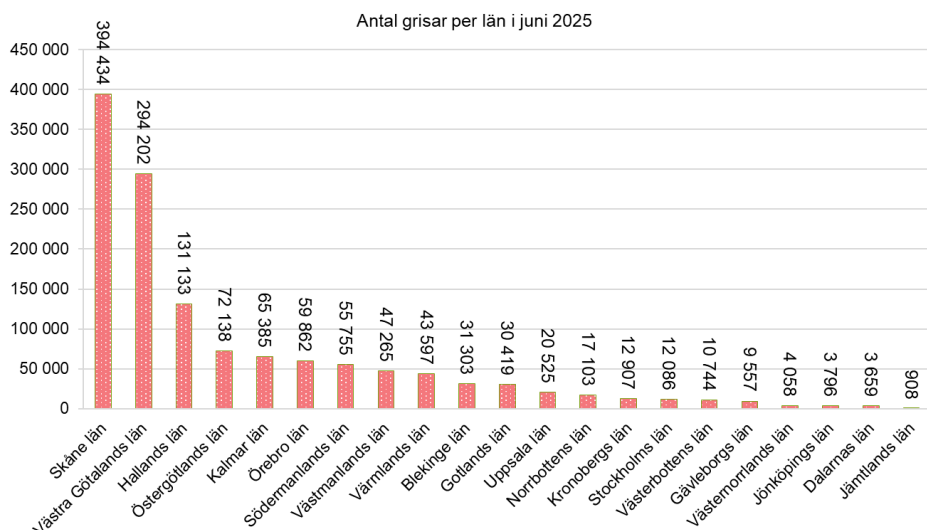

Figur 34 Svensk marknadsbalans griskött 1995 – 2025

Källa: SCB och Jordbruksverket

2.13.1 Strukturutveckling i grisproduktionen

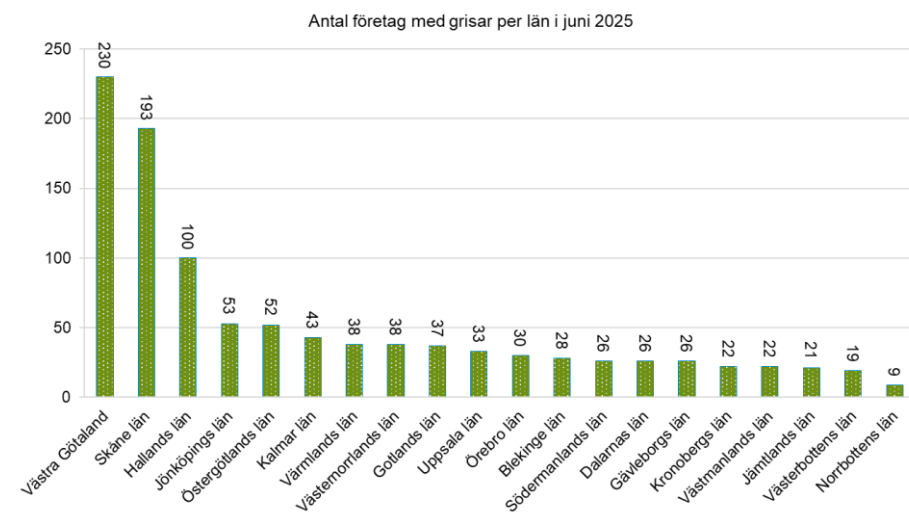
De flesta grisar i Sverige finns i slättbygderna i södra Sverige, nära odlingen av spannmål som är en viktig insatsvara till grisfoder. Kriteriet för att hamna i den officiella statistiken som ett lantbruksföretag med grisar, är att producenten har minst 10 suggor eller 50 övriga grisar. Skåne län hade flest grisar i djurräkningen i juni 2025, med 30 procent av det totala antalet i Sverige. De fem största grislänen hade 72 procent av landets grisar 2025, samtliga återfinns i södra Sverige.

Figur 35 Antal grisar per län i juni 2025

Källa: Jordbruksverket

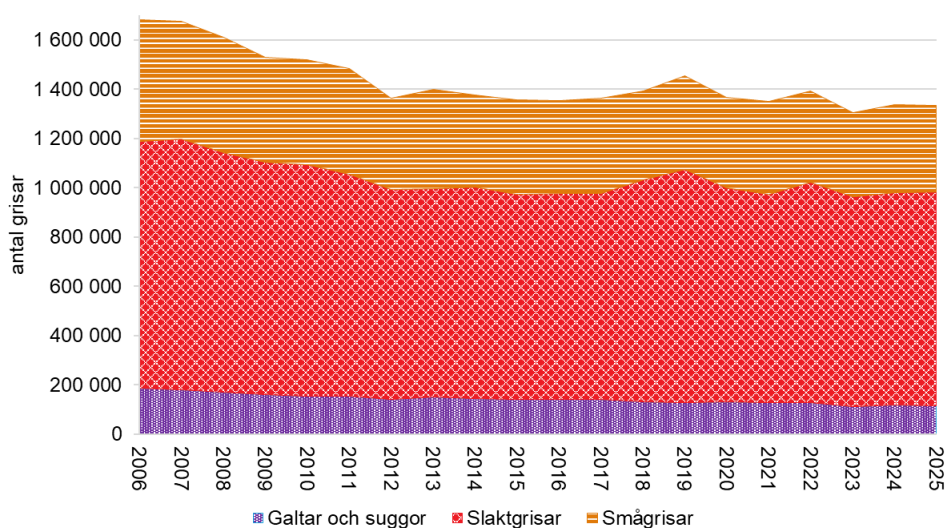
Djurräkningen i juni varje år visar också hur många företag som har det aktuella djurslaget, och fördelningen mellan länen visas i grafen. Att det finns fler grisföretag i Västra Götaland än i Skåne, som hade flest grisar 2025, betyder att företagen i Skåne har fler grisar per företag i genomsnitt.

Figur 36 Antal företag med grisar per län i juni 2025

Källa: Jordbruksverket

Antalet grisar i Sverige har minskat med 26,4 procent de senaste 20 åren men bara med 1,7 procent de senaste tio åren. Under 2022 och 2023 steg räntor och kostnader för insatsvaror vilket minskade möjligheten att investera och öka produktionen. Det kan vi se som det senaste hacket nedåt i kurvan för antal grisar.

Figur 37 Utvecklingen av antalet grisar i Sverige 2006 – 2025

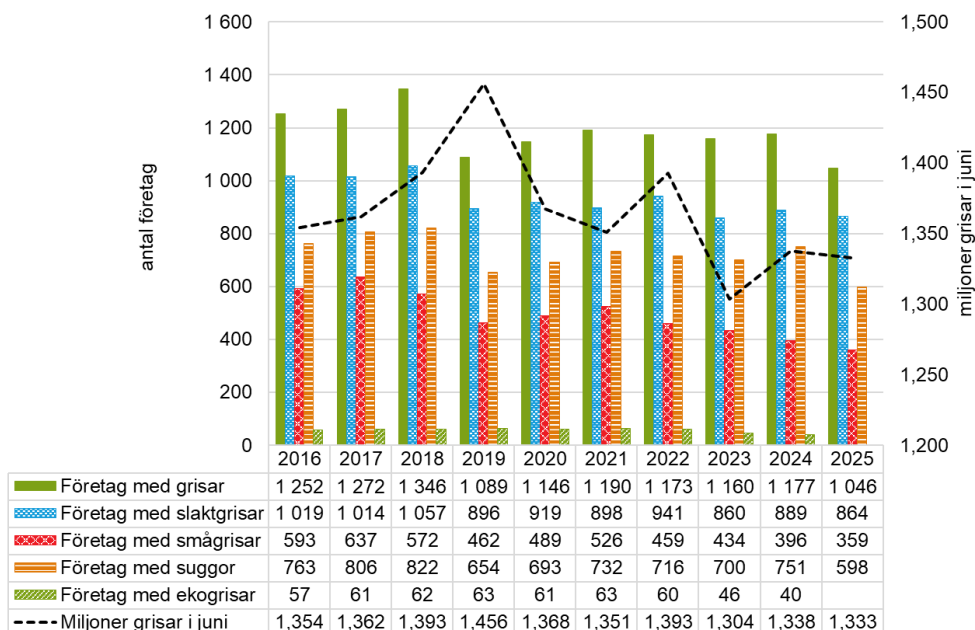
Källa: Jordbruksverket

Tabell 7 Antal grisar per kategori 2019 – 2023

kategori	2021	2022	2023	2024	2025	2025/2024
Suggor	129 239	127 255	112 750	117 657	114 132	-3,0%
Slaktgrisar	845 483	895 068	851 799	860 979	870 161	1,1%
Smågrisar	376 225	370 620	338 954	359 048	348 586	-2,9%
Grisar totalt	1 350 947	1 392 944	1 303 503	1 337 685	1 332 879	-0,4%

Källa: Jordbruksverket

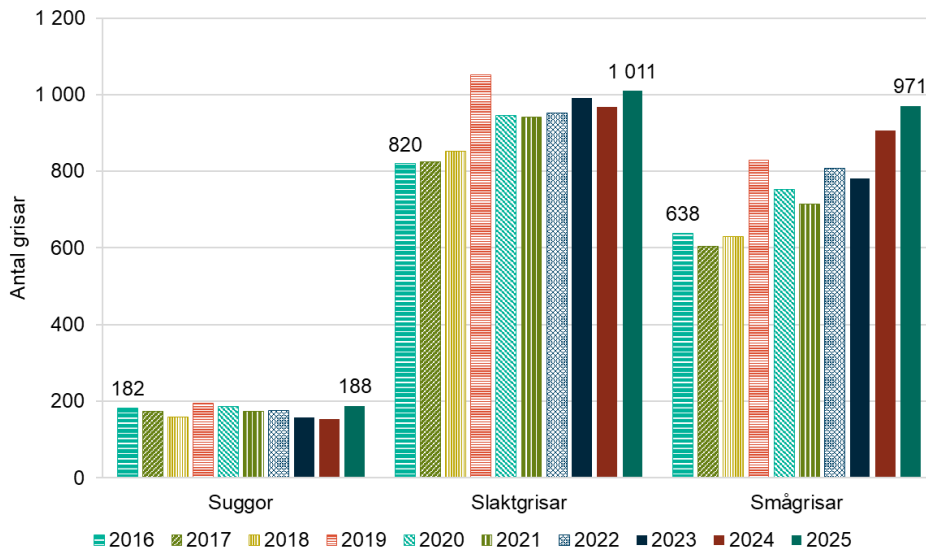
Jordbruksverkets statistik över utvecklingen av antalet företag med grisar de senaste tio åren visar en variation mellan 1 046 förra året och 1 346 år 2018.

Figur 38 Antal företag med grisar per djurkategori, 2016 – 2025

Källa: Jordbruksverket

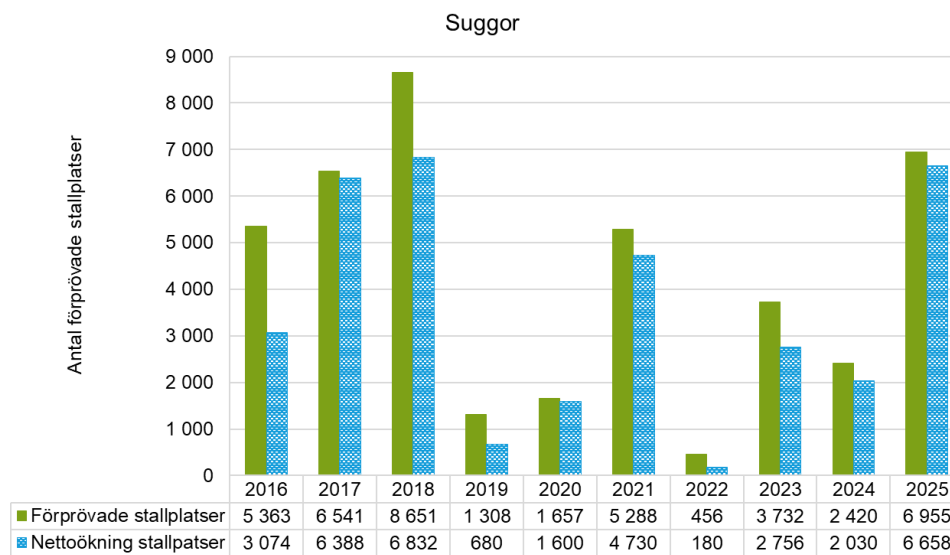
Den genomsnittliga grisgården 2025 hade 188 suggor, 1 011 slaktgrisar och/eller 971 smågrisar. Variationen mellan år kan i vissa fall ha beräkningstekniska skäl, som att stallar står kortvarigt tomma när undersökningen genomförs eller att mindre gårdar inte hamnar i statistiken alla år. Statistiken visar att det pågår en stadig strukturrationalisering mot större och färre gårdar.

Figur 39 Antal grisar per gård i genomsnitt per djurkategori, 2016 – 2025

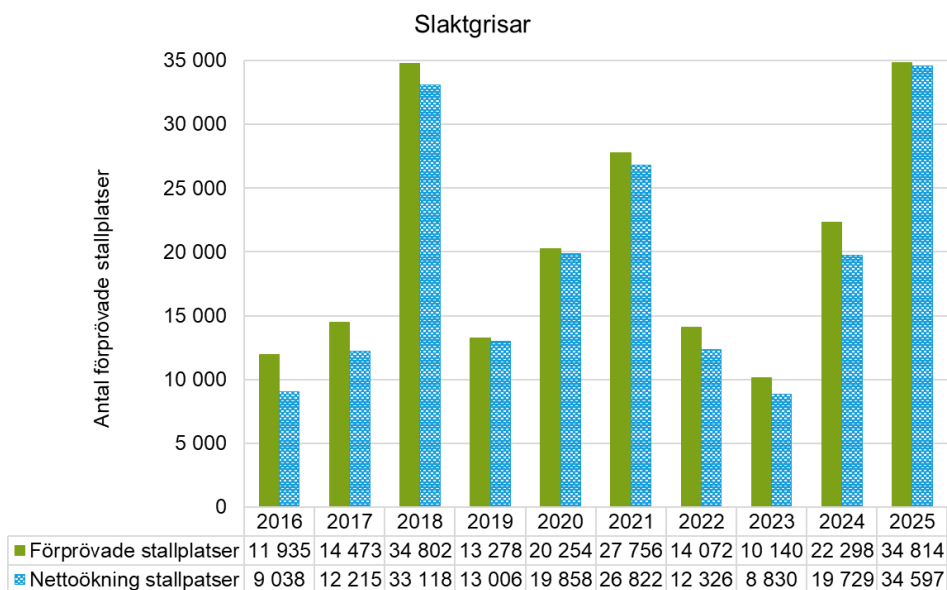
Källa: Jordbruksverket

Statistiken över förprovning av grisstallar visar att det var ett större intresse att investera i stallar för suggor början av den senaste tioårsperioden, men också att det skedde en större ökning mellan 2024 och 2025. För slaktgrisar har det varit tre toppar i antalet förprovade stallplatser de senaste tio åren, senast 2025 då nivån var ungefär lika hög som 2018.

Figur 40 Förprovning av stallplatser till suggor 2016 – 2025

Källa: Länsstyrelsen

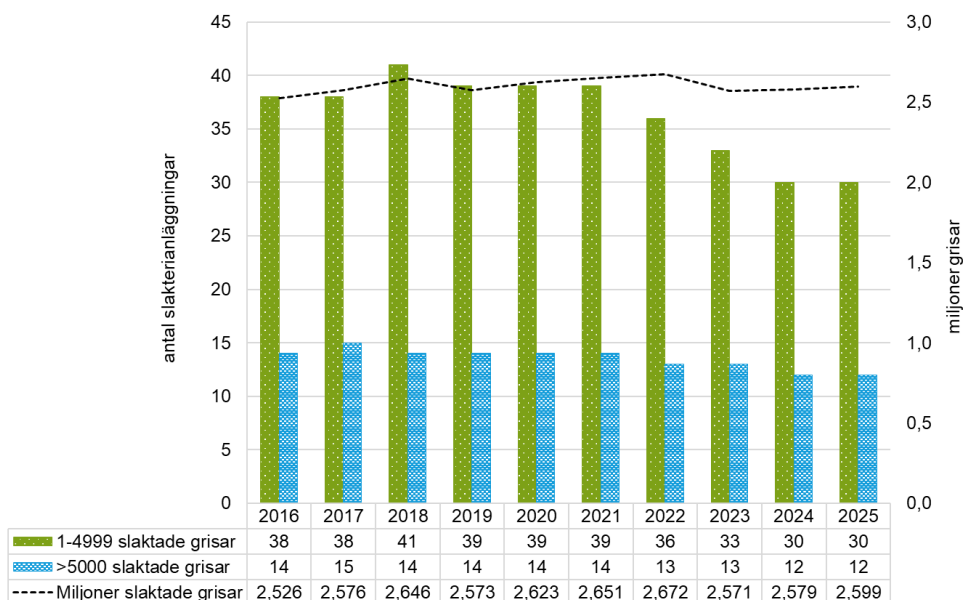

Figur 41 Förprovning av stallplatser för slaktgrisar 2016–2025

Källa: Länsstyrelsen

2.13.2 Slakt av gris

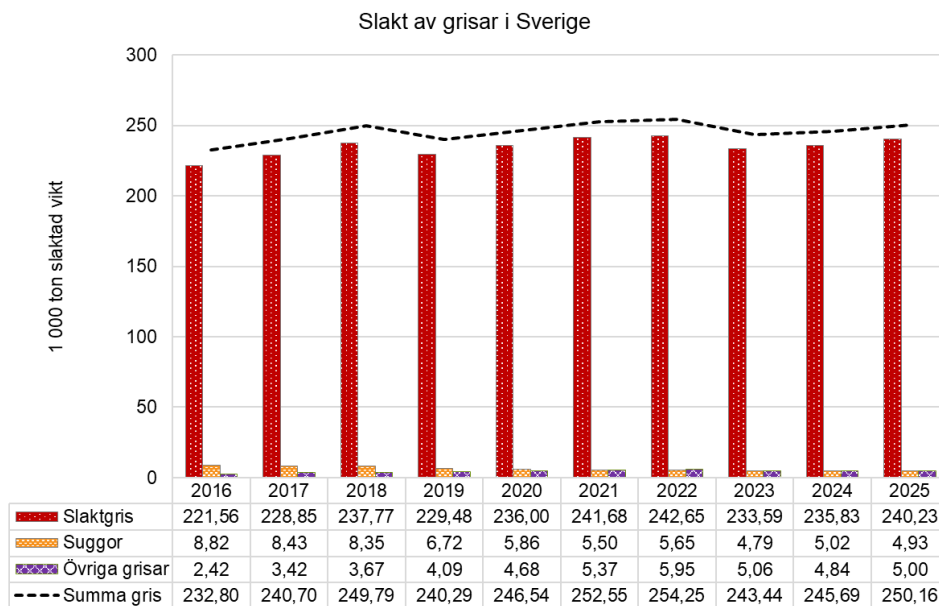
I nedanstående figur har slakten delats in i två grupper med brytpunkten vid fler eller färre än 5 000 slaktade grisar per år. Antalet större slakterier har minskat med ett fåtal medan antalet mindre slakterier minskat lite mer i antal de senaste tio åren.

Figur 42 Struktur på slakteriledet samt antal slaktade grisar 2016 – 2025

Källa: Jordbruksverket

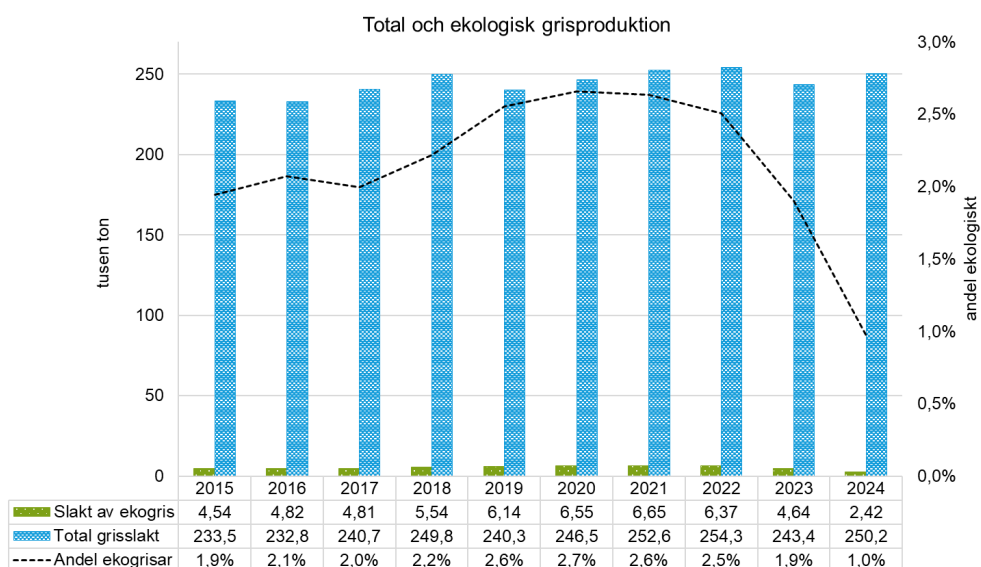
Slakten av gris domineras av kategorin slaktgrisar, som brukar utgöra 95–96 procent av slakten i vikt. Grupperna saggor och övriga grisar (galt, unggalt och ungris) står för omkring 2 procent vardera av total slakt.

Figur 43 Slakt av gris per kategori 2016 – 2025, tusen ton

Källa: Jordbruksverket

Uppfödningen av ekologiska grisar är mycket liten i Sverige och andelen har dessutom minskat de senaste fem åren, då det varit svårt för ekologiska livsmedel generellt att hävda sig i konkurrensen. Eftersom kostnaden att föda upp grisar ekologiskt är betydligt högre än för konventionella grisar, bland annat på grund av krav på utevistelse, uppfödningstid, särskilt foder och större utrymmen, så blir också konsumentpriset högre än vad de flesta konsumenter är beredda att betala.

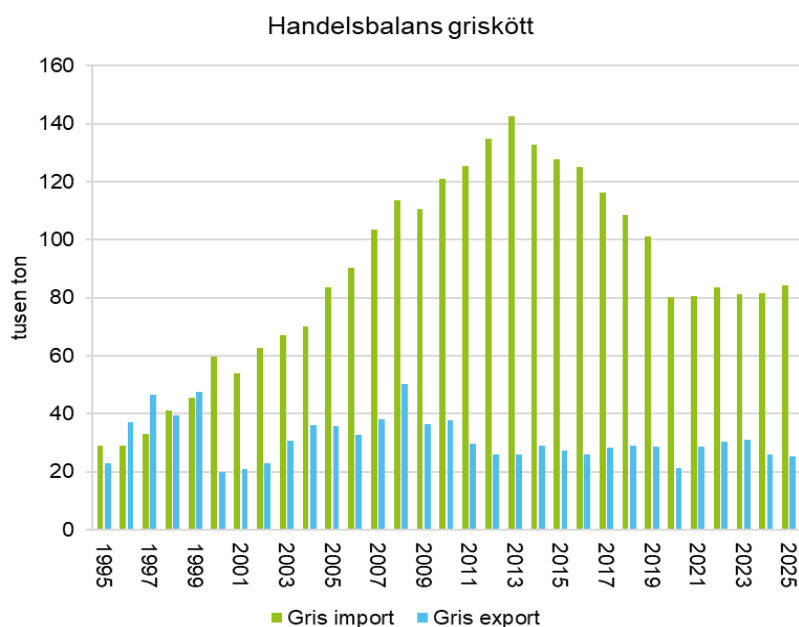

Figur 44 Total och ekologisk grisproduktion 2016 – 2025

Källa: Jordbruksverket

2.13.3 Utrikeshandel med griskött

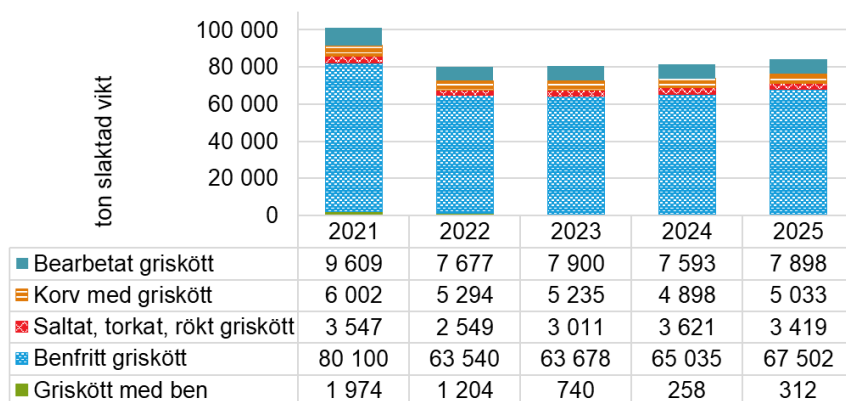
Vår handelsbalans för griskött har varit negativ sedan 2000. Vi hade en stor produktionsminskning detta år, med hela 15 procent. Det var huvudsakligen efterdyningarna av det svenska EU-inträdet med kraftigt ökad konkurrens som slog igenom runt millennieskiftet och ledde till att många svenska grisföretag tvingades avveckla sin produktion. Efter det har handelsbalansen inte hämtat sig, även om skillnaden mellan import och export minskat i och med sjunkande import efter 2013. Detta berodde på den så kallade knorrdebatten kopplat till valet till EU-parlamentet 2014, då svenska djurskyddsregler fick stor positiv uppmärksamhet och gav ett uppsving åt efterfrågan på svenskt kött. Jag gör inga djupare analyser av handelsmönstret, utan bilderna får tala för sig själva. Det finns mer information om utrikeshandelsstatistiken i början av rapporten, under det generella avsnittet om import och export.

Figur 45 Svensk handelsbalans för griskött 1995 – 2025, tusen ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

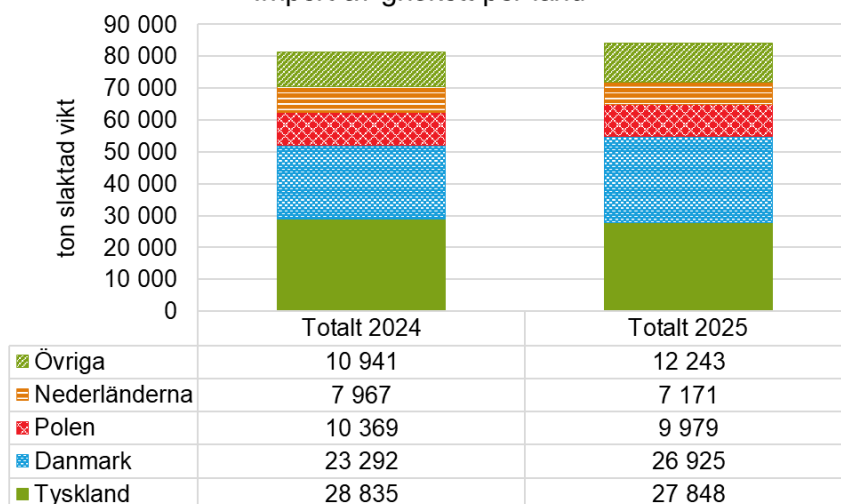
Import av griskött per kategori

Figur 46 Import av griskött 2021–2025, ton slaktad vikt

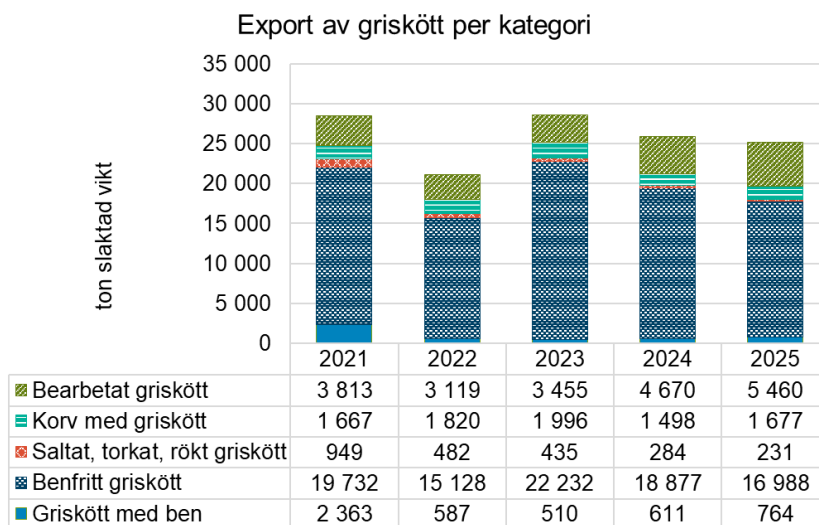
Källa: SCB och Jordbruksverket

Import av griskött per land

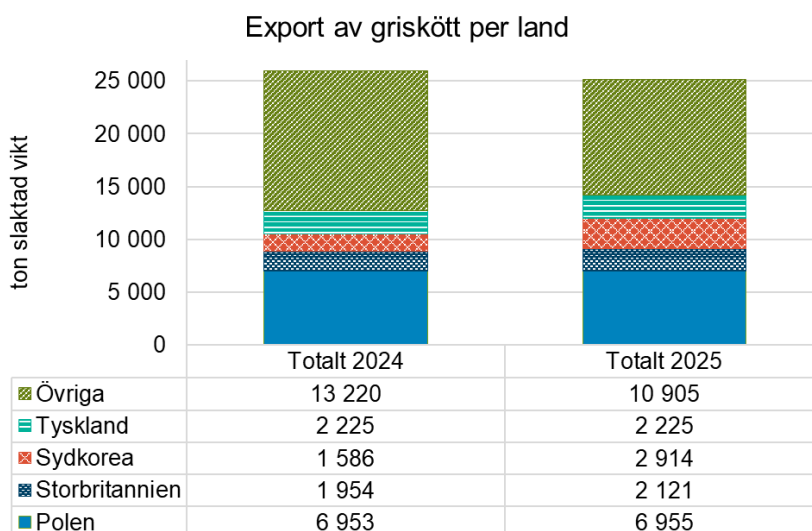
Figur 47 Import av griskött per land 2024 – 2025, ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

Figur 48 Export av griskött 2021 – 2025, ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

Figur 49 Export av griskött per land 2024 – 2025, ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

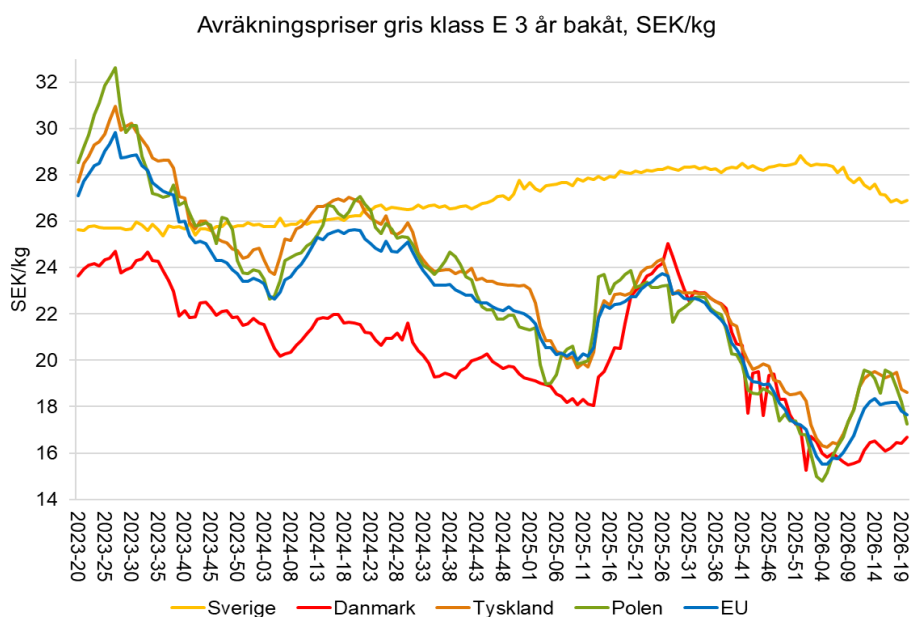
2.13.4 Prisutveckling för griskött

I Sverige samlas grispriser in från alla slakteriföretag med en slakt över 7 000 ton gris per kalenderår. Det innebär att det bara är de större slakterierna som omfattas av rapporteringskravet. Grispriserna innehåller en schablon för transportkostnaden som för närvarande ligger på 0,50 SEK/kg. Figuren visar ett vägt medelpris för grisar klass E, länderna rapporterar även priser för klass S och R.

Den stabila prisbilden i Sverige de senaste åren beror på god inhemsk efterfrågan på svenskt griskött, som inte påverkats i hög grad av varierande priser i omvärlden. Det faktum att vi inte exporterar så mycket griskött bidrar också till mindre känslighet för globala prisfluktuationer. Från inledningen av 2022 gav stigande

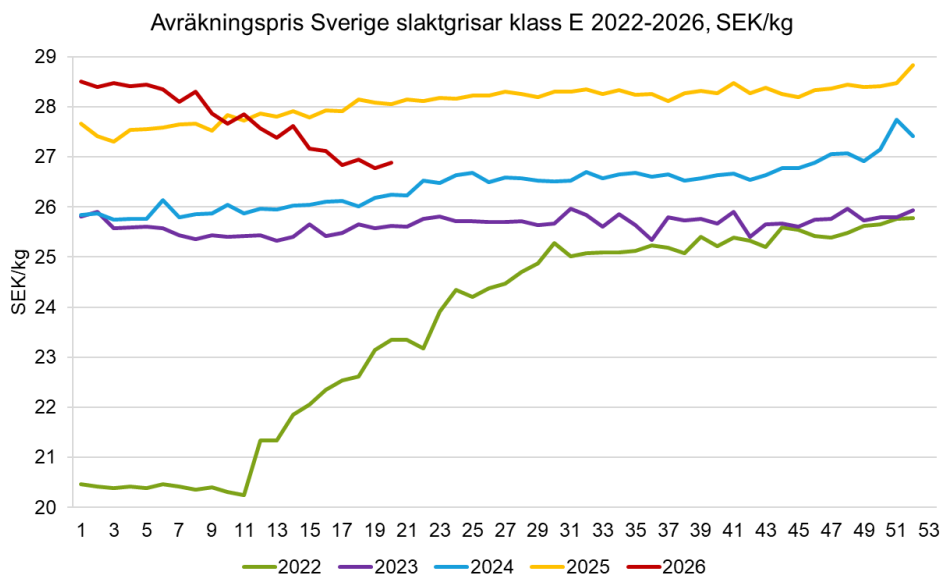
kostnader för insatsvaror i lantbruket effekt på grisproducenternas priser såväl i Sverige som i andra EU-länder. Sedan halvårsskiftet 2024 har priset sjunkit i många EU-länder, vilket beror på varierande möjligheter att exportera bland annat till följd av utbrott av svinpest i stora exportländer, medan det har varit stabilt på en hög nivå i Sverige.

Valutakursens variation påverkar handelsflöden med andra länder, en svag svenska krona gör att importen blir dyrare medan exporten gynnas och tvärtom när den svenska kronan stärks. Hushållsekonomi och konsumentprisets utveckling är också faktorer som ständigt påverkar efterfrågan på kött, även om priskänsligheten tycks ha minskat något sedan cirka tio år tillbaka – åtminstone i Sverige.

Figur 50 Avräkningspriser för gris de tre senaste åren, SEK/kg

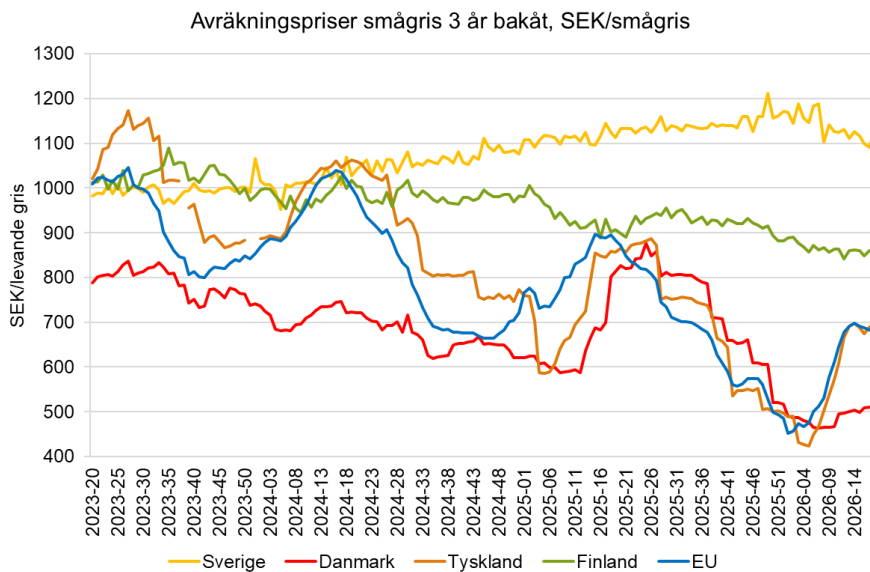
Källa: Jordbruksverket och EU-kommissionen

Figur 51 Avräkningspris i Sverige för grisar klass E, 2022 – 2026

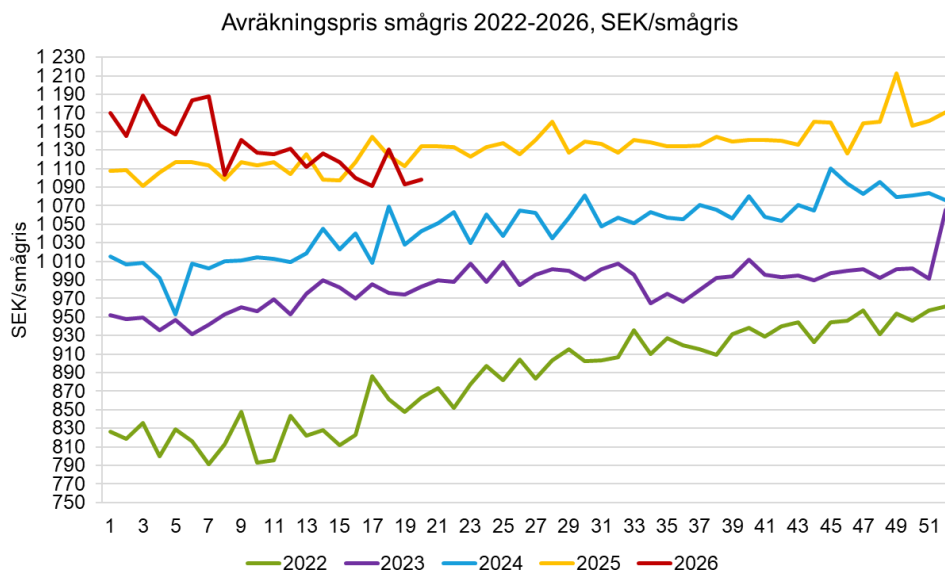
Källa: Jordbruksverket

Enligt samma regelverk som styr prisrapporteringen för slaktgrisar ska även smågrispriser rapporteras in till Jordbruksverket. Alla slakterier som förmedlar fler än 10 000 smågrisar per år ska rapportera inköpspriser, så man kan säga att det vägda medelpriset i figuren nedan baseras på förmedlingspriser hos de största slakterierna. I priset ingår en schablon för transportkostnaden på 22 SEK/smågris. Priset ska avse en smågris på omkring 20 kg, men de svenska smågrisarna väger snarare uppemot 30 kg styck vid förmedling. Detta är en av anledningarna till att svenska smågrispriser för det mesta ligger högre än i andra EU-länder. En faktor som påverkar smågrispriset är efterfrågan på griskött och prisnivån på slaktgrisar. Ett högt kostnadsläge för svenskt smågrisproduktionen och att vi inte har någon export eller import av levande djur kan också förklara att vår prisnivå ligger högre.

Figur 52 Avräkningspriser för smågrisar de tre senaste åren, SEK/levande gris

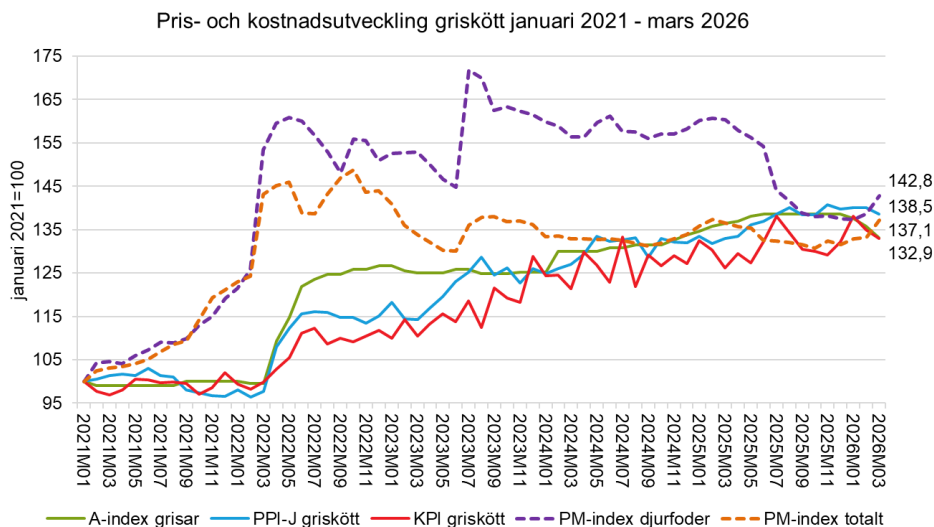
Källa: Jordbruksverket och EU-kommissionen

Figur 53 Avräkningspris i Sverige för smågrisar 2022 – 2026, SEK/levande gris

Källa: Jordbruksverket

En jämförelse av prisindexutvecklingen för griskött i alla led av kedjan visar att de ökat ungefär lika mycket mellan januari 2021 och mars 2026, även om priserna på insatsvaror haft en tydlig topp mitt under perioden. Pris- och kostnadsökningarna motsvarar mellan 32,9 och 42,8 procent, vilket framgår av figuren.

Figur 54 Utveckling av grispriset till producent, slakteri och konsument månadsvis från januari 2021

Källa: Jordbruksverket

2.14 Marknaden för nötkött

Marknadsbalansen för nötkött visar att produktionen av nötkött minskat med 2,4 procent mellan 2016 och 2025, samtidigt som importen minskat med 14,2 procent och exporten med 20,3 procent. Ökad efterfrågan på svenskt nötkött har lett till att försörjningsgraden stärkts med 5,8 procent under perioden, även om den försvagats enstaka år och särskilt 2025 på grund av kraftigt minskad slakt. Samtidigt har totalkonsumtionen per capita minskat med 13,6 procent eller 3,5 kg.

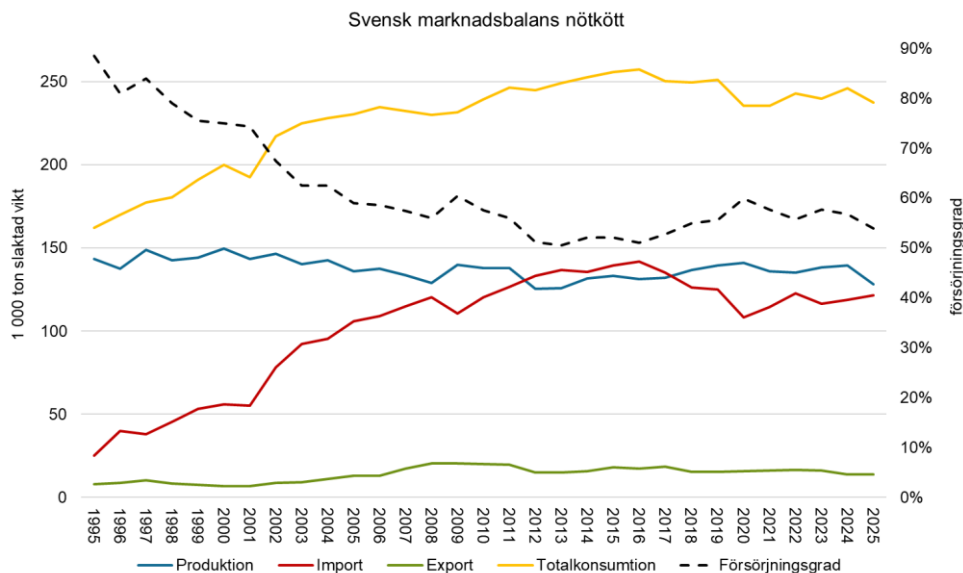
Tabell 8 Svensk marknadsbalans nötkött 2016 – 2025, tusen ton

År	Produktion	Import	Export	Total-konsumtion	Total-konsumtion kg/capita	Försörjningsgraden
2016	131,3	141,8	17,2	257,4	25,9	51,0%
2017	132,1	135,2	18,4	250,4	24,9	52,7%
2018	136,9	126,2	15,3	249,3	24,5	54,9%
2019	139,7	125,2	15,3	251,1	24,4	55,6%
2020	141,0	108,4	15,6	235,3	22,7	59,9%
2021	135,8	114,5	16,4	235,5	22,6	57,7%
2022	135,2	122,7	16,7	242,7	23,1	55,7%
2023	138,2	116,3	16,2	239,8	22,8	57,6%
2024	139,5	118,8	13,8	246,0	23,3	56,7%
2025	128,1	121,6	13,8	237,4	22,4	54,0%

Källa: SCB och Jordbruksverket

Figuren visar marknadsbalansens utveckling från 1995. Såväl produktion och totalkonsumtion som import och export började bilda växande gap när Sverige blev EU-medlem, där totalkonsumtion och import ökade medan övriga två parametrar

minskade. De senaste tio åren har de här skillnaderna stabiliserats samtidigt som den svenska försörjningsförmågan periodvis haft en stigande trend. Under 2025 minskade produktionen kraftigt, på grund av att fler kor och kvigor slaktades 2024 vilket gett färre födda kalvar.

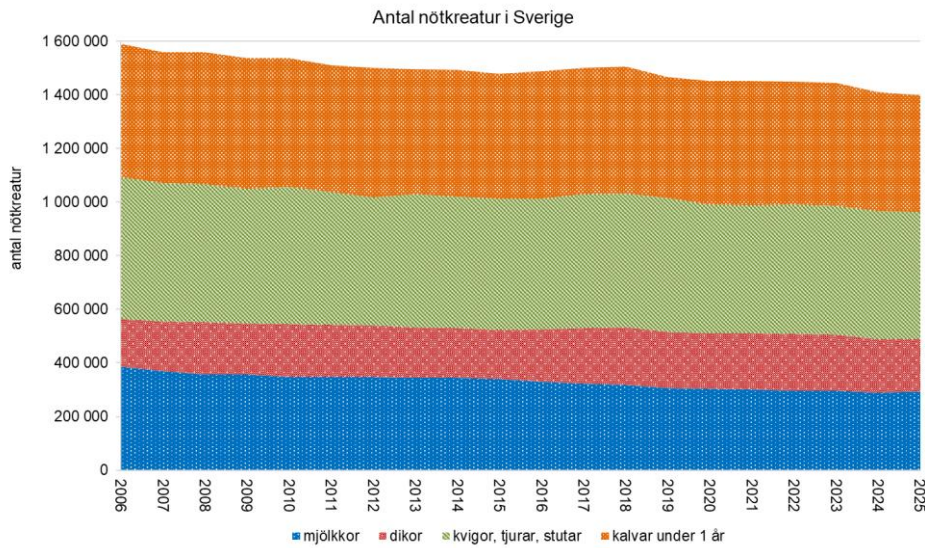

Figur 55 Svensk marknadsbalans nötkött 1995 – 2025

Källa: SCB och Jordbruksverket

2.14.1 Strukturutveckling i nötköttsproduktionen

Nötköttsproduktion bedrivs i de flesta landsändar, även om det finns flest nötkreatur i mellan- och skogsbygder i södra halvan av landet med närhet till betesmark och vallodling. Antalet nötkreatur i Sverige har minskat med 12,0 procent de 20 senaste åren och med 6,0 procent de tio senaste åren. Det är kategorin mjölkkor som minskat mest, med 11,5 procent de tio senaste åren, samtidigt som kategorin dikor ökat med 1,2 procent. Det betyder också att andelen svenskt nötkött som kommer från mjölkproduktionens djur minskat över tid. Omkring 60 procent av svenskt nötkött kommer idag från mjölkkor eller deras avkommor och följlaktligen kommer resterande 40 procent från köttrasdjur och deras avkommor. Det är en enkel beräkning som ligger till grund för detta antagande, genom att dividera antalet dikor respektive mjölkkor med totalt antal kor. Båda typerna av kor föder normalt en kalv per år. Seminerings av mjölkkor med köttras förekommer allt oftare idag, dessa kalvar betraktas dock som mjölkrasdjur i denna beräkning.

Figur 56 Utvecklingen av antalet nötkreatur i Sverige 2006 – 2025

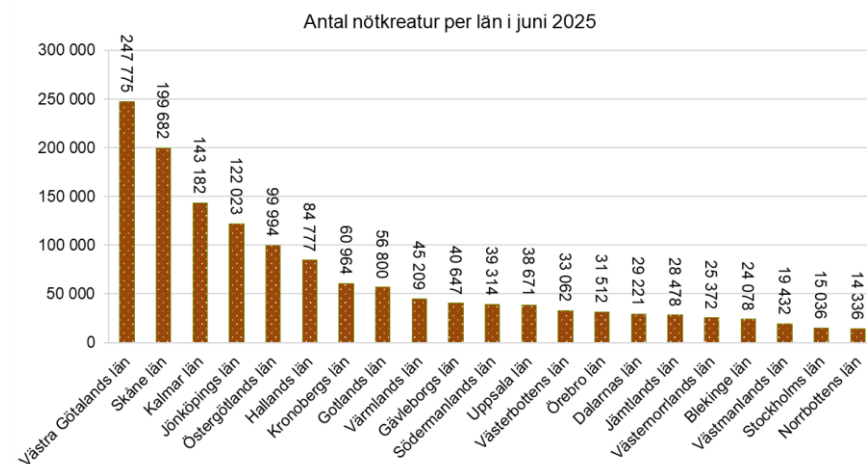
Källa: Jordbruksverket

Tabell 9 Antal nötkreatur per kategori 2021 – 2025

Djurkategori	2021	2022	2023	2024	2025	2025/2024
mjölkcor	301 850	296 543	295 526	289 433	292 936	1,2%
dikor	209 745	213 102	210 470	200 213	195 990	-2,1%
kviga, tjur, stut	476 497	481 973	479 942	476 818	474 859	-0,4%
kalvar under 1 år	465 211	457 698	458 545	443 835	435 780	-1,8%
totalt nötkreatur	1 453 303	1 449 316	1 444 483	1 410 299	1 399 565	-0,8%

Källa: Jordbruksverket

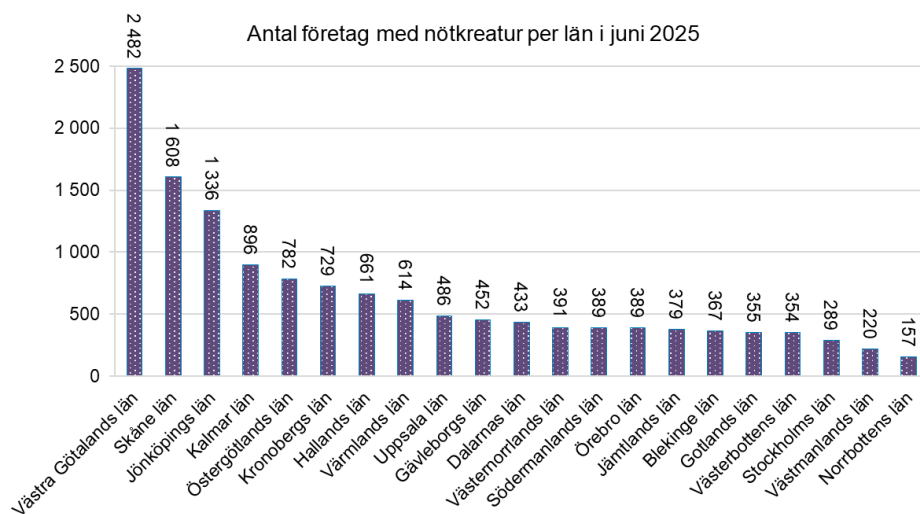
Av figuren nedan framgår att det finns flest nötkreatur i Västra Götalands län, Skåne län och Kalmar län. Norrbottens län ligger i botten av listan, med Stockholms län något före.

Figur 57 Antal nötkreatur per län i juni 2025

Källa: Jordbruksverket

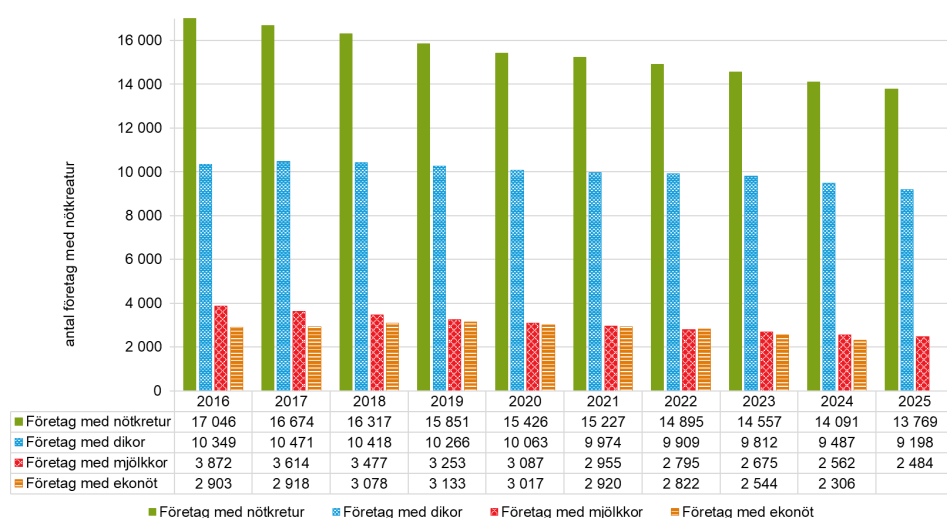
I motsvarande jämförelse för antalet företag med nötkreatur hamnar Jönköpings län på tredje plats, annars är fortfarande Norrbottens län i botten samt Västra Götalands och Skåne län i toppen.

Figur 58 Antal företag med nötkreatur per län i juni 2025

Källa: Jordbruksverket

Kriteriet för att ett företag med nötkreatur ska hamna i den officiella statistiken är att det har minst tio nötkreatur. Statistiken visar en stadig nedgång av antalet företag med nötkreatur samtidigt som företagen blir större, särskilt inom mjölkproduktionen.

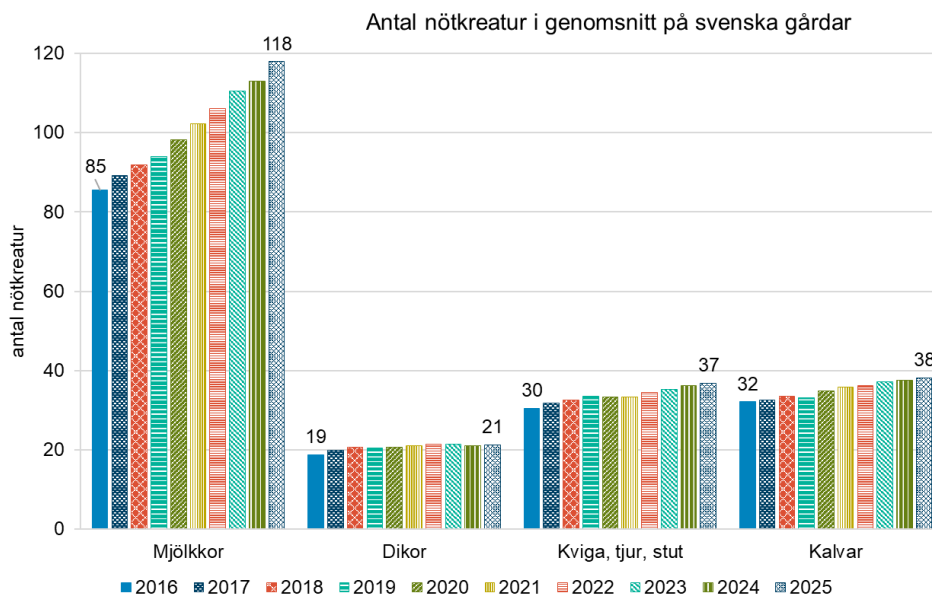

Figur 59 Antal företag med nötkreatur per djurkategori, 2016 – 2025

Källa: Jordbruksverket

Inom den specialiserade nötköttproduktionen finns fortfarande många småskaliga företag och verksamheten är för många av de knappt 13 800 nötköttföretagarna en

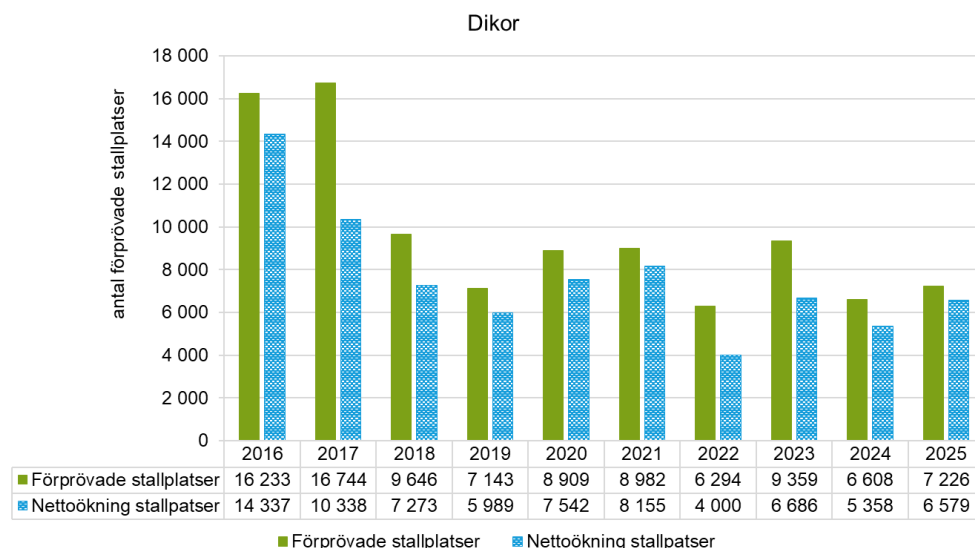
deltidsverksamhet. Hur stora gårdarna är i genomsnitt kan man räkna ut genom att dividera antalet djur med antalet företag i respektive kategori. Mjölkföretagen är betydligt större med 118 kor i genomsnitt jämfört med 21 dikor per företag.

Figur 60 Antal nötkreatur per gård i genomsnitt per djurkategori, 2016 – 2025

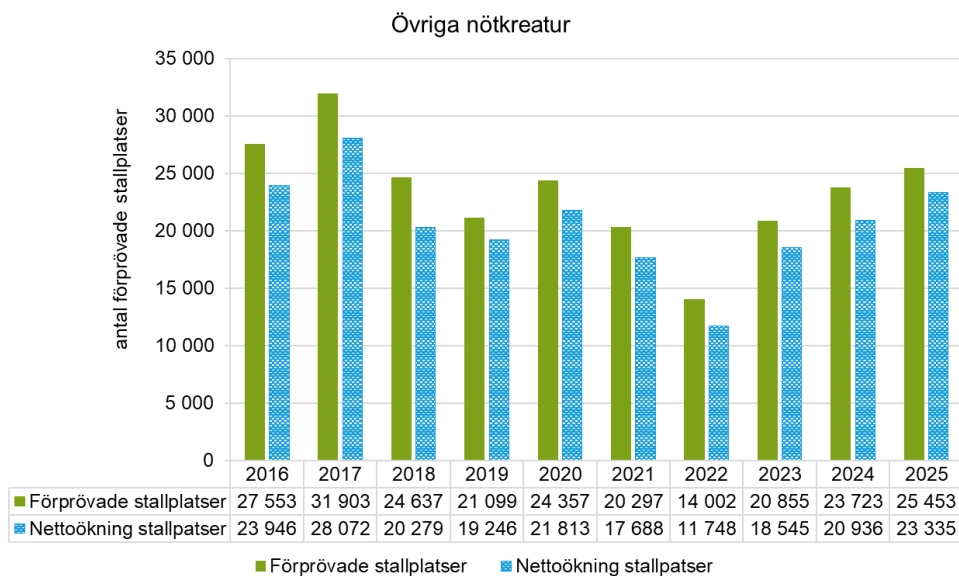
Källa: Jordbruksverket

Av förprövningsstatistiken framgår att det fanns ett större intresse av att bygga stallar för dikor i början av det senaste decenniet, med runt 16 000 förprövade stallplatser per år, och att det därefter landat runt 8 000–10 000 per år. För övriga nötkreatur är skillnaderna inte riktigt lika stora över perioden.

Figur 61 Förprovning av stallar för dikor

Källa: Länsstyrelsen

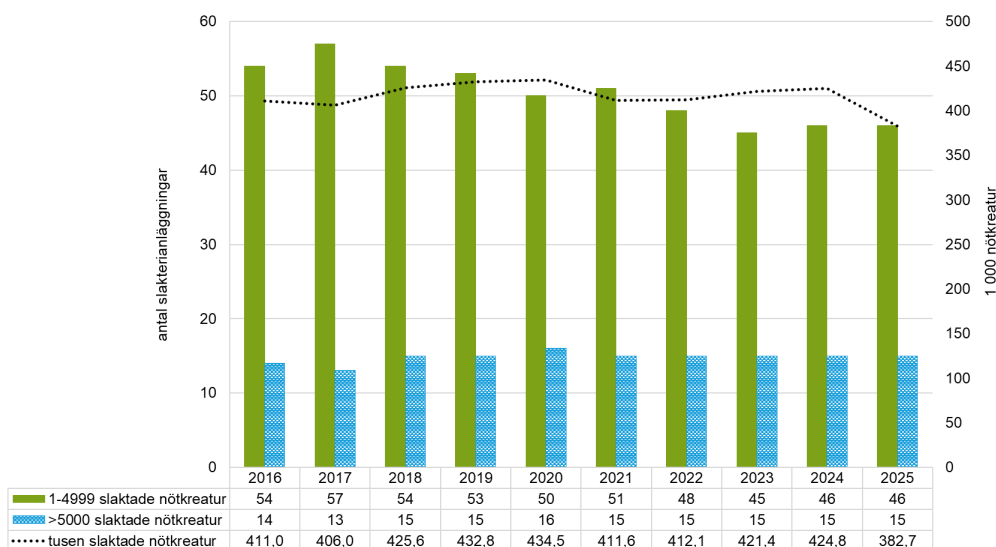

Figur 62 Förprovning av stallar för övriga nötkreatur

Källa: Länsstyrelsen

2.14.2 Slakt av nötkreatur

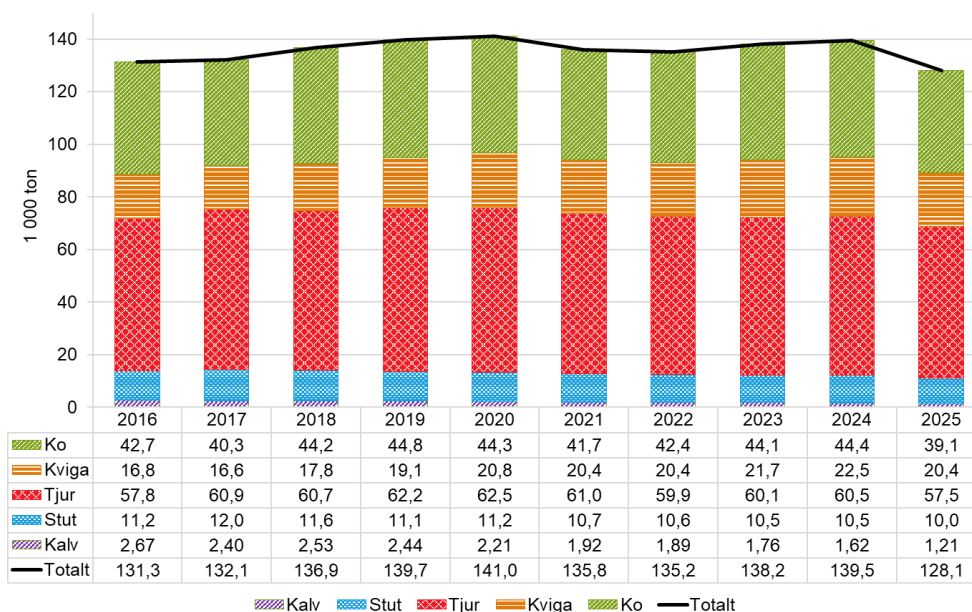
Figuren visar antalet godkända slakteriföretag som slaktade minst ett nötkreatur per år 2016 – 2025 i två storleksgrupper med brytpunkten vid 5 000 slaktade nötkreatur årligen. Antalet slakterier med slakt av färre djur än 5 000 har pendlat mellan 46 och 57 medan antalet större slakterierna varierat mellan 13 och 16. I antal har nötkreatursslakten minskat med nästan 7 procent de tio senaste åren, och sett till dt senaste året var minskningen 10 procent 2025 jämfört med året innan.

Figur 63 Struktur på slakteriledet samt antal slaktade nötkreatur 2016 – 2025

Källa: Jordbruksverket

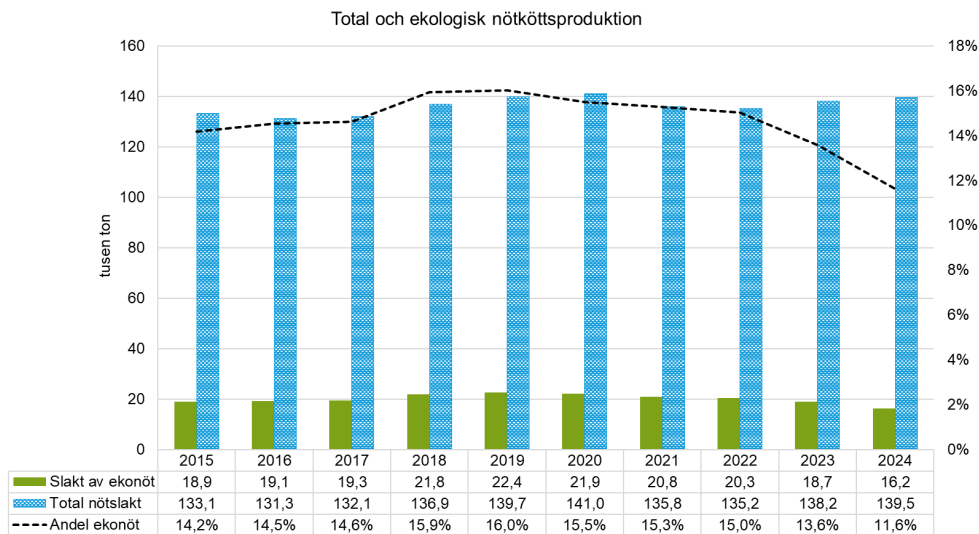
Om jag övergår till slakten uttryckt i vikt så är minskningen de senaste tio åren betydligt mindre, endast 2,4 procent. Det beror på att medelvikten per slaktat djur ökat. Till exempel har slakten av kalvar minskat med nästan 55 procent medan den ökat av kvigor med drygt 21 procent. Den ökade slakten 2018 – 2019 beror på torkan sommaren 2018, som gav brist och höga priser på foder. Eftersom det fanns en hel del kor och kvigor i slaktökningen så föddes färre kalvar åren efter. Under 2020 sparade många producenter kor och kvigor för att bygga upp sina besättningar eftersom efterfrågan på svenskt kött ökade under pandemin, vilket lades till effekten efter torkan och gav en minskad slakt under den här perioden. Sommaren 2023 karakteriserades av försommartorka följt av stora regnmängder i augusti. Kostnadsökningarna för foder tillsammans med den ökade prisnivån på andra insatsvaror såsom växtnäring och diesel, gav åter igen något ökad slakt av framför allt moderdjur 2023 och 2024 med färre födda kalvar som följd. Produktionsminskningen 2025 var den största på mycket länge och den har lett till kraftigt stigande priser och tidvis brist på kött i butik.

Figur 64 Slakt av nötkreatur per kategori 2016 – 2025, 1 000 ton

Källa: Jordbruksverket

Andelen ekologiskt nötkött av total produktion har legat runt 15 procent den senaste tioårsperioden, förutom de två senaste åren då andelen sjunkit till knappt 12 procent. Det beror på minskad efterfrågan i tider med ekonomisk nedgång, samtidigt som andra märkningar med en hållbarhetsprofil – framför allt svenskproducerat – konkurrerar med ekologiskt.

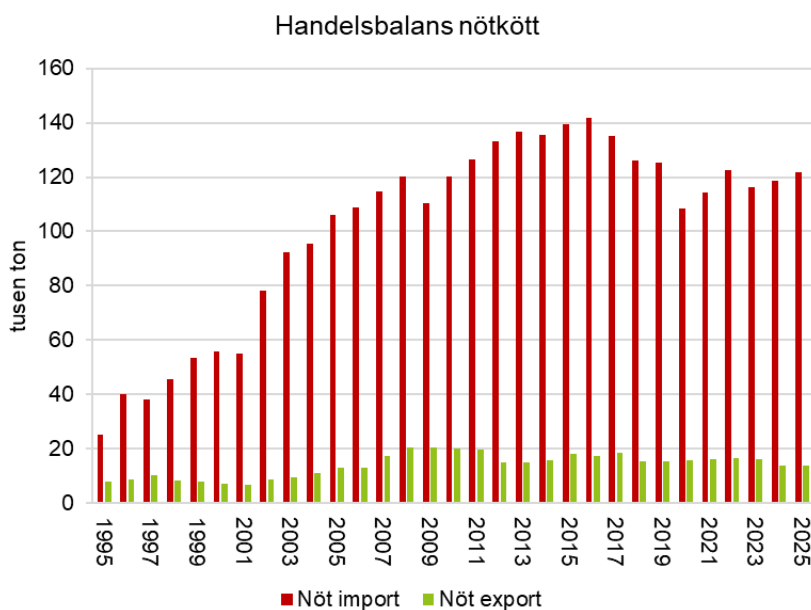

Figur 65 Total och ekologisk nötköttsproduktion 2015 – 2024

Källa: Jordbruksverket

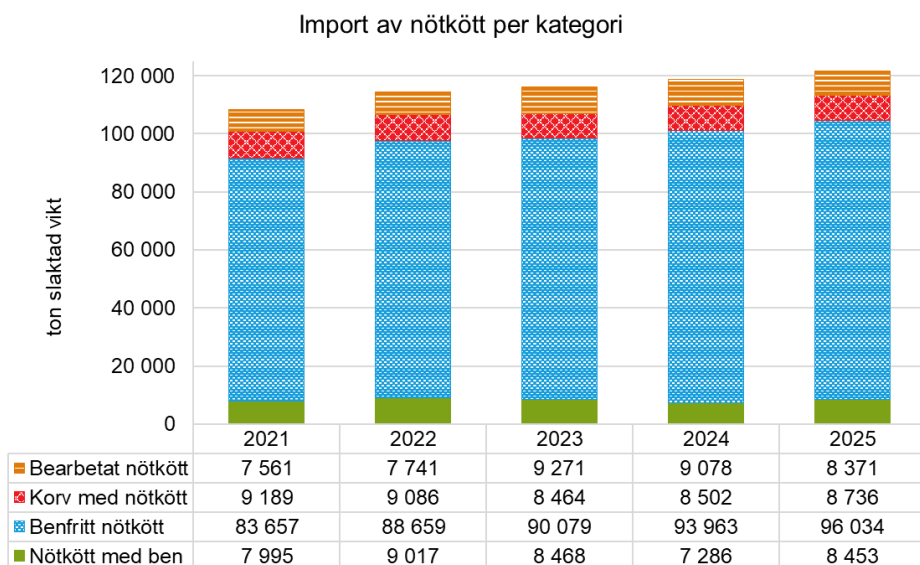
2.14.3 Utrikeshandel med nötkött

Sveriges handelsbalans med nötkött har varit negativ under lång tid och underskottet har ökat sedan EU-inträdet. Liksom för griskött så började skillnaden minska någon gång runt 2014 då allt fler konsumenter fick upp ögonen för våra svenska mervärden, men efter pandemin har den här utvecklingen stannat av och på senare år har importen ökat för att täcka upp för den tilltagande bristen på svenskt nötkött. Jag gör inga djupare analyser av handelsmönstret, utan bilderna får tala för sig själva. Det finns mer information om utrikeshandelsstatistiken i början av rapporten, under det generella avsnittet om import och export.

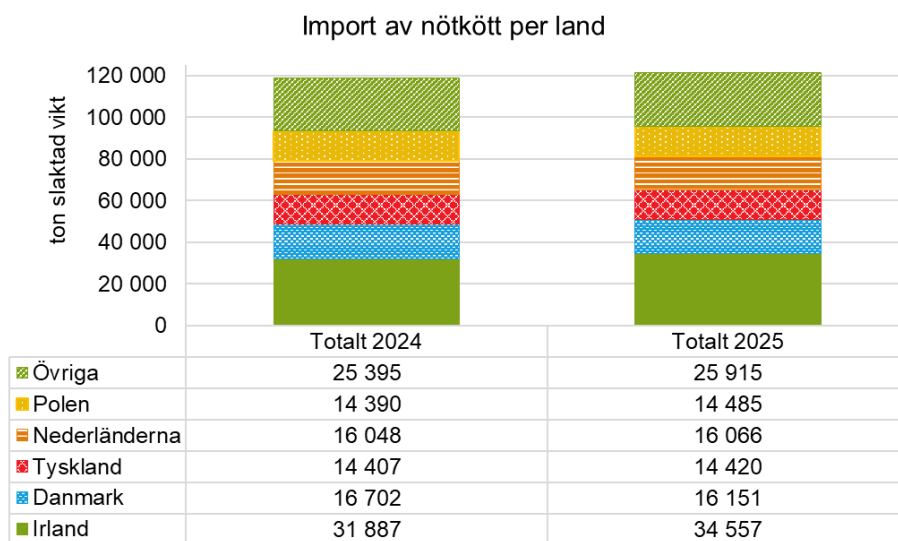
Figur 66 Svensk handelsbalans för nötkött 1995 – 2025, tusen ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

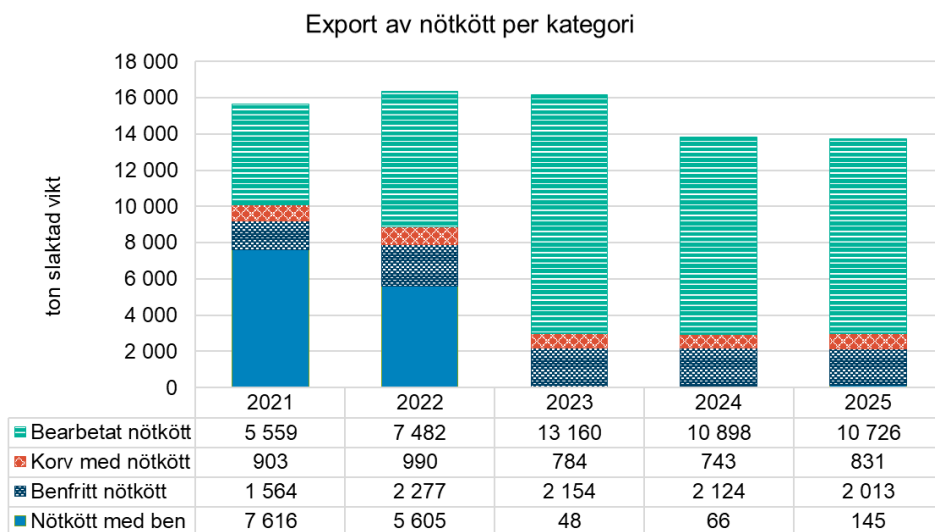
Figur 67 Import av nötkött per kategori 2021 – 2025, ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

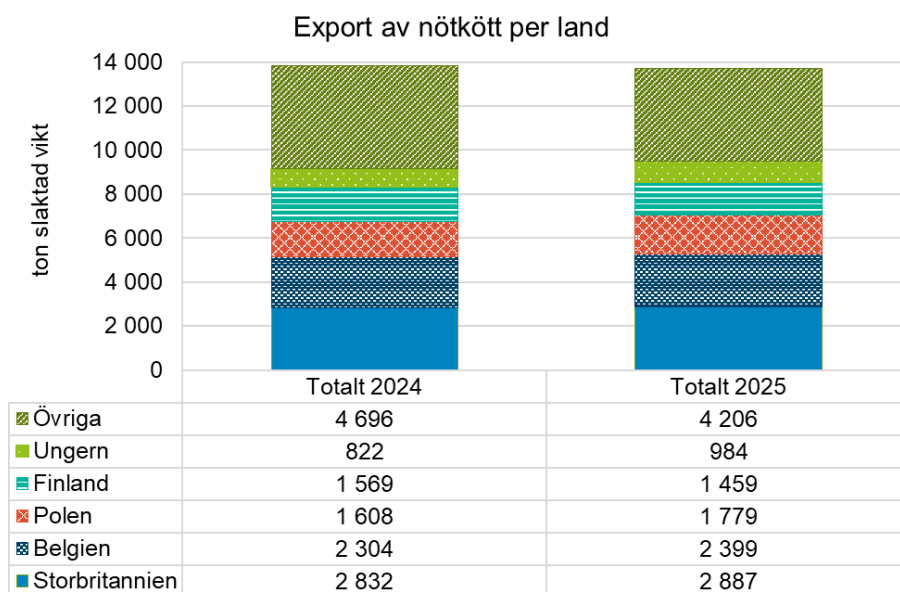
Figur 68 Import av nötkött per land 2024 – 2025, ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

Figur 69 Export av nötkött per kategori 2021 – 2025, ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

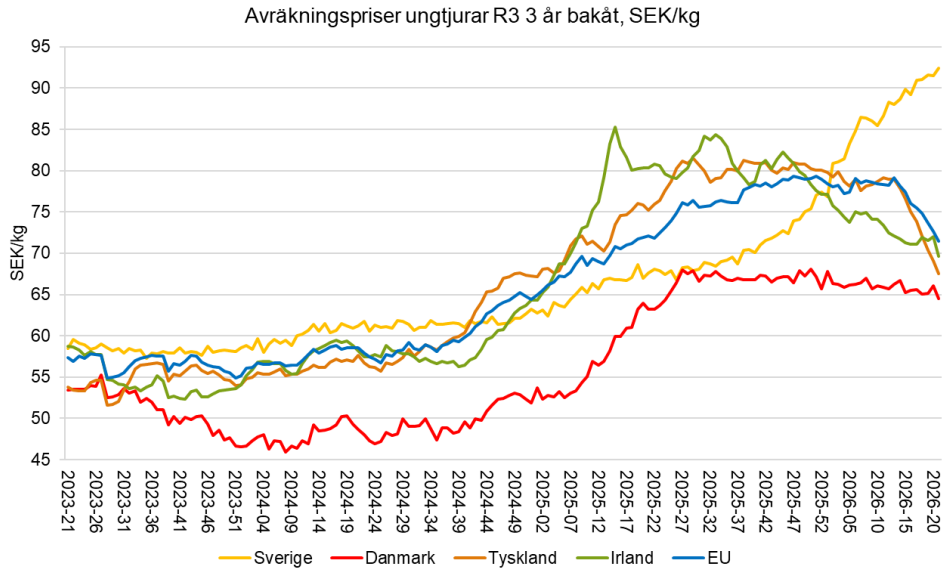
Figur 70 Export av nötkött per land 2024 – 2025, ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

2.14.4 Prisutveckling för nötkött

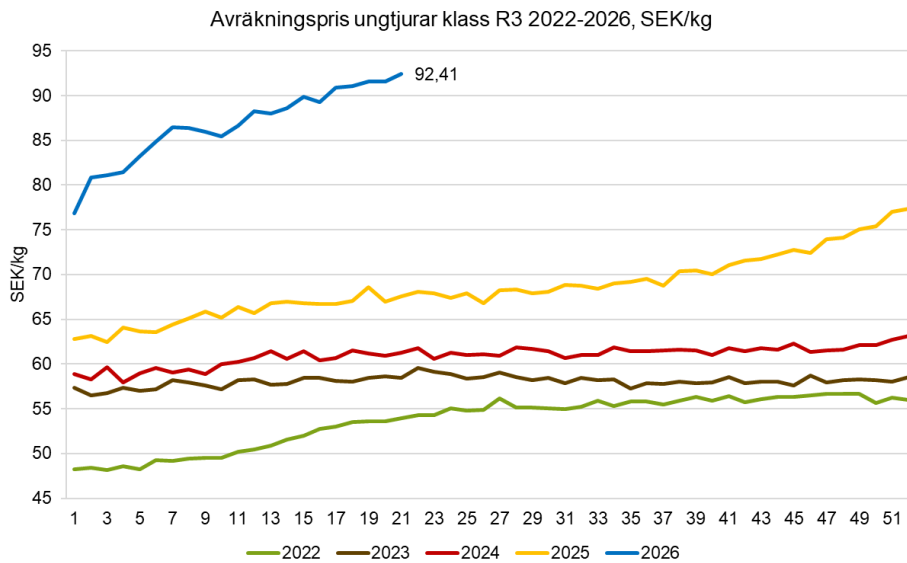
I Sverige samlas nötköttspriser in från alla slakteriföretag med en slakt över 20 000 storboskap per kalenderår. Detta innebär att det bara är de största slakterierna som omfattas av rapporteringskravet. Nötköttspriserna innehåller en schablon för transportkostnaden som för närvarande ligger på 1,20 SEK/kg. Vi samlar in och redovisar priser för fyra kategorier; ungtjur, stut, kviga och ko, men i den här rapporten visar jag bara ungtjurspriserna. Nötköttspriserna i har ökat kraftigt i såväl Sverige som i andra EU-länder de senaste åren. Det beror på stigande kostnader för

insatsvaror till produktionen och i många länder även på minskat utbud. I dagsläget är priset på ungtjurar klass R3 nästan 30 procent högre i Sverige än i EU som genomsnitt.

Figur 71 Avräkningspriser för ungtjurar klass R3 de tre senaste åren, SEK/kg

Källa: Jordbruksverket och EU-kommissionen

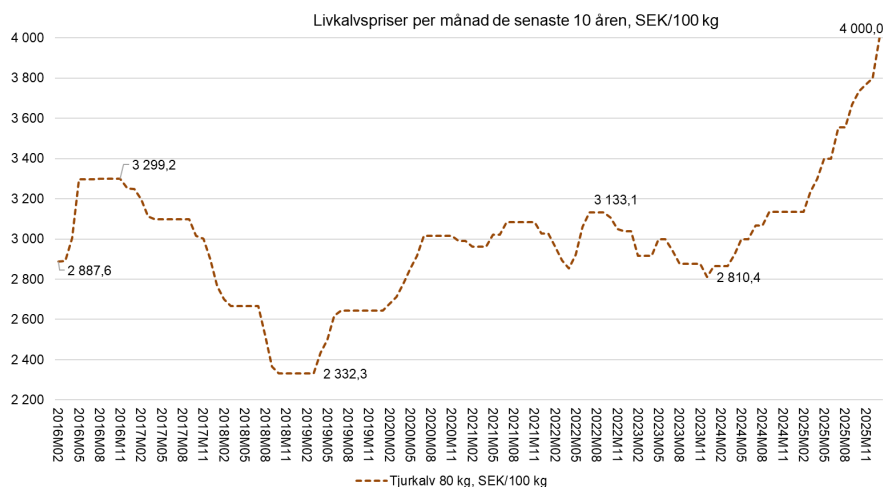

Figur 72 Avräkningspris i Sverige för ungtjurar klass R3, 2022–2026

Källa: Jordbruksverket

Priserna på svenska livkalvar som förmedlas via slakterierna visar utvecklingen för tjurkalvar 80 kg, fritt gård inklusive tillägg och avdrag. Nedan bjuder jag på en lång serie över utvecklingen. Ökad efterfrågan på svenskt nötkött under 2014 gav stigande kalvpriser. Efter torkan 2018 föll priserna kraftigt eftersom det saknades foder, men ökade därefter åter. Under 2019 föddes 4,5 procent färre kalvar

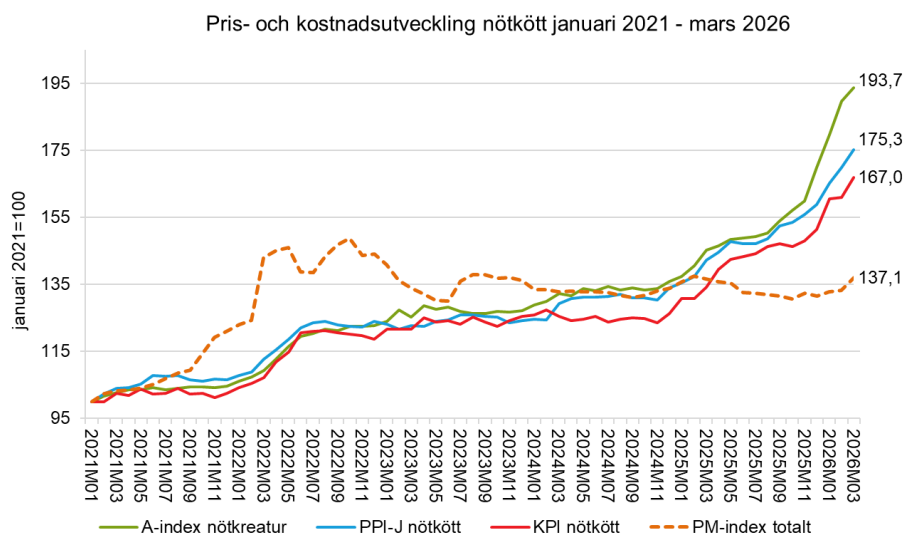
eftersom fler kor och kvigor än normalt slaktades efter torkan, och priserna återhämtade sig därmed under året. Från slutet av 2023 har priset stigit oavbrutet.

Figur 73 Livkvalvspriser per månad från februari 2016 till januari 2026, SEK/100 kg

Källa: Jordbruksverket

Vid jämförelse av utvecklingen av prisindex för nötkött i alla led av livsmedelskedjan med januari 2021 som basår, framgår det att nötköttsproducenten fått den största prisökningen, med 93,7 procent. Priset som slakterierna fått har ökat med 75,3 procent och konsumenterna får betala 67 procent mer i mars 2026 än i januari 2021. Samtidigt har kostnaderna för nötköttsproducenten ökat med 37,1 procent. Som jag berört tidigare är en orsak till de stigande priserna till nötköttsproducenten att det uppstått brist på nötkött. Trots höga avräkningspriser har svag lönsamhet i sektorn lett till att många tvekar inför att investera.

Figur 74 Utveckling nötköttspriset till producent, slakteri och konsument månadsvis

Källa: Jordbruksverket

2.15 Marknaden för matfågel

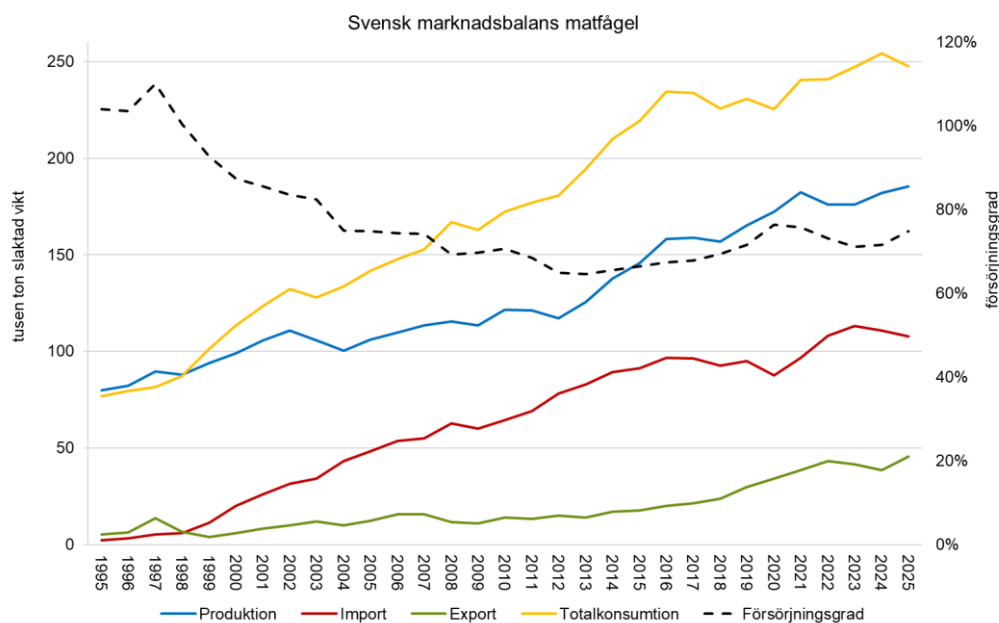
Marknadsbalansen visar att produktionen av matfågel ökat med 17,4 procent de senaste tio åren, samtidigt som importen ökat med 11,4 procent och exporten med 127 procent. Försörjningsgraden har samtidigt stärkts med 11,2 procent, till 74,9 procent 2025. Totalkonsumtionen per capita har däremot sjunkit något, med 0,9 procent, och uppgick till 23,4 kg per capita 2025.

Tabell 10 Svensk marknadsbalans matfågel 2016 – 2025, tusen ton

År	Produktion	Import	Export	Totalkonsumtion	Totalkonsumtion kg/capita	Försörjningsgrad
2016	158,0	96,7	20,1	234,6	23,6	67,4%
2017	158,8	96,2	21,2	233,8	23,2	67,9%
2018	156,7	92,6	23,7	225,6	22,2	69,5%
2019	165,2	95,1	29,7	230,7	22,4	71,6%
2020	172,3	87,5	34,3	225,5	21,8	76,4%
2021	182,6	96,7	38,6	240,7	23,1	75,8%
2022	176,1	108,1	43,3	240,9	23,0	73,1%
2023	175,9	113,0	41,6	247,3	23,5	71,1%
2024	182,1	110,8	38,5	254,4	24,1	71,6%
2025	185,5	107,7	45,6	247,6	23,4	74,9%

Källa: SCB och Jordbruksverket

Figuren visar marknadsbalansens utveckling från 1995. Såväl produktion i relation till totalkonsumtion som import i relation till export började bilda växande gap från slutet av 1990-talet, där totalkonsumtion och import ökade mer än vad produktion och export ökade. På senare år har den här skillnaden stabiliserats och till skillnad från marknaden för griskött och nötkött så har den kraftiga konsumtionsökningen av matfågel till betydande del tillgodosetts av svensk produktion, jämte importen.

Figur 75 Svensk marknadsbalans matfågel 1995 – 2025

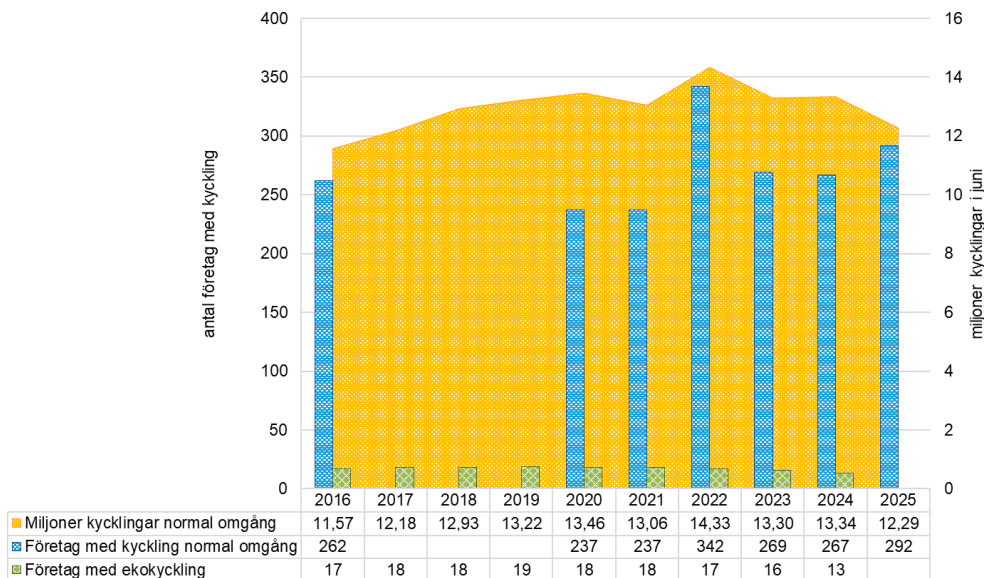
Källa: SCB och Jordbruksverket

2.15.1 Strukturutveckling i matfågelproduktionen

Produktionen av svensk matfågel omfattar kyckling, höns, tuppår, moderdjur, gås, anka, storkalkon och minikalkon. Officiell statistik inom sektorn finns främst för kyckling, men även slakten av kalkon och höns publiceras. Den största andelen av matfågelproduktionen i Sverige bedrivs i slättbygderna nära odlingen av spannmål som används till foder.

Kriteriet för att hamna i statistiken som lantbruksföretag med kyckling är att företaget har minst 1 000 kycklingar. Eftersom kycklingstallar har tomhållning 7–8 gånger per år för rengöring innan nya kycklingar sätts in, så är risken större än för andra djurslag att stallarna är tomma när enkäten om djurantal besvaras. Därför tar Jordbruksverket fram en siffra som visar ”normal omgång”, alltså hur stor produktionen är då alla stallar är fyllda. Jordbruksverkets statistik över av antalet företag med kyckling visar att det varierar mellan 250 och 300 företag.

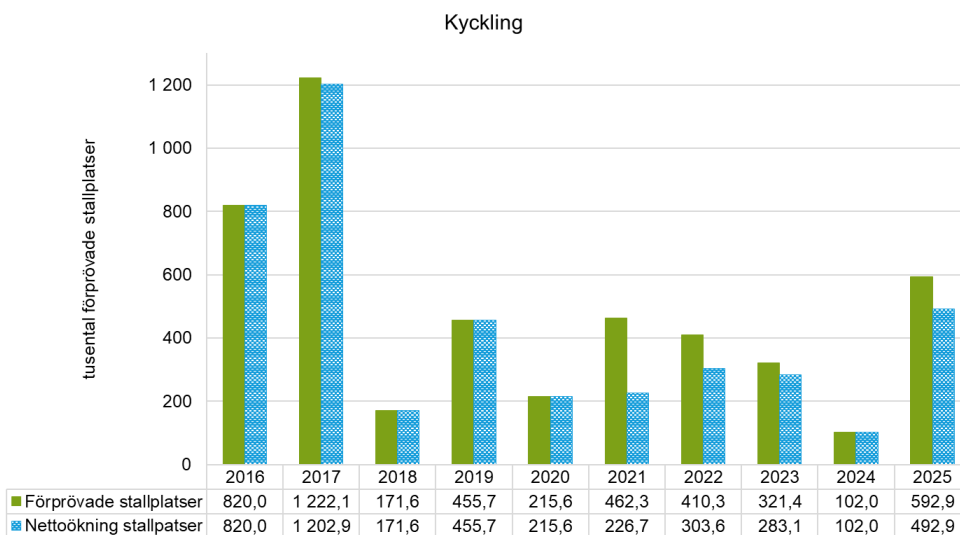
Statistiken över antal kycklingar och företag med kyckling på länsnivå är i många fall osäker och det betyder att den inte publiceras, och därför redovisar jag ingen sådan graf.

Figur 76 Antal företag med kyckling samt antal kycklingar i juni, 2016 – 2025

Källa: Jordbruksverket

Liksom för många andra djurslag var det störst intresse att bygga nya stallplatser i början av den senaste tioårsperioden, till exempel 2017 då drygt 1,2 miljoner stallplatser förprovades. Därefter har det landat mellan 100 000 och 600 000 platser per år.

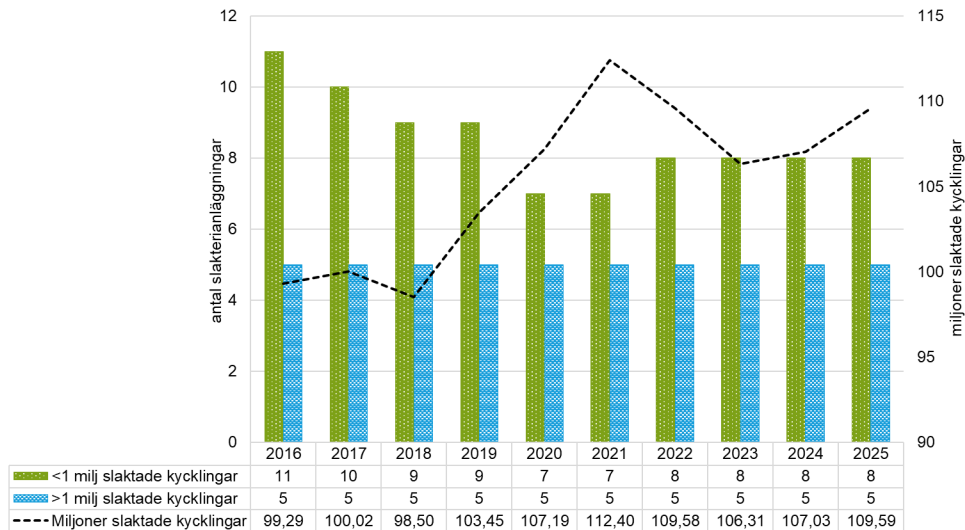
Figur 77 Förprovning av stallar för kyckling 2016 – 2025

Källa: Länsstyrelsen

2.15.2 Slakt av matfågel

Produktionen av matfågel i Sverige domineras av kyckling, som representerade 96 procent av total slakt räknat i vikt 2025. Övriga sorters matfågel i den svenska produktionen är framför allt kalkon och höns men även gås och anka förekommer. Enligt Livsmedelsverkets statistik slaktades kyckling på 13 anläggningar i Sverige

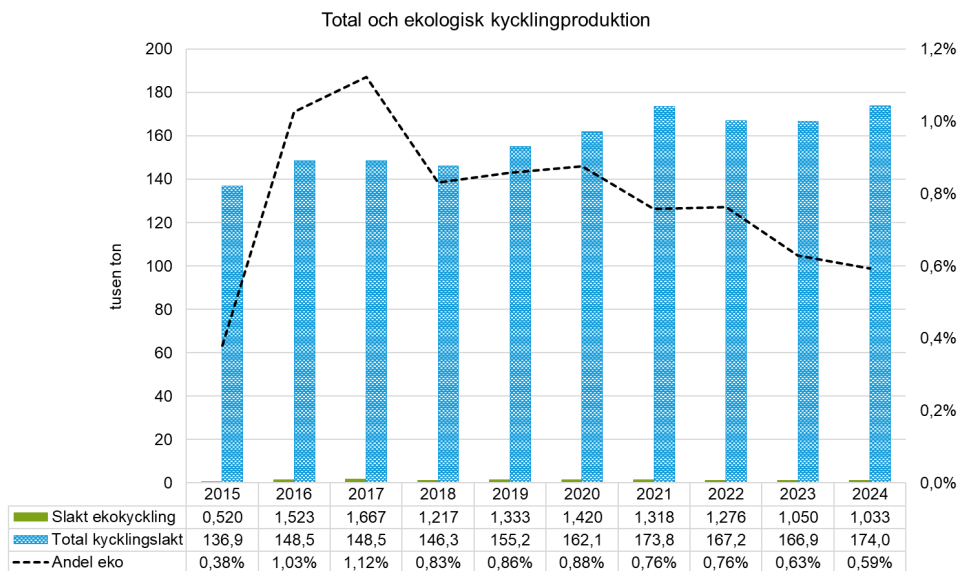
2025 och fördelningen mellan större och mindre slakterier framgår av figuren. Den absoluta merparten av matfågelslakten sker hos företag som är medlemmar i branschorganisationen Svensk Fågel.

Figur 78 Struktur på slakteriledet samt antal slaktade kycklingar 2016 – 2025

Källa: Livsmedelsverket

Andelen ekologiskt av den totala kycklingproduktionen är lägre än för andra köttslag. De förhållandevis stora merkostnader som uppstår i ekologisk produktion av kyckling, som exempelvis bottnar i krav på utevistelse, uppfödningstid och foder, speglas i konsumentpriset och leder till begränsad efterfrågan.

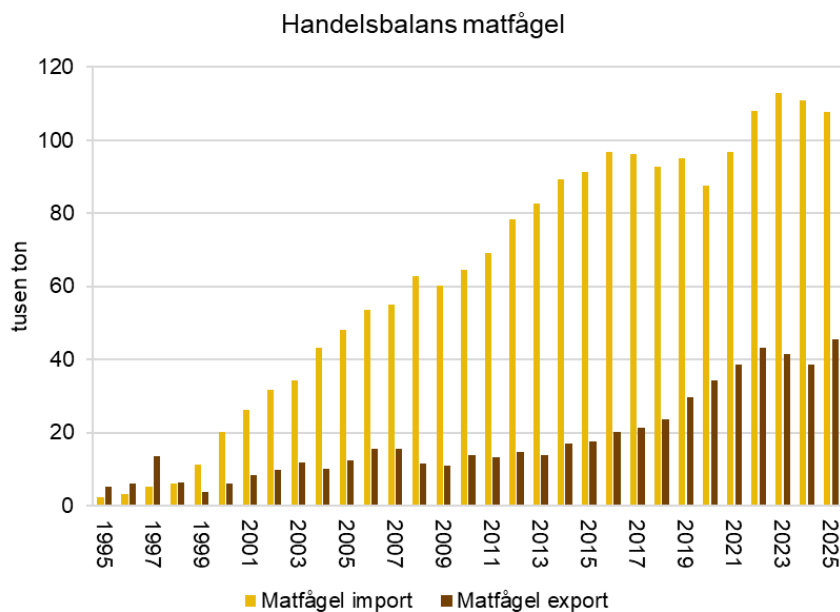

Figur 79 Total och ekologisk kycklingproduktion 2015 – 2024

Källa: Jordbruksverket

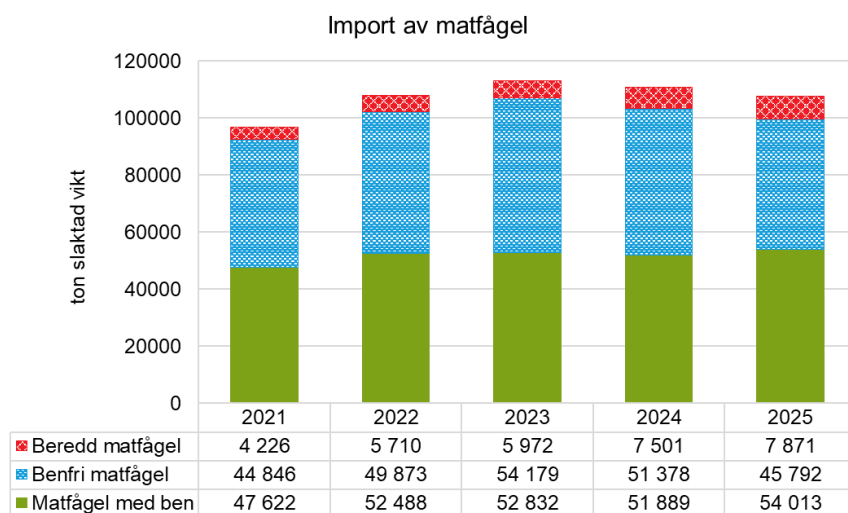
2.15.3 Utrikeshandel med matfågel

Sverige har liksom för andra köttslag en negativ handelsbalans för matfågel, där utrikeshandeln främst består av kyckling. Både exporten och importen har ökat över tid och det har jag visat i en tidigare graf, men jag kan ändå konstatera att handelsbalansen har förbättrats – alltså att skillnaden mellan import och export har minskat. I det här avsnittet gör jag inga analyser av handeln med andra länder, utan graferna får tala för sig själva. Dt finns lite mer information om statistiken för utrikeshandel i det generella kapitlet i början av rapporten.

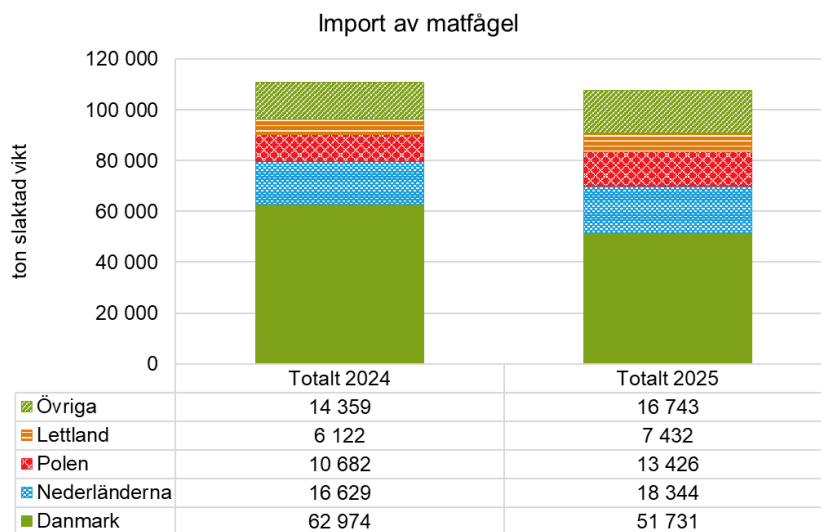
Figur 80 Svensk handelsbalans för matfågel 1995 – 2025, tusen ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

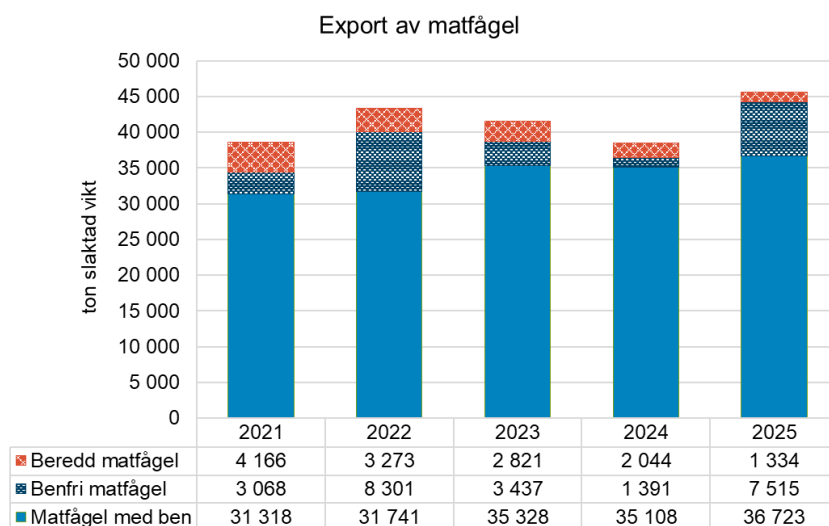
Figur 81 Import av matfågel per kategori 2021 – 2025, ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

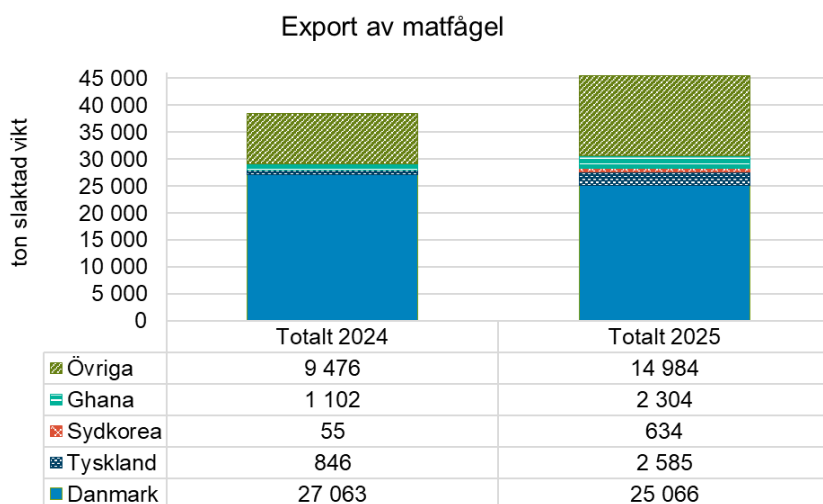
Figur 82 Import av matfågel per land 2024 – 2025, ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

Figur 83 Export av matfågel per kategori 2021 – 2025, ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

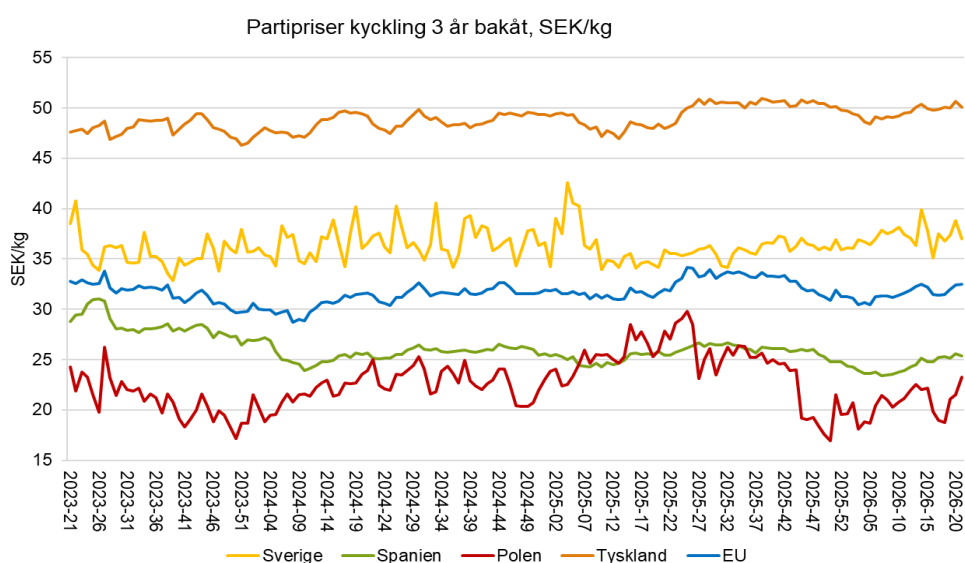

Figur 84 Export av matfågel per land 2024 – 2025, ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

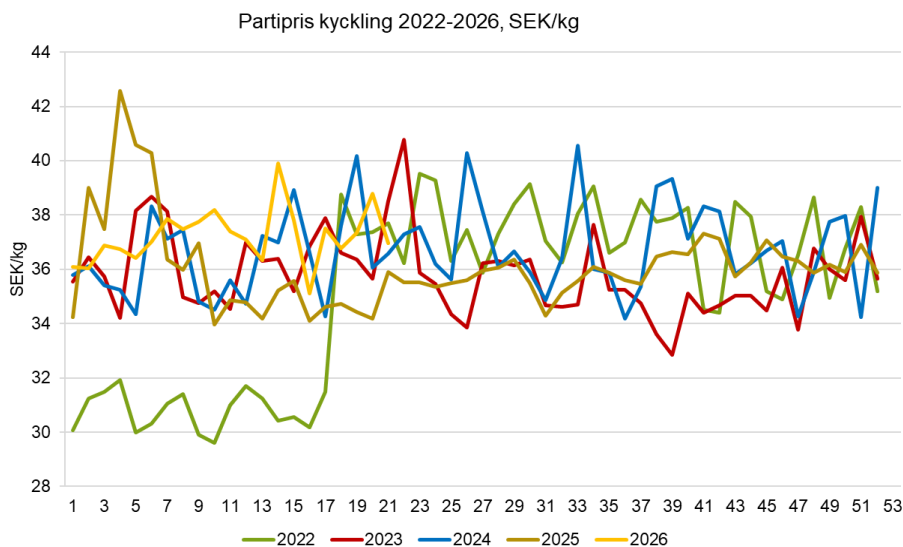
2.15.4 Prisutveckling för kyckling

Priserna för kyckling i Sverige baseras på rapportering till Jordbruksverket från de största slakteriföretagen. Prisrapporteringen sker enligt EU-förordning och till skillnad från nöt, gris och lamm så avser kravet för kyckling och ägg partiledet – alltså ledet efter bonden. I det vägda priset för kyckling finns färsk och fryst grillkyckling samt färsk och fryst gödkyckling. Priserna omfattar även kyckling med olika certifieringar, till exempel ekologisk kyckling. Det svenska partipriset ligger strax över EU:s genomsnittliga pris men under det tyska, och nivån har varit relativt jämn sedan prisuppgången 2022 trots att det varierar ganska kraftigt från vecka till vecka.

Figur 85 Partipriser för kyckling de tre senaste åren, SEK/kg

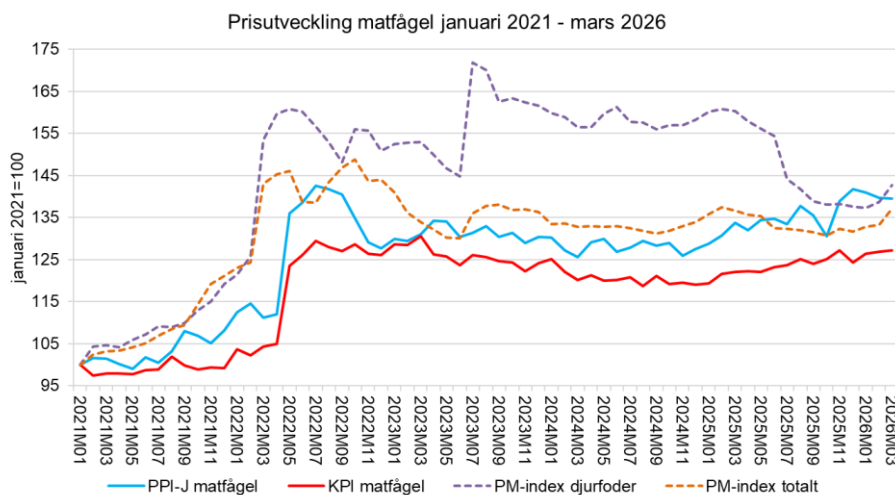
Källa: Jordbruksverket och EU-kommissionen

Figur 86 Utveckling av partipriset för kyckling i Sverige 2022 – 2026

Källa: Jordbruksverket

För kyckling finns ingen svensk indexberäkning för primärledet. Eftersom fodret är en stor kostnadspost i kycklingproduktionen så visar jag indexet för djurfoder i figuren nedan, jämte det totala kostnadsindexet. Över den jämförda perioden har partipriset och kostnaden för insatsvaror utvecklats hyfsat likartat, med mellan 37 och 43 procent. Konsumentpriset har ökat lite mindre, med drygt 27 procent.

Figur 87 Utveckling av kycklingpriset till slakteri och konsument månadsvis

Källa: Jordbruksverket

2.16 Marknaden för fårkött

Marknaden för fårkött omfattar även lammkött, som utgör den absoluta merparten av produktionen. Det är en relativt liten sektor i Sverige och slakten uppgår i kvantitet bara till 3 procent av nötköttsproduktionen. Marknadsbalansen visar att produktionen av fårkött minskat med 22,6 procent de senaste tio åren, samtidigt

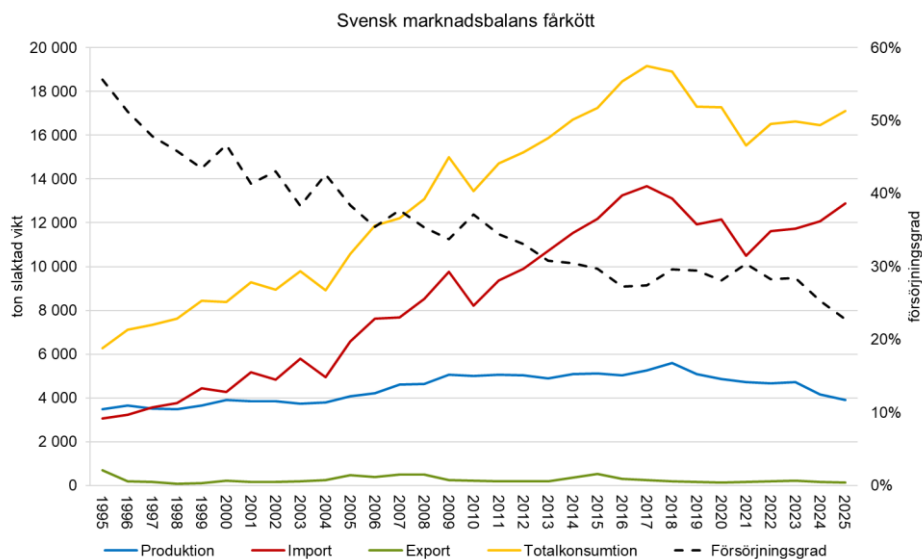
som minskningar även skett av importen med 2,9 procent, exporten med 56,9 procent och totalkonsumtionen med 13,3 procent. Försörjningsgraden har försvagats med 16,4 procent och landade på 22,8 procent 2025. Orsakerna till den kraftiga produktionsminskningen 2025 är till viss del desamma som för nötkött, att producenter haft det tufft ekonomiskt på grund av svag grovfoderskörd 2023 och att småskaligheten gör det svårt att nå lönsamhet. Men i denna sektor spelar även ökad förekomst av rovdjursattacker in, som får många att tveka inför satsning.

Tabell 11 Svensk marknadsbalans fårkött 2016 – 2025, ton

År	Produktion	Import	Export	Totalkonsumtion	Totalkonsumtion kg/capita	Försörjningsgrad
2016	5 040	13 259	297	18 470	1,86	27,3%
2017	5 260	13 681	243	19 152	1,90	27,5%
2018	5 600	13 105	197	18 911	1,86	29,6%
2019	5 090	11 925	158	17 301	1,68	29,4%
2020	4 860	12 153	148	17 288	1,67	28,1%
2021	4 720	10 504	159	15 520	1,49	30,4%
2022	4 670	11 629	203	16 520	1,58	28,3%
2023	4 730	11 727	212	16 638	1,58	28,4%
2024	4170	12 061	176	16 464	1,56	25,3%
2025	3 900	12 874	128	17 096	1,61	22,8%

Källa: SCB och Jordbruksverket

Figuren visar marknadsbalansens utveckling från 1995. Det är tydligt att totalkonsumtionen över tid hängt tajt samman med importutvecklingen, medan produktionen först ökade svagt följt av nedgångar sedan 2018 och exporten stått i princip stilla på låg nivå. Den svenska försörjningsgraden har tappat successivt över hela perioden, även om små uppgångar syns vissa år.

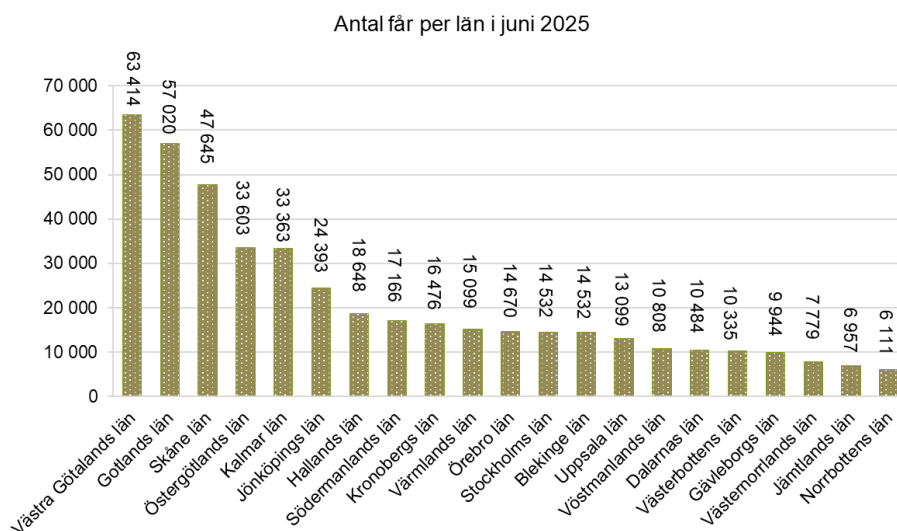

Figur 88 Svensk marknadsbalans fårkött 1995 – 2025

Källa: SCB och Jordbruksverket

2.16.1 Strukturutveckling i fårproduktionen

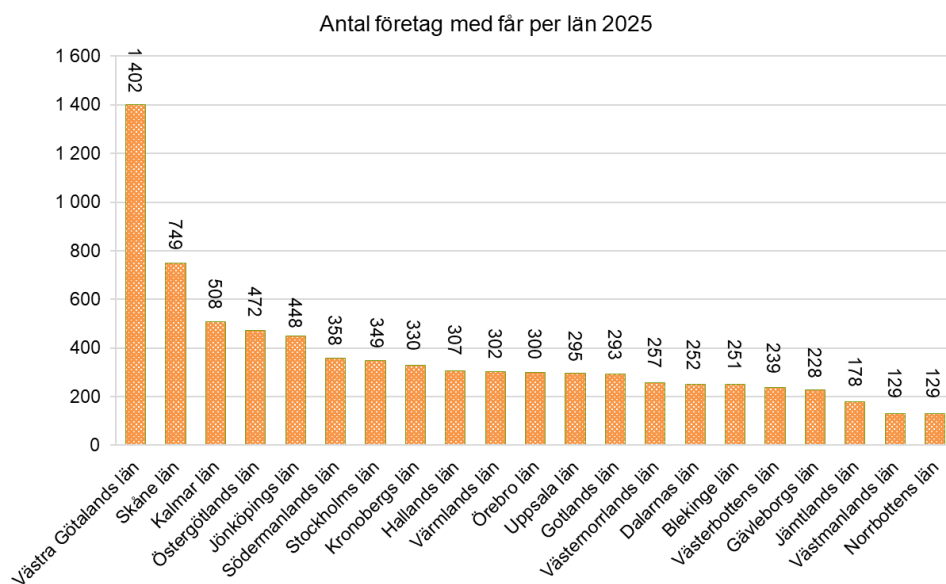
Får är liksom nötkreatur utbredda över Sverige och det finns får i alla län, vilket hör samman med att betesmarker finns och vallodling bedrivs i större delen av landet. De tre län med mest får är Västra Götaland, Gotland och Skåne som tillsammans härbärgerade 38 procent av landets totalt 446 078 får i juni 2025.

Figur 89 Fördelningen av antalet får per län i juni 2025

Källa: Jordbruksverket

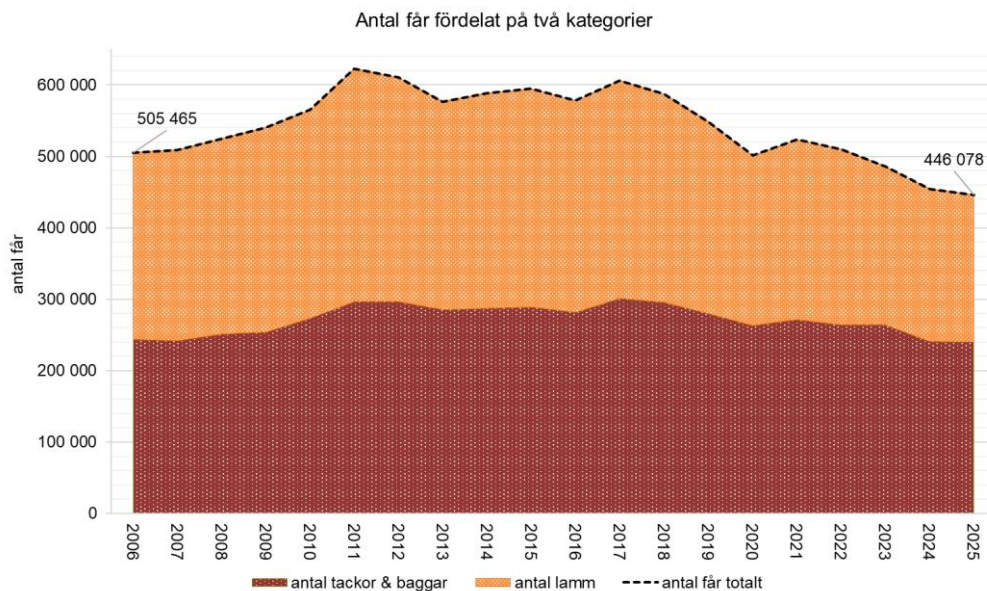
Av Sveriges 7 773 företag med får i juni 2025 fanns den absoluta merparten i Västra Götalands län. Gotlands län, som har näst mest får i Sverige, ligger på trettonde plats och det betyder att företagen är större där än i många andra län.

Figur 90 Antal företag med får per län i juni 2025

Källa: Jordbruksverket

Antalet får i Sverige har minskat med 11,7 procent de senaste 20 åren. Nedgången i antalet djur från 2018 kan delvis förklaras av torkan som tvingade producenter att slakta fler djur än planerat, och en likartad utveckling skedde efter sommaren 2023. Men även svag efterfrågan och konkurrens från import ligger bakom utvecklingen.

Figur 91 Utvecklingen av antalet får i Sverige 2006 – 2025

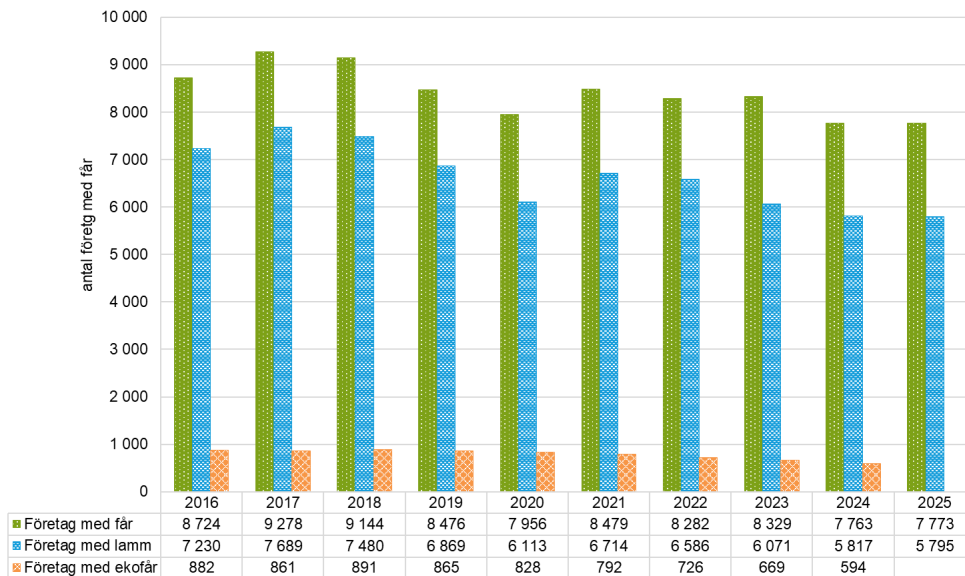
Källa: Jordbruksverket

Tabell 12 Antal får per kategori 2021 – 2025

Kategori	2021	2022	2023	2024	2025	2025/2024
antal tackor & baggar	271 638	264 453	263 989	240 739	239 716	-0,4%
antal lamm	251 810	245 484	222 093	213 801	206 363	-3,5%
antal får totalt	523 448	509 937	486 082	454 540	446 078	-1,9%

Källa: Jordbruksverket

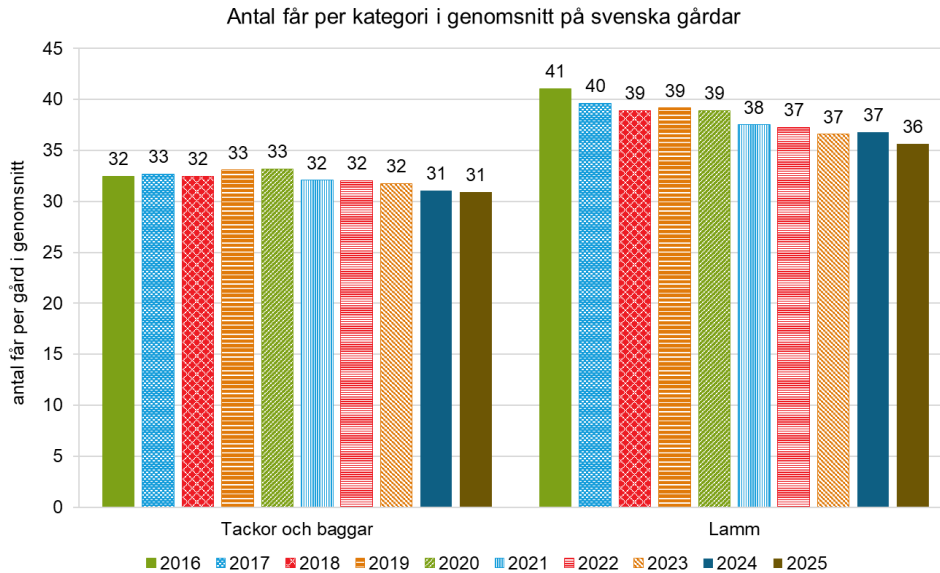
Kriteriet för att hamna i den officiella statistiken som företag med får är att producenten har minst tjugo får. Jordbruksverkets statistik över utvecklingen av antalet företag med får visar en variation mellan knappt 7 800 och knappt 9 300 den senaste tioårsperioden. Den svenska fårproduktionen är relativt småskalig och många av företagen bedrivs som en deltidsverksamhet, till exempel för att hålla betesmarkerna öppna.

Figur 92 Antal företag med får, 2016 – 2025

Källa: Jordbruksverket

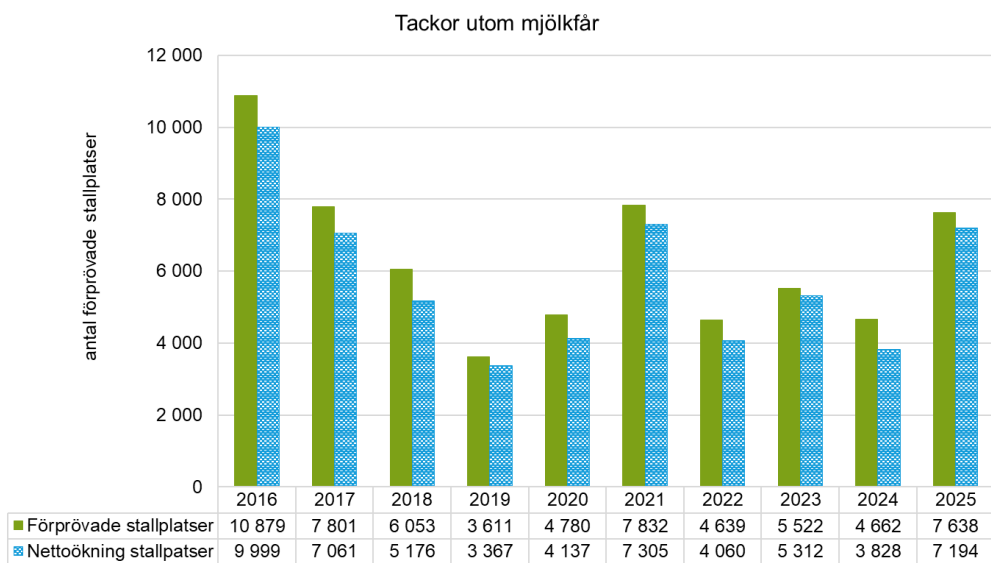
Den genomsnittliga storleken på svenska företag med både tackor och baggar och med lamm var mindre 2025 än tio år tidigare. Den här utvecklingen skiljer sig markant åt från övriga animaliesektorer där gårdarna ökat i storlek.

Figur 93 Antal får per gård i genomsnitt per djurkategori, 2016 – 2025

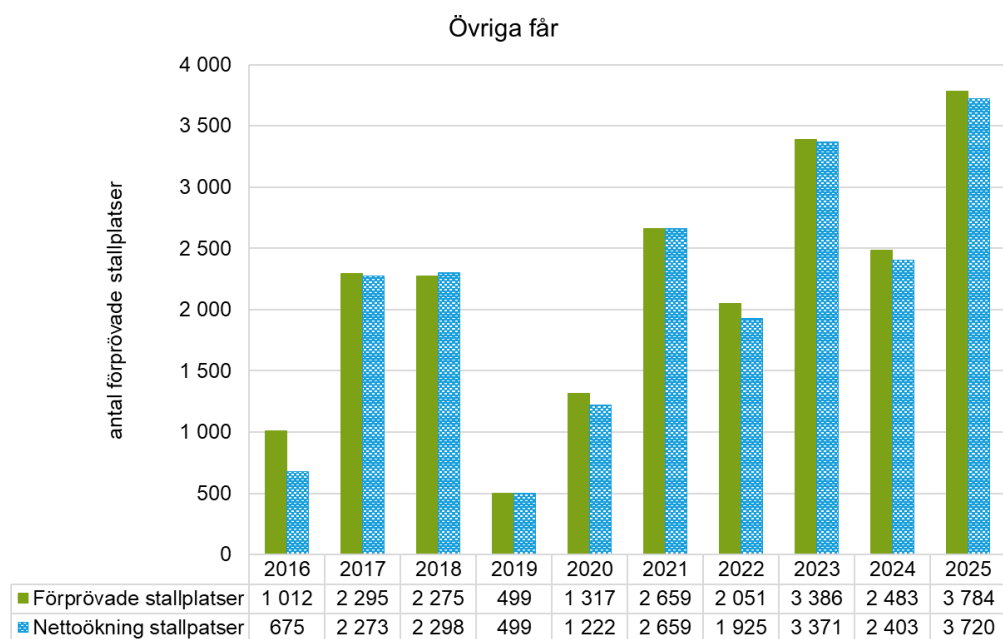
Källa: Jordbruksverket

Intresset att investera i får- och lammproduktion har liksom för andra sektorer varierat de senaste tio åren, vilket förprövningsstatistiken visar. För tackor förprövades flest platser i början av perioden, medan det var tvärtom för övriga får (som främst består av lamm).

Figur 94 Antalet förprövade stallplatser för tackor, 2016–2025

Källa: Länsstyrelsen

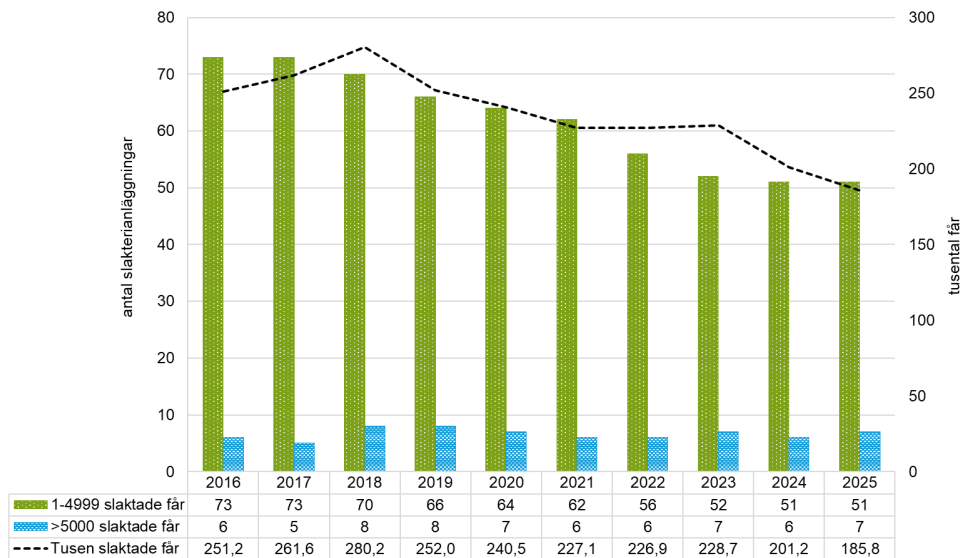

Figur 95 Antalet förprövade stallplatser för övriga får (främst lamm), 2016–2025

Källa: Länsstyrelsen

2.16.2 Slakt av får

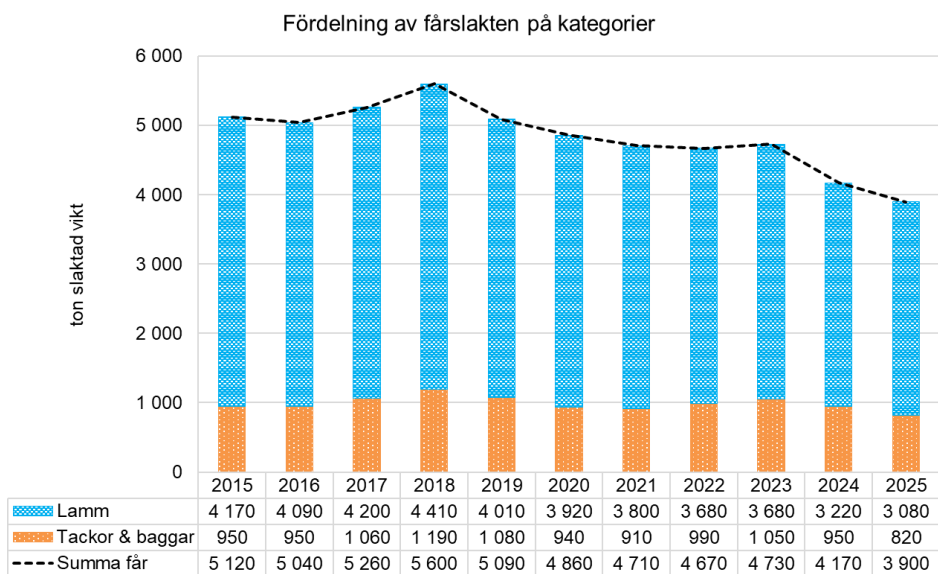
Figuren visar slakten av får i två storleksgrupper med brytpunkten vid 5 000 slaktade får årligen. Antalet slakterier med slakt av färre djur än 5 000 har minskat tydligt de senaste tio åren, från 73 till 51. Antalet större slakterier har samtidigt varierat mellan 5 och 8.

Figur 96 Struktur på slakteriledet samt antal slaktade får 2016 – 2025

Källa: Jordbruksverket

Räknat i vikt har slakten minskat med 22,6 procent de senaste tio åren. Andelen lamm av den totala slakten av får ligger stabilt strax under 80 procent. Den ökade slakten 2018 till följd av torkan ledde till färre födda lamm 2019 och därefter har produktionsminskningen hållit i sig. Den minskade slakten kan, som redan nämnts, bland annat kopplas till svag lönsamhet, minskad efterfrågan och importkonkurrens.

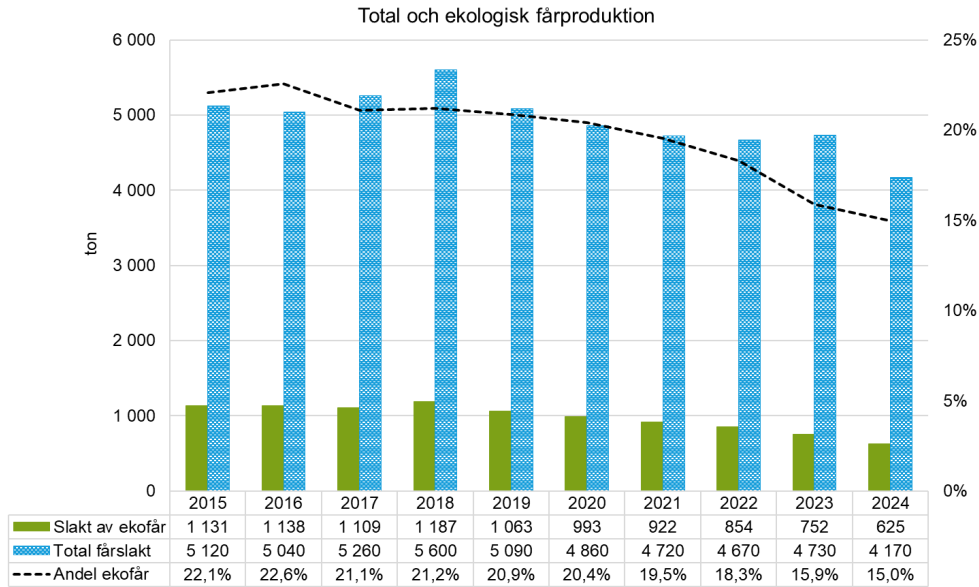

Figur 97 Fördelningen av slaktade får på kategorier 2016 – 2025, ton

Källa: Jordbruksverket

Andelen ekologisk produktion ligger högre för både nöt- och fårkött än för griskött och matfågel, även om den minskat tydligt sedan 2019. Steget och merkostnaderna att gå från konventionellt till ekologiskt är mindre för den betesbaserade

produktionen. Det speglas också i en prisskillnad på marknaden som är mer hanterbar för många konsumenter, jämfört med griskött och matfågel.

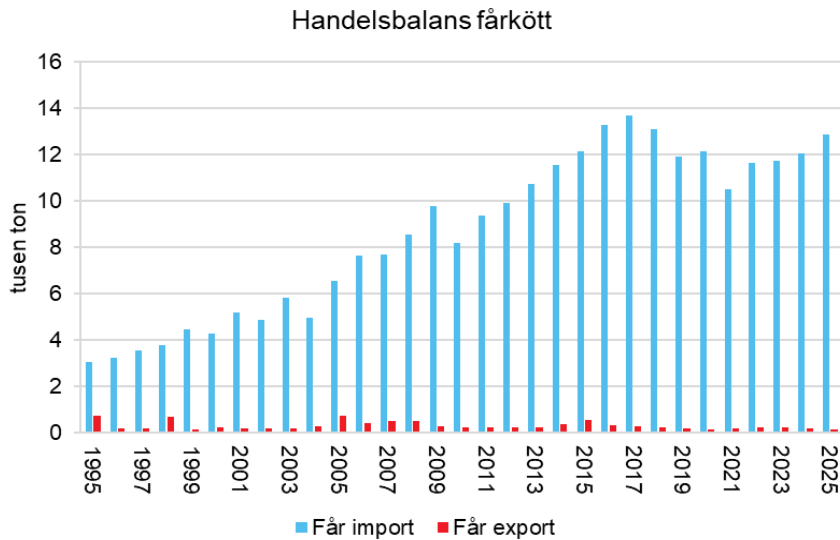

Figur 98 Total och ekologisk fårproduktion 2015 – 2024

Källa: Jordbruksverket

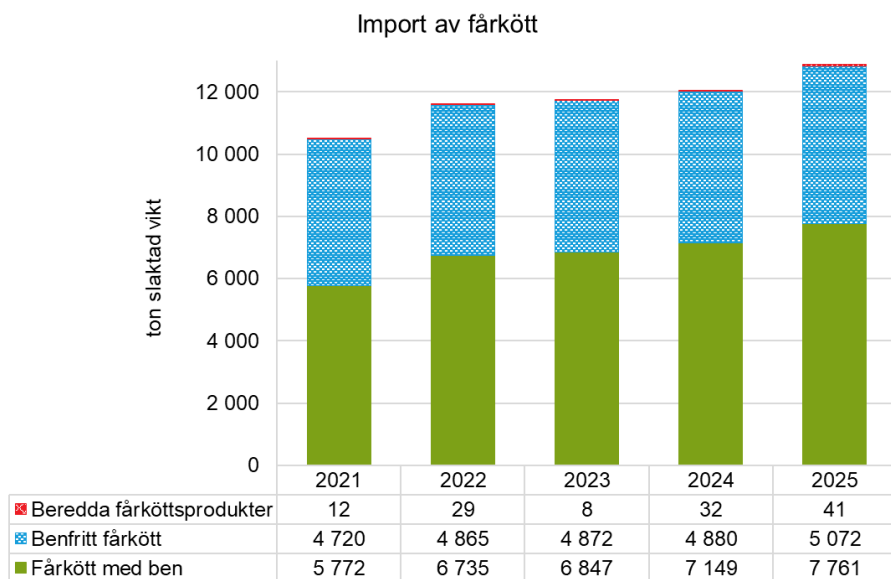
2.16.3 Utrikeshandel med fårkött

Sverige har en kraftigt negativ handelsbalans för får- och lammkött. Exporten är nästan försumbar medan importen ökat tydligt över tid. Jag gör inga analyser av utrikeshandeln, men det finns lite mer förklaringar av statistiken och vad den visar i det generella kapitlet om handeln i början av rapporten.

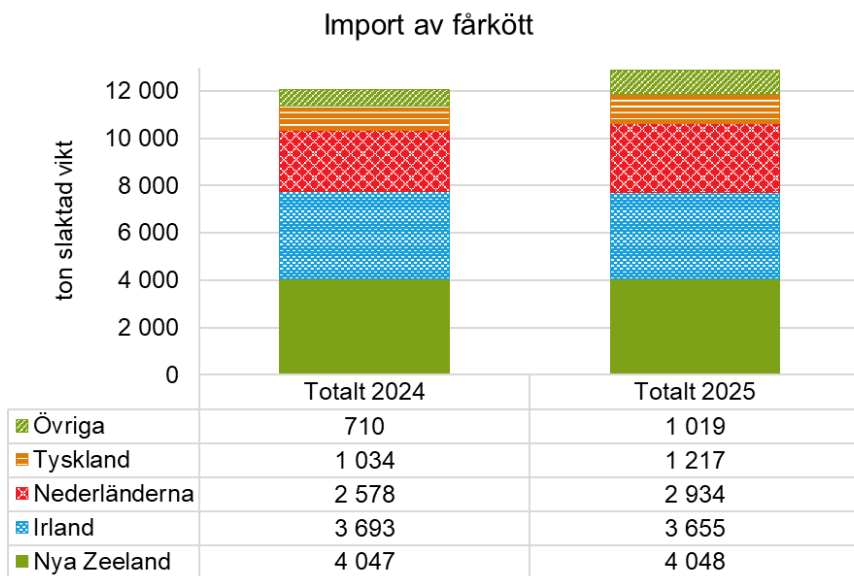
Figur 99 Svensk handelsbalans för fårkött 1995 - 2025, ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

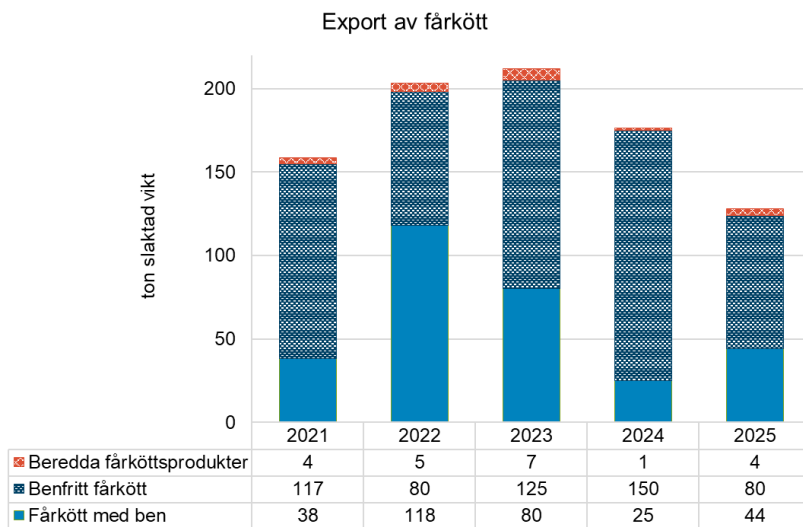
Figur 100 Import av fårkött per kategori 2021 – 2025, ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

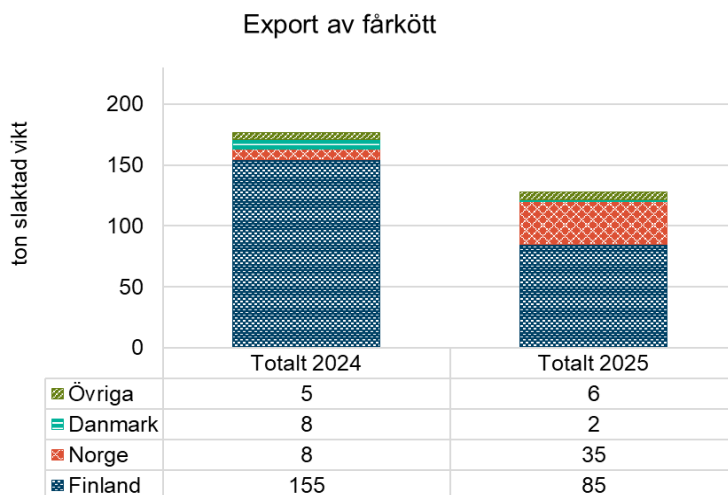
Figur 101 Import av fårkött per land 2024 – 2025, ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

Figur 102 Export av fårkött per kategori 2021 – 2025, ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

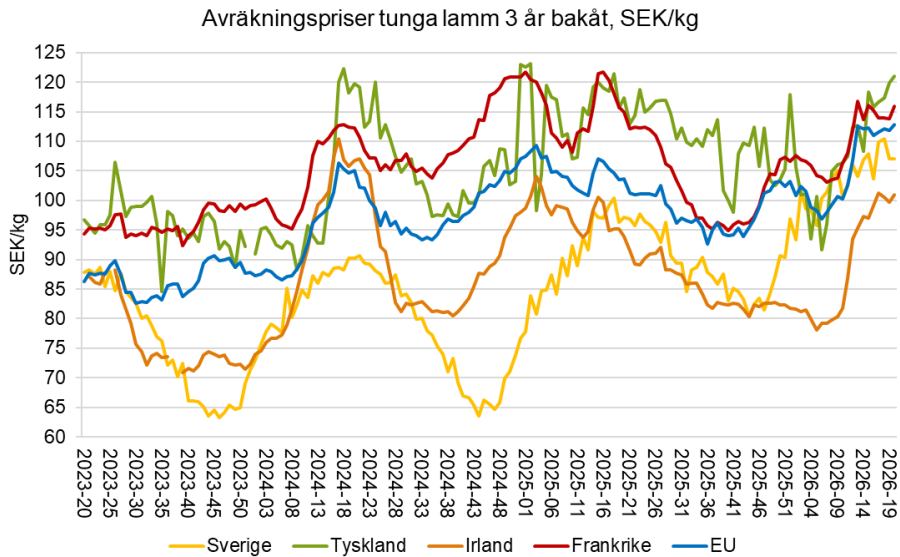
Figur 103 Export av fårkött per land 2024 – 2025, ton slaktad vikt

Källa: SCB och Jordbruksverket

2.16.4 Prisutveckling för lammkött

Prisrapporteringen inom EU görs för lammkött och både för lätta och tunga lamm, varav tunga lamm ska väga 13 kg eller mer. De tunga lammen är primärt uppfödda för köttproduktion medan lätta lamm, som är vanligast kring Medelhavet och i östra delen av EU, är avkomor till får som primärt hålls för mjölkproduktion. Även om viktgränsen är satt till 13 kg så är slaktvikten för tunga lamm oftast flera kilo högre. Sverige rapporterar priser för tunga lamm tillsammans med ett tjugotal av EU:s medlemsländer. Ett tiotal länder rapporterar priser för lätta lamm. I Sverige samlas priser för olika klasser in från slakteriföretag med produktion över 50 ton lammkött per kalenderår. Lammköttpriserna innehåller en schablon för transportkostnaden som för närvarande ligger på 2 SEK/kg.

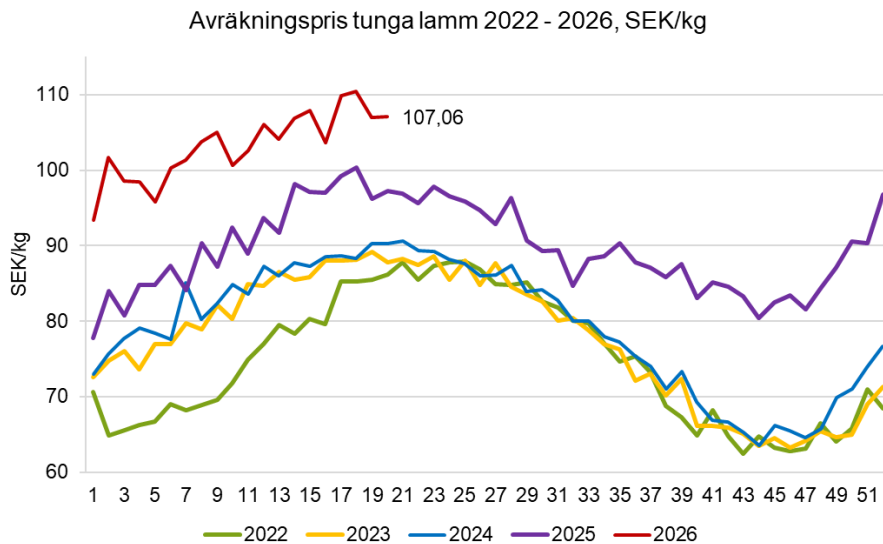
Lammpriserna i Sverige har legat lägre än i många andra EU-länder de senaste åren men samtidigt ökat trendmässigt. Kostnadsökningen för insatsvaror började återspeglas från slutet av 2021 i avräkningspriserna inom hela EU, vilket inte framgår av den här grafen som bara visar de senaste tre åren.

Figur 104 Avräkningspriser tunga lamm i EU de tre senaste åren, SEK/kg

Källa: Jordbruksverket och EU-kommissionen

Höjden på årskurvorna visar tydligt hur prisnivån i Sverige stigit successivt de senaste fem åren. Våren 2026 har lammproducenter fått en bra bit över 100 kr/kg i genomsnitt på sin avräkning.

Figur 105 Avräkningspris för tunga lamm i Sverige, 2022 – 2026

Källa: Jordbruksverket

2.17 Marknaden för ägg

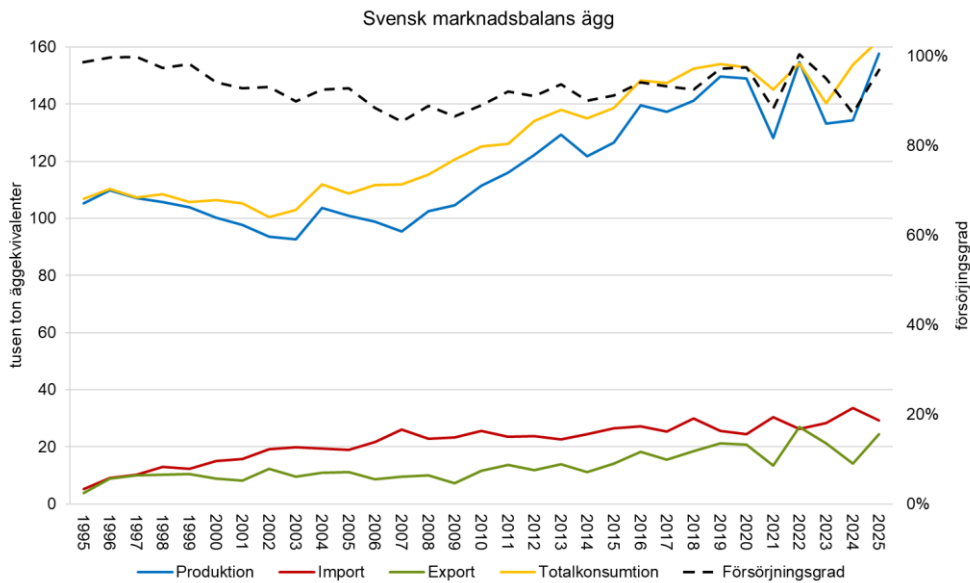
Marknadsbalansen för ägg visar att produktionen ökat med 13,0 procent de senaste tio åren, samtidigt som importen och exporten ökat med 8,2 respektive 32,6 procent. Försörjningsgraden har ökat med 3,0 procent till 96,9 procent 2025 och totalkonsumtionen per capita har ökat med 2,7 procent. Det är ökning på alla fronter med andra ord, vilket betyder att äggmarknaden växer. Fågelinfluensan som drabbade Sverige 2021 innebar att cirka en femtedel av antalet svenska värphöns dog eller avlivades och det skapade stora tillfälliga förändringar i marknadsbalansen. Utvecklingen 2022 med stor produktionsökning bottnar till stor del i ett återställande. Under 2023 drabbades äggnäringen åter av ett storskaligt sjukdomsutbrott på samma anläggning, denna gång salmonella. Det innebar på nytt ett omfattande avbräck i produktionen 2023 och 2024. Effekterna på handeln blev dock inte lika stora den här gången. Under 2025 har produktionen haft ett rejält uppsving, med en ökning på 17,3 procent jämfört med 2024.

Tabell 13 Svensk marknadsbalans ägg 2016 – 2025, tusen ton

År	Produktion	Import	Export	Totalkonsumtion	Totalkonsumtion kg/capita	Försörjningsgrad
2016	139,5	27,1	18,3	148,3	14,9	94,1%
2017	137,4	25,4	15,5	147,3	14,6	93,3%
2018	141,1	29,8	18,5	152,5	15,0	92,5%
2019	149,8	25,5	21,1	154,1	15,0	97,2%
2020	149,1	24,5	20,7	153,0	14,8	97,5%
2021	128,1	30,4	13,3	145,2	13,9	88,2%
2022	154,7	26,3	26,8	154,2	14,7	100,3%
2023	133,3	28,3	21,2	140,4	13,3	95,0%
2024	134,3	33,6	14,0	153,9	14,6	87,3%
2025	157,6	29,3	24,3	162,7	15,3	96,9%

Källa: SCB och Jordbruksverket

Figuren visar marknadsbalansens utveckling från 1995. Såväl produktion och totalkonsumtion som import och export har följt varandra ganska väl under perioden, vilket indikerar att konsumtionsökningen i stor utsträckning tillgodosetts av svenska ägg. Den svenska försörjningsgraden har varierat mellan 87 och 100 procent och det är högre än övriga animalieprodukter.

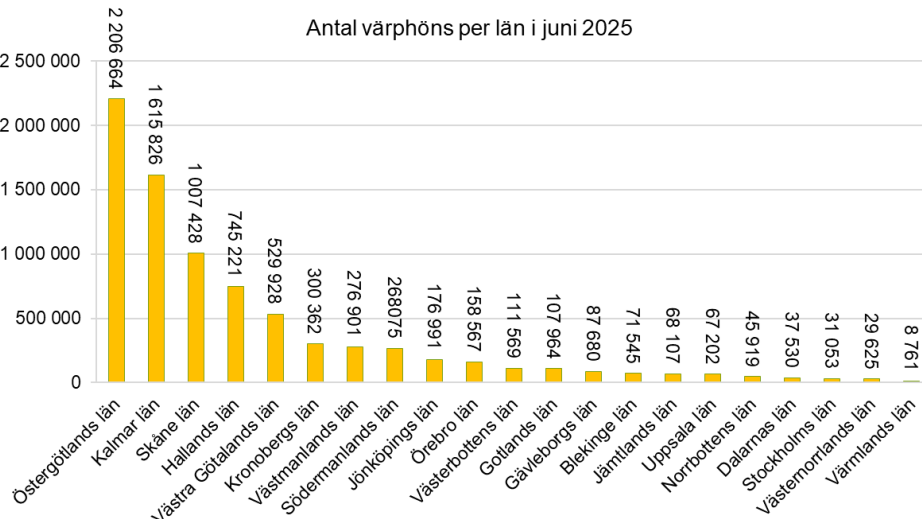

Figur 106 Svensk marknadsbalans ägg 1995 – 2025

Källa: SCB och Jordbruksverket

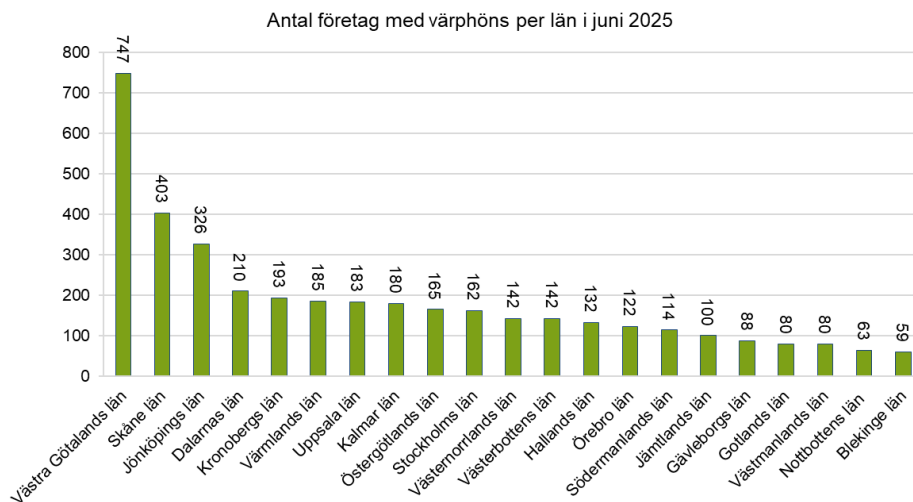
2.17.1 Strukturutveckling i äggproduktionen

Det finns äggproducenter i samtliga 21 län i Sverige. Flest höns fanns i juni 2025 i Östergötlands län följt av Kalmar län, medan flest företag i Västra Götalands län följt av Skåne län. Totalt antal höns i juni 2025 uppgick till 7 952 917 och de fördelades på 3 876 företag.

Figur 107 Antal värphöns per län i juni 2025

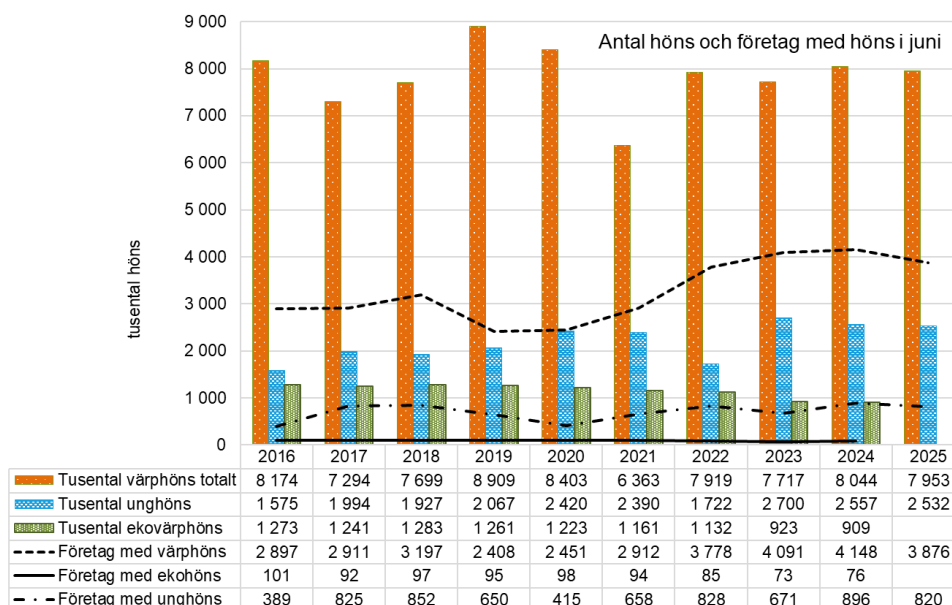
Källa: Jordbruksverket

Figur 108 Antal företag med värphöns per län i juni 2025

Källa: Jordbruksverket

För att hamna i lantbruksregistret som företag med värp- eller unghöns måste producenten ha minst 1 000 höns. De flesta av landets 3 876 gårdar med värphöns 2025 hade dock betydligt färre än 1 000 värphöns. Dessa bedriver äggproduktion som hobby- eller deltidssysselsättning och hamnar i registret som företag med värphöns på grund av att de når upp till en annan verksamhetströskel. Enligt undersökningen för 2025 hade 3 428 företag mellan 1-49 värphöns, 187 företag hade 50-199 värphöns, 100 företag hade 200-4 999 värphöns och 161 företag hade fler än 4 999 värphöns. Utöver värphöns redovisas antalet unghöns i grafen nedan, dessa är höns yngre än 20 veckor som ännu inte börjat värpa medan värphöns är över 20 veckor och producerar ägg.

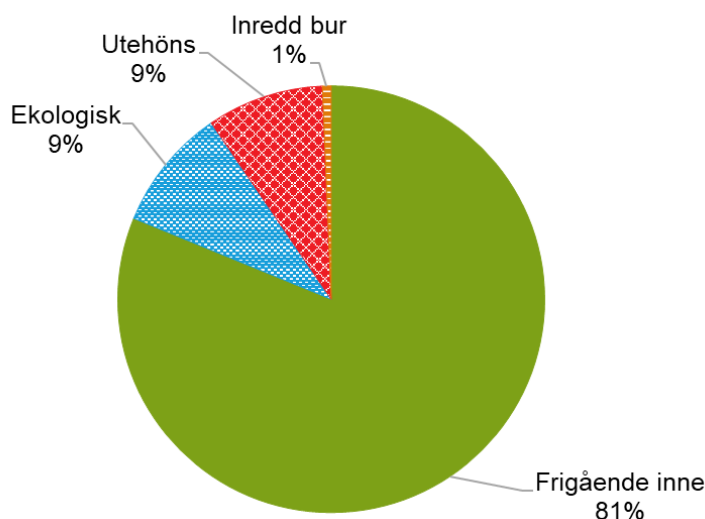
Figur 109 Antal företag med höns och antal höns, 2016 – 2025

Källa: Jordbruksverket

Branschorganisationen Svenska Ägg har statistik över strukturutvecklingen i sektorn som visar maxkapaciteten hönsplatser fördelat på inhysningssystemen frigående höns inomhus, utehöns, höns i ekologisk produktion och höns i inredda burar. Observera att den här statistiken bara avser höns hos producenter med fler än 350 hönsplatser som är medlemmar i Svenska Ägg. Jordbruksverket får årligen en sammanställning av siffrorna som vi också rapporterar till EU-kommissionen.

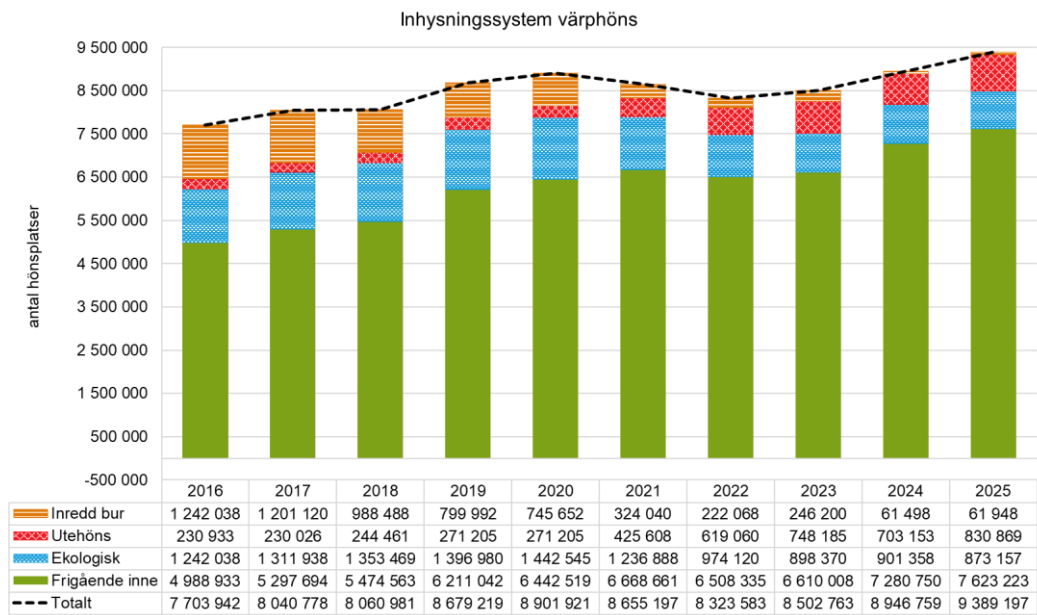
Vid rapporteringen 2025 fördelades maxkapaciteten enligt cirkeldiagrammet nedan. Andelen höns i inredda burar har minskat kraftigt de senaste tio åren på grund av dalande efterfrågan på ägg med den märkningen. De senaste åren har även den ekologiska äggproduktionen minskat. Övriga två inhysningssystem uppvisar ökande andelar. Inom många EU-länder hålls en betydligt större andel värphöns i olika typer av bursystem än i Sverige, men andelen minskar även där.

Fördelning av svenska värphöns per inhysningssystem, 2025

Figur 110 Fördelningen av värphöns per inhysningssystem 2025

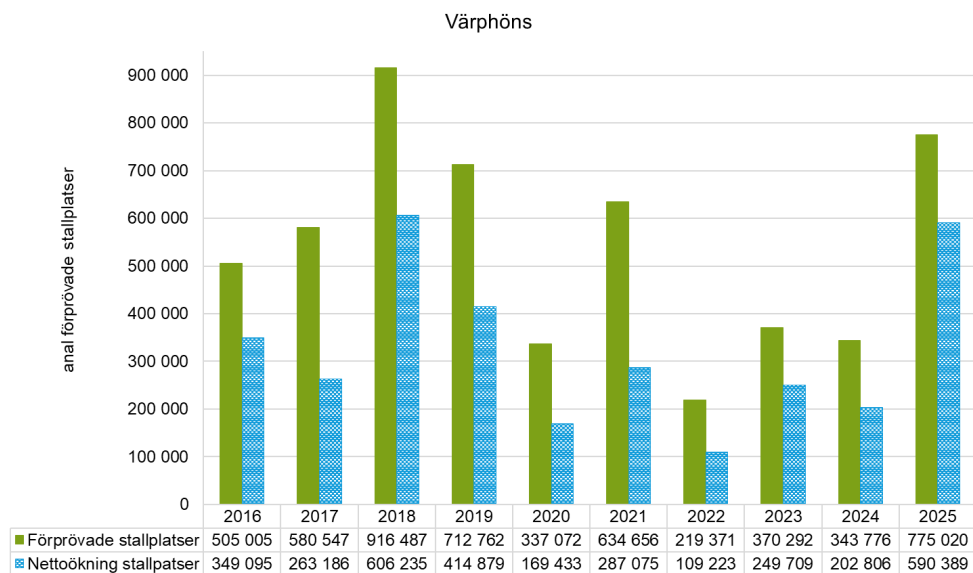
Källa: Svenska Ägg

Figur 111 Antal värphöns per inhysningssystem, 2016 – 2025

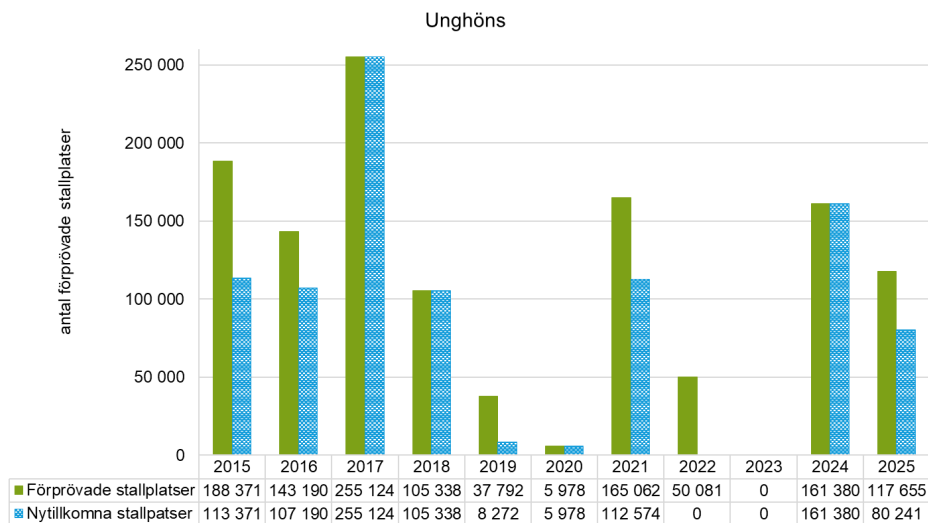
Källa: Svenska Ägg

Statistiken över förprovade stallplatser för värphöns visar att det var högre tryck i investeringarna i början av den senaste tioårsperioden, men även ett stort uppsving under 2025. Enligt uppgifter från Svenska Ägg är intresset för att bygga nytt eller utöka befintlig produktion mycket stort för tillfället.

Figur 112 Förprovning av stallplatser för värphöns, 2016 – 2025

Källa: Länsstyrelsen

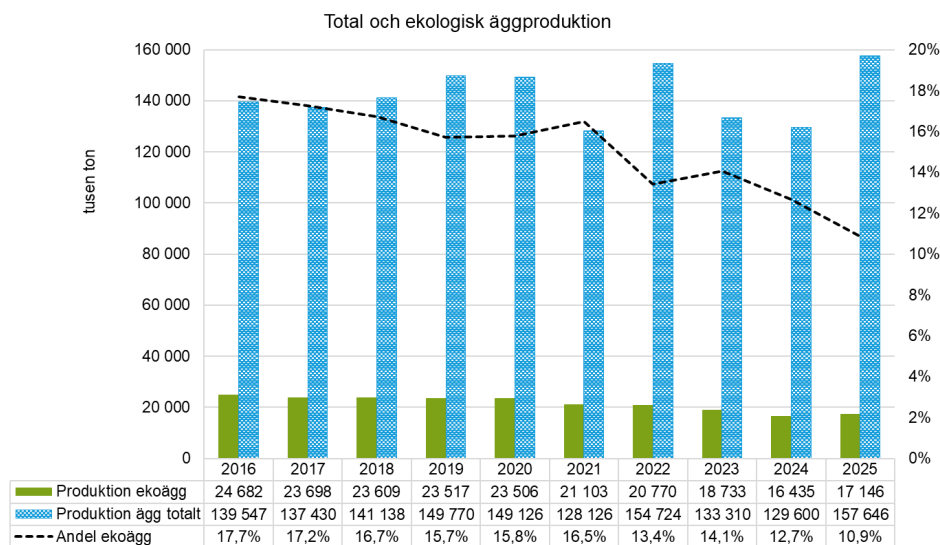

Figur 113 Förprovning av stallplatser för unghöns, 2016 – 2025

Källa: Länsstyrelsen

2.17.2 Invägning av ägg

Jordbruksverkets beräkning av den svenska äggproduktionen utgår från uppgifter som visar invägningen hos de packerier som är medlemmar i branschorganisationen Svenska Ägg. Den siffran divideras med en schablon­sif­fra för att även fånga in produktion och försäljning som sker via andra kanaler, som packerier som inte är medlemmar i Svenska Ägg eller direktförsäljning från gård och på torgmarknader. De senaste åren har andelen ägg som säljs via andra kanaler än via Svenska Äggs medlemspackerier ökat och beräknades till 18 procent 2025, alltså dividerades invägningen hos Svenska Äggs medlemspackerier med 0,82 förra året för att få fram den totala svenska produktionen av ägg.

Figur 114 Total och ekologisk äggproduktion 2016 – 2025

Källa: Jordbruksverket och Svenska Ägg

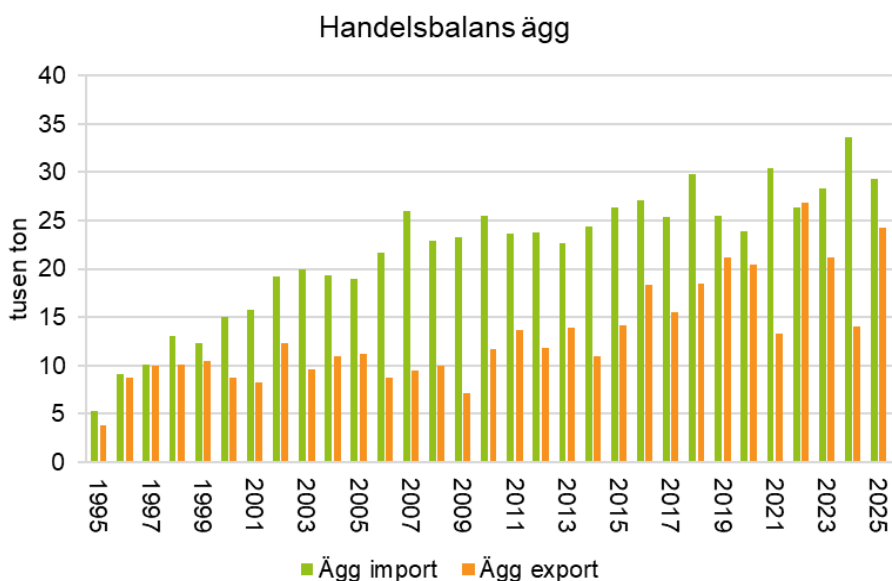
Tabell 14 Invägning till Svenska Äggs medlemspackerier samt omräkningstal för uppräknig till total svensk produktion 2016 – 2025

tusen ton	Invägning totalt	Invägning ekoägg	omräkningstal
2016	120 708	21 350	0,865
2017	118 190	20 380	0,86
2018	122 790	20 540	0,87
2019	130 300	20 460	0,87
2020	129 740	20 450	0,87
2021	111 470	18 360	0,87
2022	134 610	18 070	0,87
2023	114 670	16 100	0,87/0,85
2024	110 160	13 970	0,85
2025	129 270	14 060	0,82

Källa: Jordbruksverket och Svenska Ägg

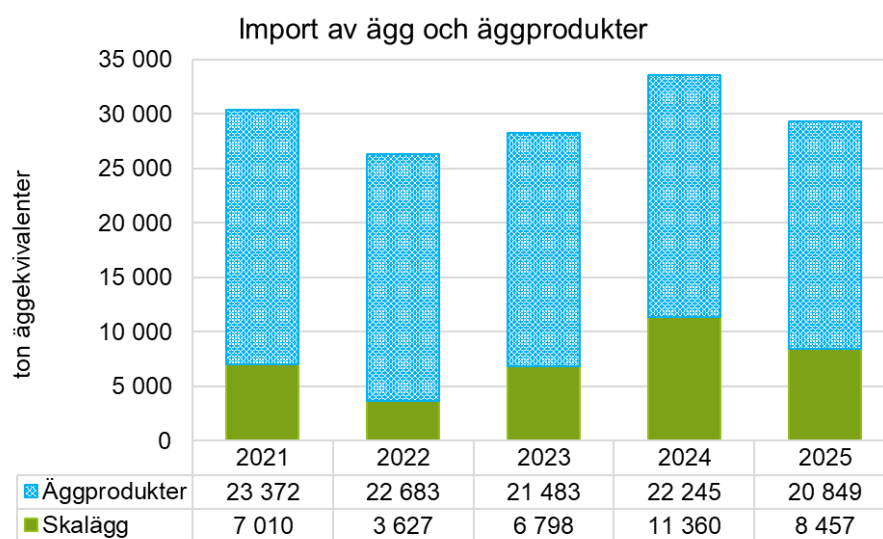
2.17.3 Utrikeshandel med ägg

För ägg har Sverige, till skillnad mot utrikeshandeln med kött, en betydligt starkare handelsbalans. Den har bara varit positiv ett år under de senaste trettio åren och det var 2022, i samband med återhämtningen efter fågelinfluensan 2021. De flesta år är handelsbalansen svagt negativ eller väldigt nära noll.

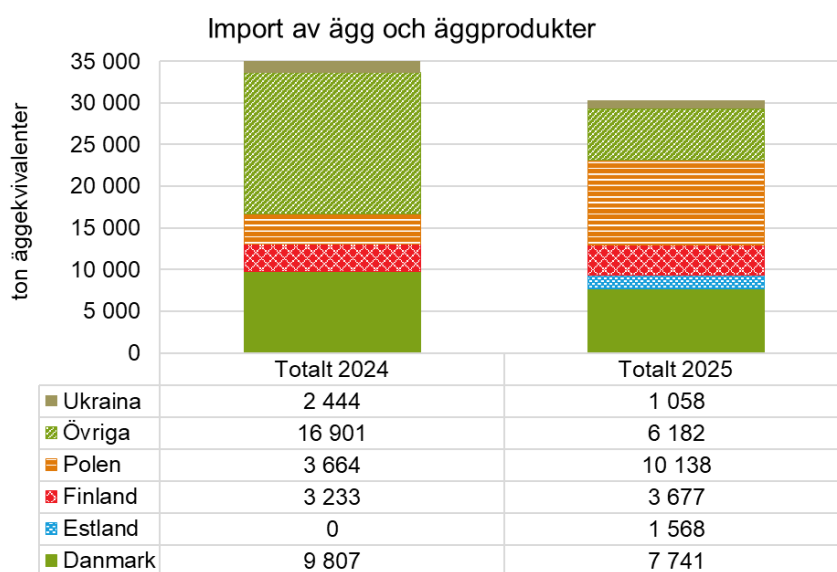
Figur 115 Svensk handelsbalans för ägg 1995–2025, tusen ton äggekvalenter

Källa: SCB och Jordbruksverket

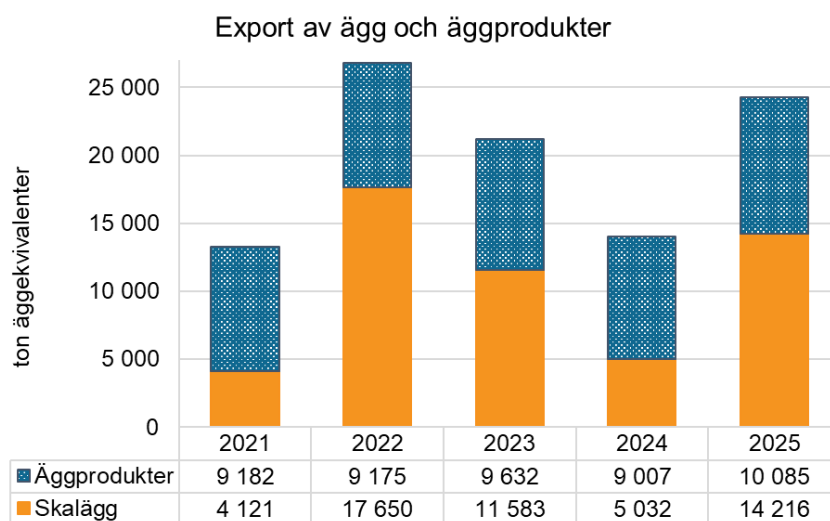
Figur 116 Import av ägg 2021 – 2025, ton äggekvalenter

Källa: SCB och Jordbruksverket

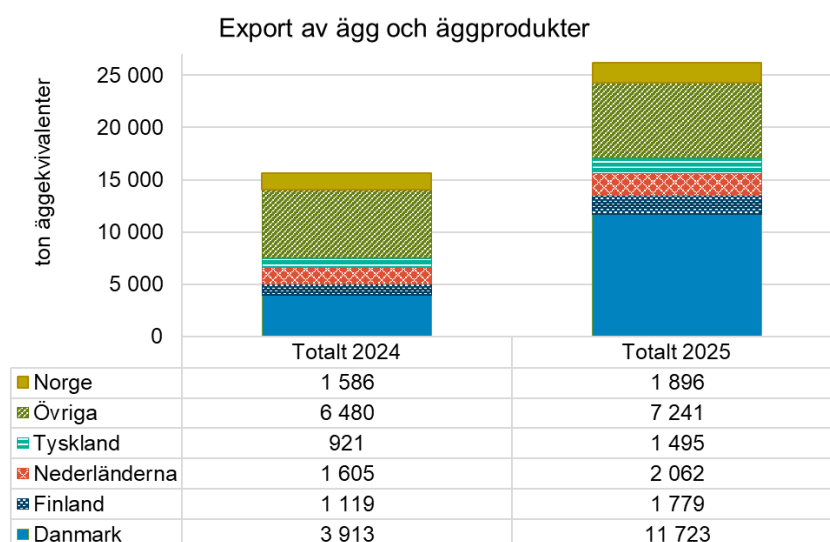
Figur 117 Import av ägg per land 2024 – 2025, ton äggekvalenter

Källa: SCB och Jordbruksverket

Figur 118 Export av ägg 2021 – 2025, ton äggekvalenter

Källa: SCB och Jordbruksverket

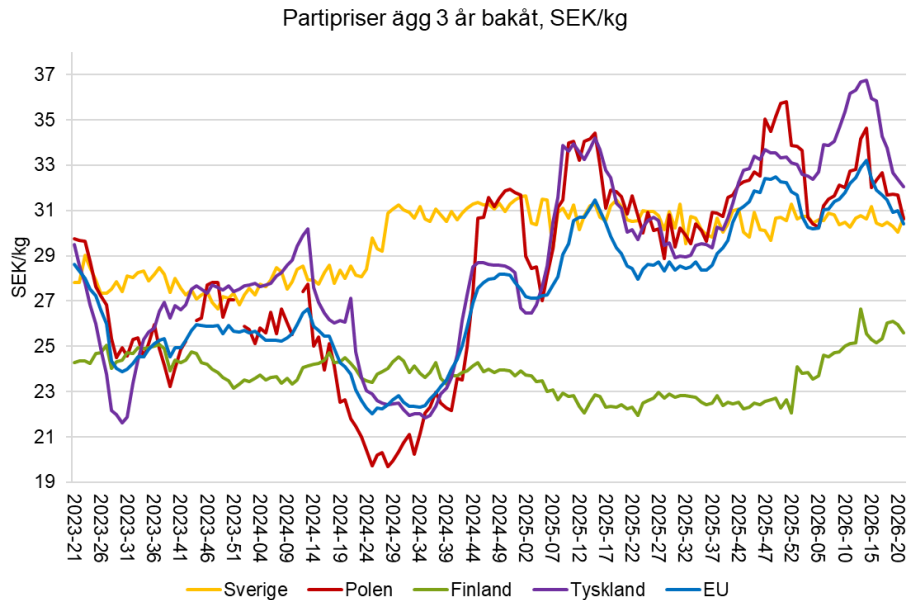
Figur 119 Export av ägg per land 2024 – 2025, ton äggekvalenter

Källa: SCB och Jordbruksverket

2.17.4 Ägg

I Sverige dominerar äggproduktion i frigående system inomhus och därför rapporteras svenska partipriser för ägg i 15-pack från just denna typ av produktion. I andra länder kan priserna som publiceras avse andra inhysningssystem. I Sverige ska alla packerier med en årlig invägning över 2 000 ton rapportera partipriser. Gränsen har satts med hänsyn till att både en tillräcklig del av marknaden ska täckas in samtidigt som den administrativa bördan ska minimeras. Som framgår av figuren ligger den svenska prisnivån oftast något över prisnivån i andra EU-länder. Prisökningen som inleddes på våren 2022 är kopplad till stigande kostnader för jordbrukets insatsvaror men tidvis stigande priser inom EU kan också bero på stora

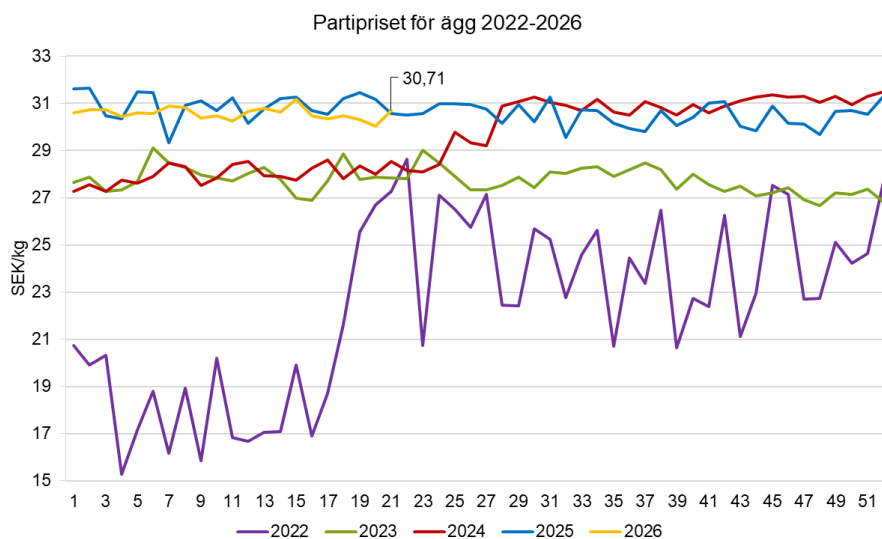
utbrott av fågelinfluensa i Europa, som slagit ut många värphöns. Sektorn har emellertid också mött ökad konkurrens från äggprodukter från Ukraina som kan har kunnat exportera ägg till EU via kvoter, vilket verkar dämpande på priserna.

Figur 120 Partipriser för ägg de tre senaste åren, SEK/kg

Källa: Jordbruksverket och EU-kommissionen

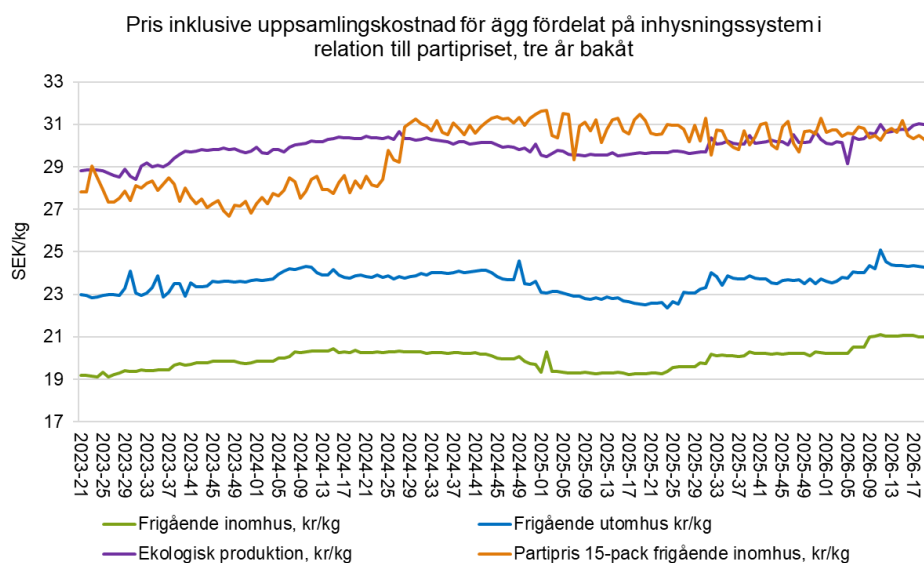
Grafen nedan visar att partipriset för ägg steg kraftigt under 2022, därefter har ökningarna varit mer modesta och priset har varit ganska stabilt de senaste två åren strax över 30 kr/kg – vilket är ett nästan dubbelt så högt pris som i början av 2022.

Figur 121 Partipriser för ägg i Sverige 2022 – 2026

Källa: Jordbruksverket

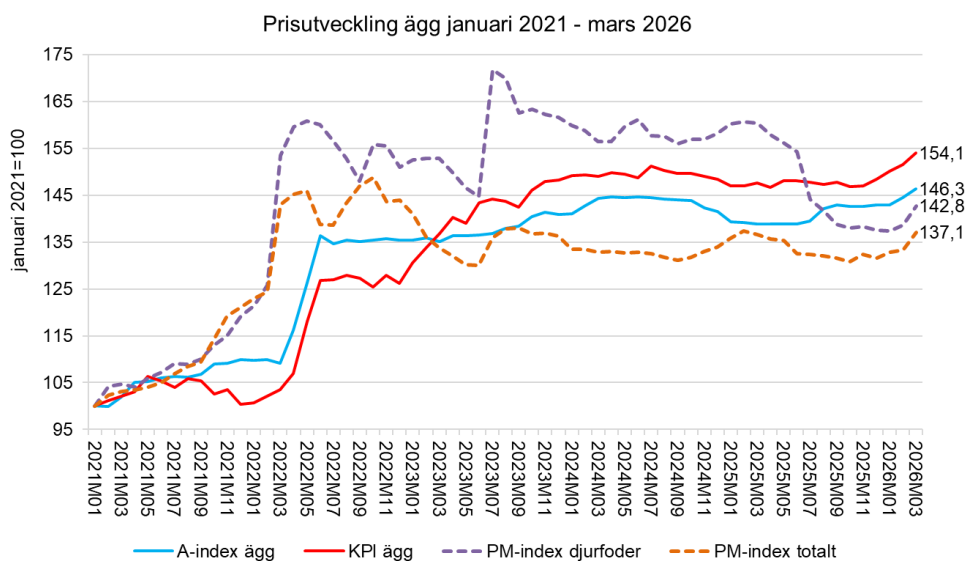
I samband med att Jordbruksverket samlar in partipriser får vi även avräkningspriser för de tre största inhysningssystemen. Priserna för burägg presenteras inte längre då de numera utgör mindre än en procent. Statistiken visar att prisnivån ökade svagt i början av perioden. Sjukdomsutbrotten som drabbade Sverige 2021 och 2023 och slog ut omkring en femtedel av värphönsen påverkade inte priset i särskilt stor utsträckning, vilket syns i just denna graf då den bara sträcker sig tre år bakåt. Det var i samband med kostnadsökningarna på insatsvaror 2022 som priset ökade med viss fördröjning.

Figur 122 Avräkningspris för ägg i relation till partipris de tre senaste åren, SEK/kg

Källa: Jordbruksverket

För ägg finns ingen indexberäkning för partiledet. Eftersom fodret är en stor kostnadspost finns indexutvecklingen för djurfoder med i figuren nedan. Avräknings- och konsumentpriset har ökat mest sedan januari 2021, med 46,3 respektive 54,1 procent.

Figur 123 Utveckling av äggpriset till producent och konsument månadsvis, januari 2021 till mars

Källa: Jordbruksverket

2.18 Marknaden för mjölk och mejeriprodukter

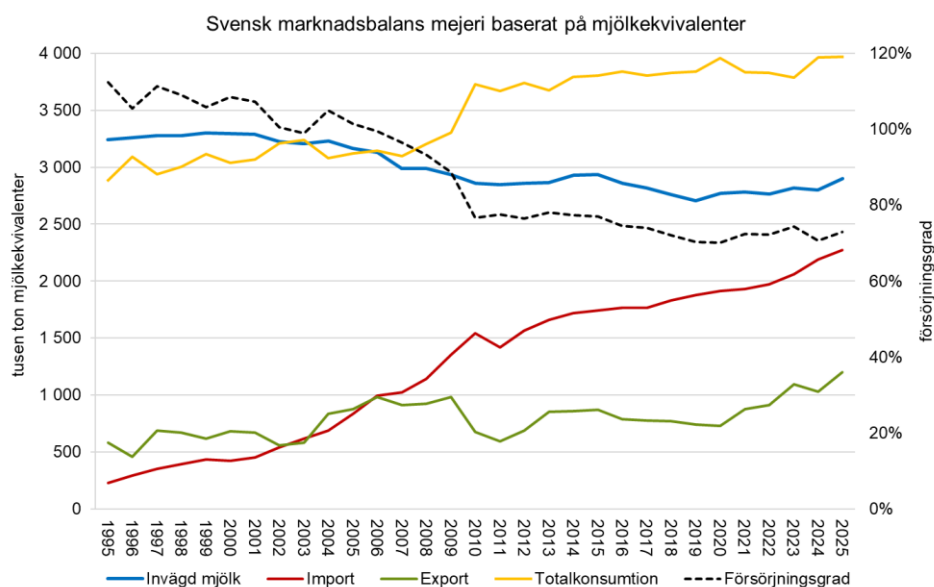
Marknadsbalansen visar att invägningen av mjölk ökat med 1,3 procent de senaste tio åren, samtidigt som importen ökat med 28,9 procent, exporten ökat med 52,7 procent och totalkonsumtionen per capita uttryckt i mjölkekvivalenter minskat med 3,1 procent. Försörjningsgraden har minskat med 2,1 procent och uppgick till 73,0 procent 2025. Invägningen 2025 var den högsta på tio år.

Tabell 15 Svensk marknadsbalans mejeriprodukter 2016 – 2025, tusen ton

År	Produktion (invägning av mjölk)	Import	Export	Total konsumtion	Konsumtion kg/capita	Försörjningsgrad
2016	2 862	1 763	786	3 840	386,8	74,5 %
2017	2 817	1 768	777	3 808	378,4	74,0 %
2018	2 760	1 833	767	3 826	375,8	72,1 %
2019	2 704	1 878	740	3 842	373,5	70,4 %
2020	2 773	1 913	728	3 958	382,1	70,1 %
2021	2 782	1 930	875	3 837	368,2	72,5 %
2022	2 765	1 974	908	3 830	365,2	72,2%
2023	2 819	2 059	1 091	3 786	359,4	74,4%
2024	2 800	2 193	1 028	3 965	375,1	70,6%
2025	2 899	2 272	1 200	3 972	374,8	73,0%

Källa: Jordbruksverket och Statistikmyndigheten SCB

Figuren visar marknadsbalansens utveckling från 1995. Såväl produktion och totalkonsumtion som import och export har bildat växande gap från 2007 så man kan säga att mjölkproduktionen i Sverige höll emot i konkurrensen gentemot andra länder i ungefär tio år efter EU-inträdet. Den svenska försörjningsgraden har samtidigt sjunkit, även om den stärkts vissa år efter 2019.

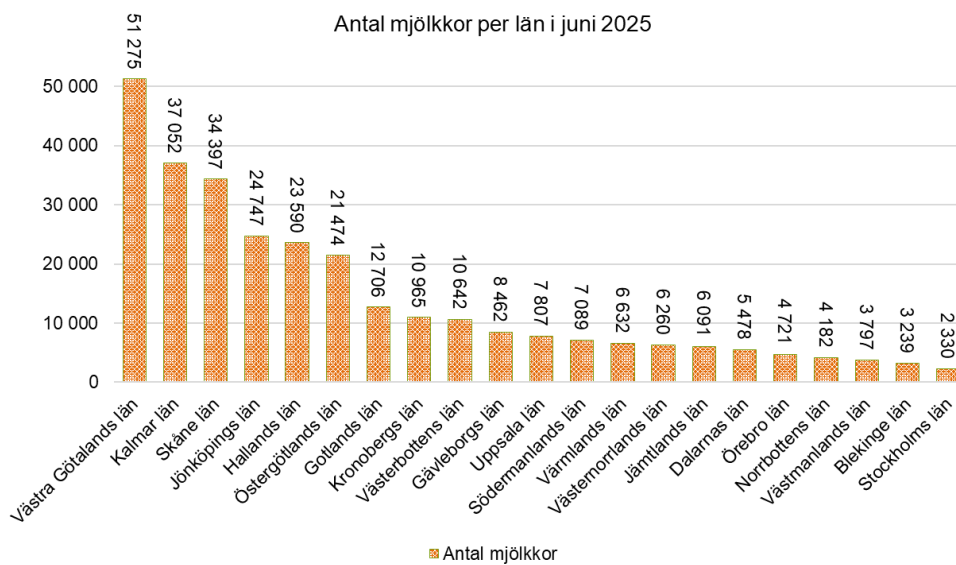
Figur 124 Svensk marknadsbalans mjölk 1995 – 2025

Källa: SCB och Jordbruksverket

2.18.1 Strukturutveckling i mjölkproduktionen

Utvecklingen av det totala antalet mjölkkor, företag med mjölkkor och genomsnittlig besättningsstorlek redovisas under nötköttsproduktionen ovan.

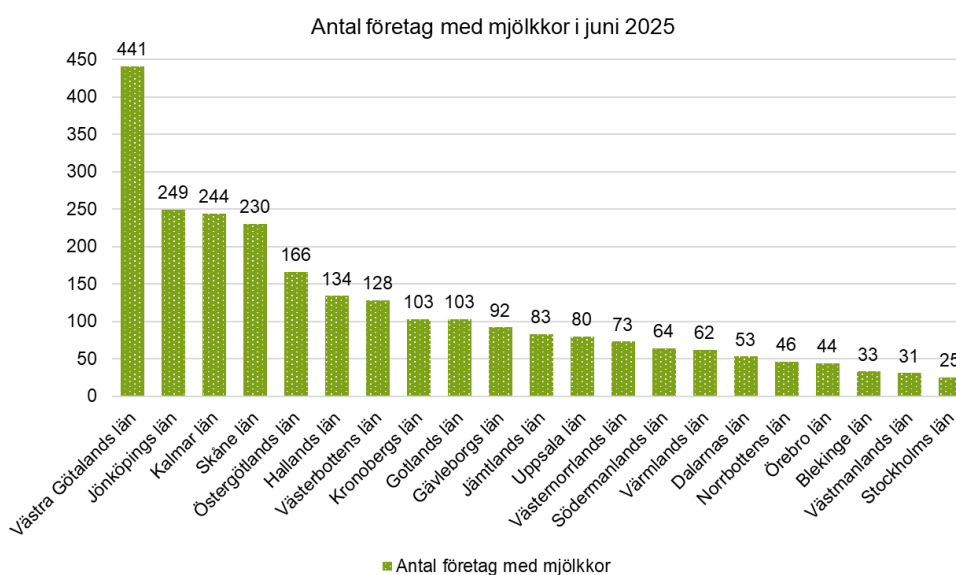
Det finns mjölkkor i alla län i Sverige, men flest av landets 292 936 mjölkkor 2025 fanns i Västra Götalands län, Kalmar län och Skåne län. Stockholms län hade minst antal mjölkkor förra året. Mjölkkor finns företrädesvis i skogs- och mellanbygder där det finns naturgivna förutsättningar att odla vall och erbjuda bete. Sverige är det enda landet i världen med lagstadgat krav på bete sommartid för mjölkkor. Från 2026 betalas det ut ett stöd för att kompensera för merkostnaderna kopplat till detta krav, det är ett stöd som går under paraplyet djurvälståndssättningar.

Figur 125 Antal mjölkkor per län i juni 2025

Källa: Jordbruksverket

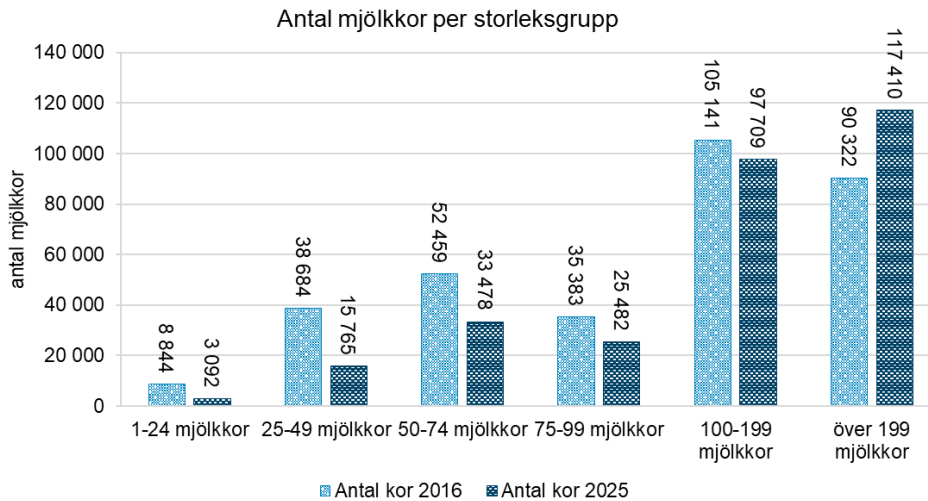
Antalet mjölkproducenter blir färre och de minskar i snabbare takt än antalet mjölkkor. De senaste 10 åren har antalet mjölkproducenter minskat med 35,8 procent medan antalet mjölkkor har minskat med 11,5 procent. Den här utvecklingen har pågått under en längre tid och är inte unik för Sverige. Det genomsnittliga antalet mjölkkor räknat på alla mjölkföretag 2025 var 118 kor, se detaljerad graf under nötköttsproduktionen. Om jag rangordnar de 2 484 företagen med mjölkkor 2025, så är det fortfarande Västra Götalands län i topp följt av Jönköpings och Kalmar län.

Figur 126 Antal företag med mjölkkor i juni 2025

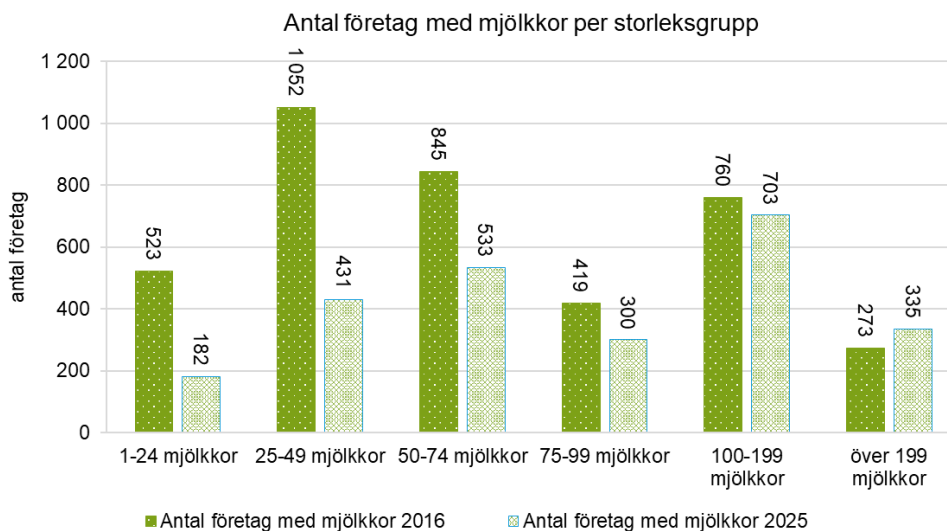
Källa: Jordbruksverket

I Sverige fanns 2 484 företag med totalt 292 936 mjölkcor 2025, och hur dessa fördelades mellan olika storleksgrupper framgår av graferna nedan som också jämför med 2016.

Figur 127 Antal kor per besättningsstorlek 2016 och 2025

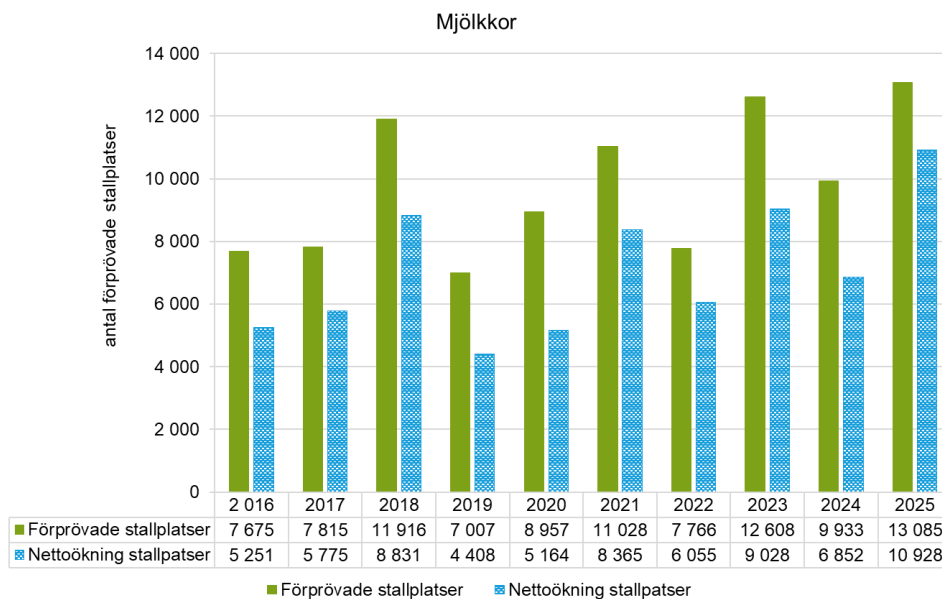
Källa: Jordbruksverket

Figur 128 Antal företag per besättningsstorlek 2016 och 2025

Källa: Jordbruksverket

Antalet förprovade stallplatser för mjölkcor har haft en ökande trend de senaste tio åren, även om enskilda år bjuder på både upp- och nedgångar. Detta indikerar att det finns ett stadigt intresse för att investera.

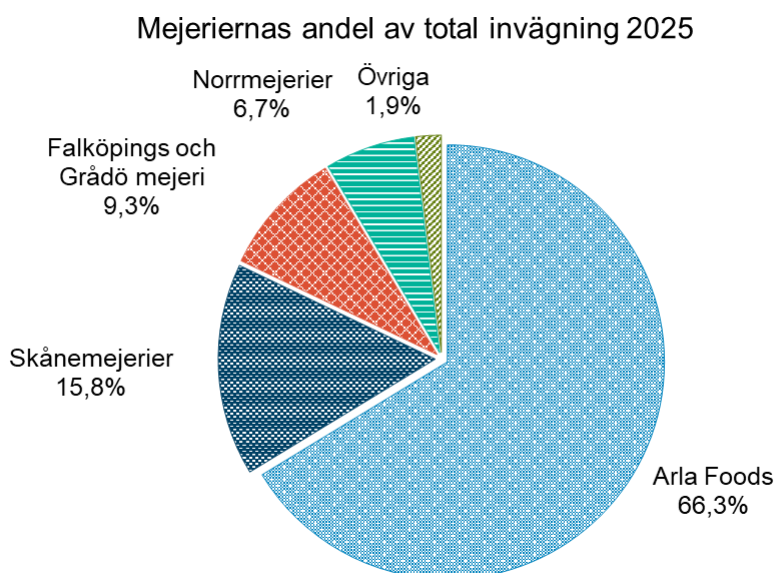

Figur 129 Antal förprövade stallplatser för mjölkkor, 2016 – 2025

Källa: Länsstyrelsen

2.18.2 Invägning av mjölk och produktion av mejerivaror

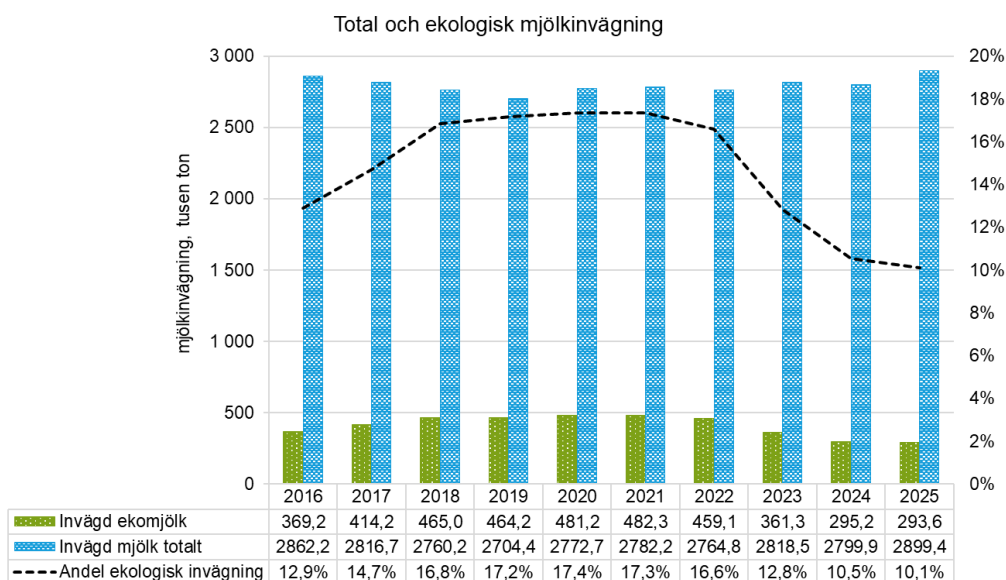
Det finns i dagsläget runt 50 mejerier i Sverige och de flesta är mindre företag som företrädesvis förädlar egen eller lokalt producerad mjölk. Invägningen av mjölk domineras av de fyra största mejeriföretagen som tillsammans vägde in över 98 procent av mjölkproduktionen i Sverige 2025. Arla är det största mejeriet, med 11 produktionsanläggningar i Sverige.

Figur 130 Mejeriernas andel av total invägning 2025

Källa: Jordbruksverket

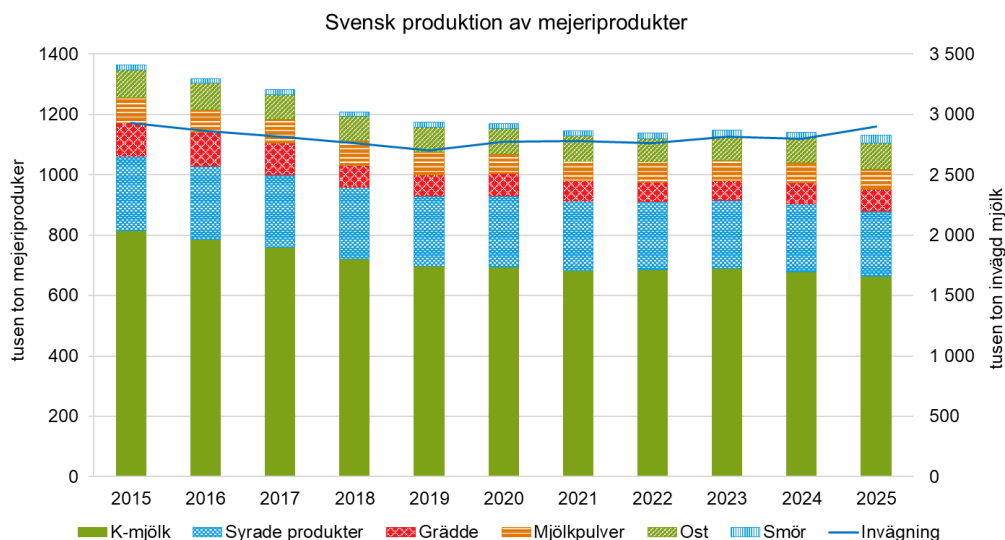
I figuren nedan redovisas den svenska mjölkinvägningen de senaste 10 åren och under den tiden har invägningen ökat med 1,3 procent. Samtidigt har invägningen av ekologisk mjölk minskat kraftigt, med 20,5 procent, vilket beror på vikande efterfrågan i konsumentledet. I takt med att andelen ekologisk mjölkinvägning sjunkit de senaste åren så har även andelen ekologiska mejerivaror minskat.

Figur 131 Total och ekologisk mjölkinvägning 2016 – 2025

Källa: Jordbruksverket

I figuren och tabellen nedan redovisas produktionen av olika mejeriprodukter de senaste tio åren. Om jag jämför 2025 med 2016 är det bara produktionen av smör som ökat, och det rejält med 53 procent.

Figur 132 Produktion av mejeriprodukter 2016 – 2025

Källa: Jordbruksverket

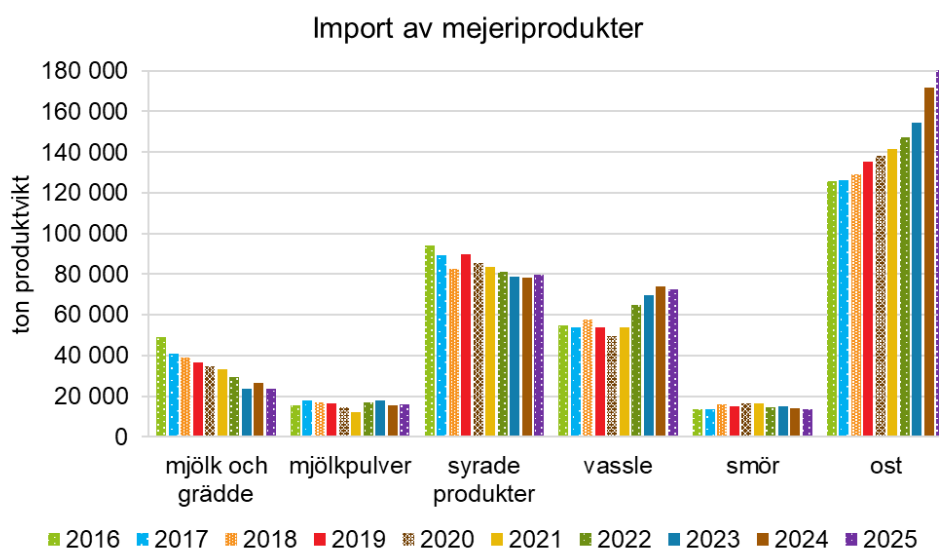
Tabell 16 Produktion av mejeriprodukter i Sverige 2016 – 2025, tusen ton

År	K-mjök	Syrade produkter	Grädde	Mjölkpulver	Ost	Smör
2016	785,0	242,1	112,7	75,9	87,3	16,5
2017	760,9	238,0	105,3	79,0	82,7	16,3
2018	721,2	237,2	71,4	82,2	81,8	15,3
2019	698,5	230,8	70,5	76,9	80,7	16,1
2020	694,0	236,0	74,1	65,8	83,5	16,6
2021	683,7	229,6	65,9	66,1	84,2	17,1
2022	685,9	224,8	64,3	66,5	78,5	19,1
2023	690,9	223,7	66,9	65,8	79,4	21,2
2024	678,6	224,3	71,3	65,1	82,2	19,8
2025	664,6	214,4	72,5	67,3	87,2	25,2
2025/2016	-18,5%	-12,7%	-35,5%	-19,9%	-3,4%	53,0%
2025/2024	-2,1%	-4,4%	1,6%	3,4%	6,0%	27,1%

Källa: Jordbruksverket

2.18.3 Utrikeshandel med mejeriprodukter

För att beskriva utrikeshandeln med mejeriprodukter krävs ganska många grafer, om jag vill spegla både den övergripande utvecklingen och hur handeln fördelas per mejeriprodukt på landnivå. Importen är störst av ost och minst av smör och mjölkpulver, uttryckt i vikt. Jag gör inga djupare analyser av statistiken, utan den får tala för sig själv.

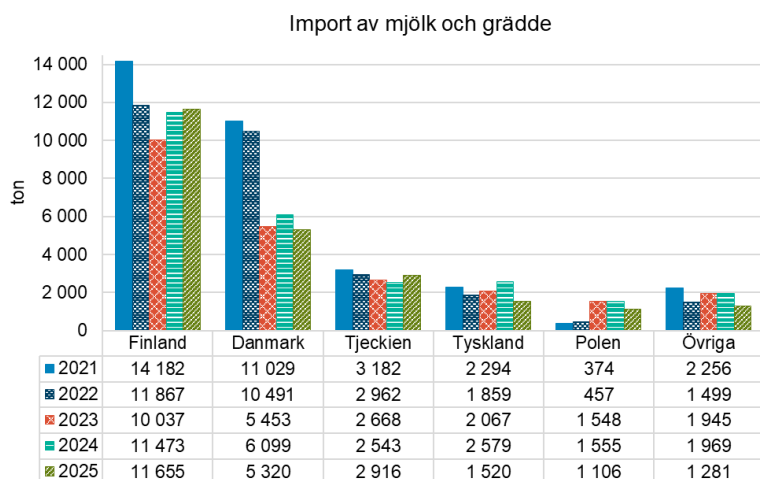
Figur 133 Import av mjökprodukter 2016 – 2025, ton produktvikt

Källa: SCB

Tabell 17 Import av mejeriprodukter till Sverige 2022 – 2025, ton produktvikt

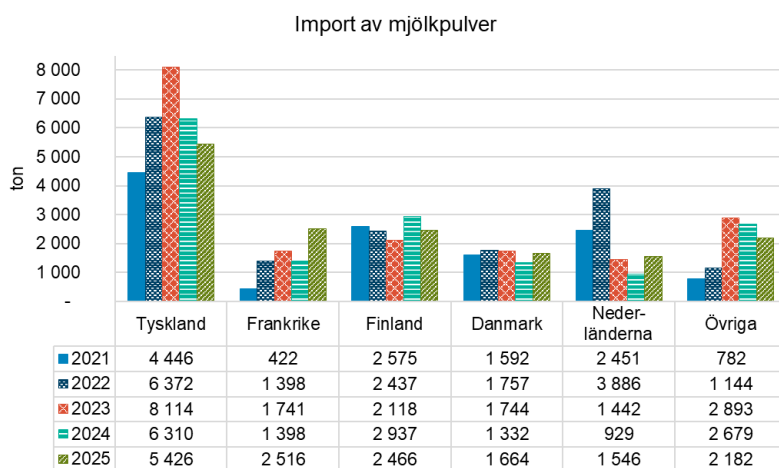
produktkategori	2021	2022	2023	2024	2025	2025/2024
mjök och grädde	33 317	29 135	23 718	26 289	23 798	-9,5%
mjökpulver	12 268	16 994	18 052	15 585	15 800	1,4%
syrade produkter	83 560	80 979	78 675	78 056	79 658	2,1%
vassle	53 984	64 843	69 694	73 965	72 558	-1,9%
smör	16 220	14 336	15 186	13 978	13 514	-3,3%
ost	141 547	147 486	154 456	171 571	180 388	5,1%

Källa: SCB

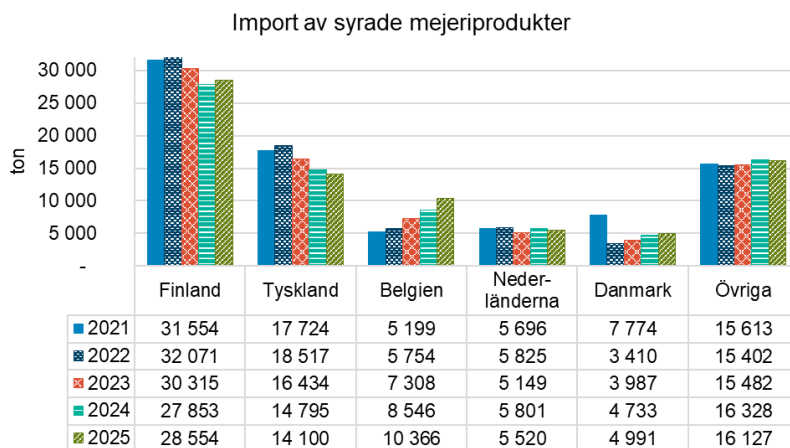
Figur 134 Import av mjök och grädde 2021 – 2025, ton produktvikt

Källa: SCB

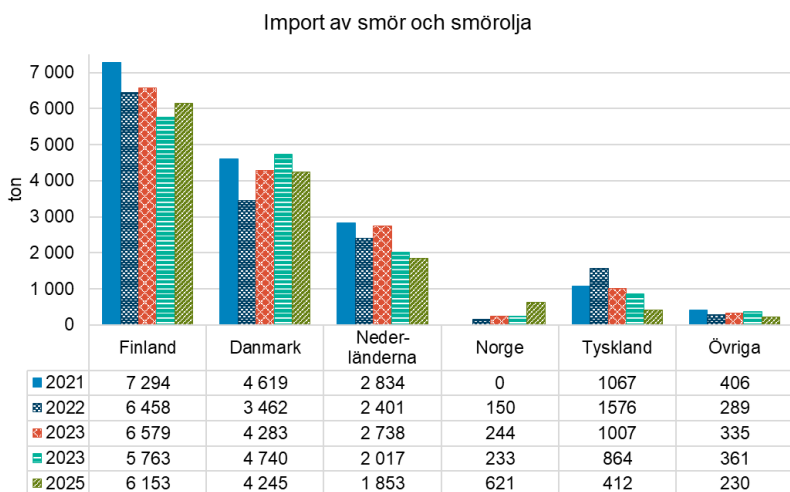
Figur 135 Import av mjökpulver 2021 – 2025, ton produktvikt

Källa: SCB

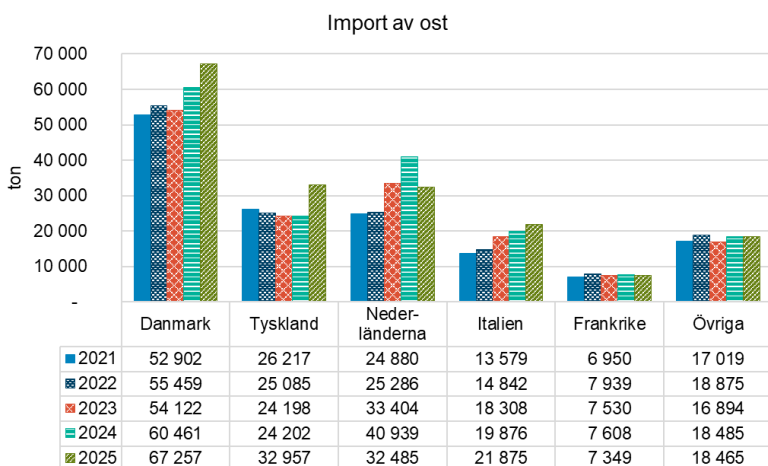
Figur 136 Import av syrade produkter 2019 – 2023, ton produktvikt

Källa: SCB

Figur 137 Import av smör och smörolja 2021 – 2025, ton produktvikt

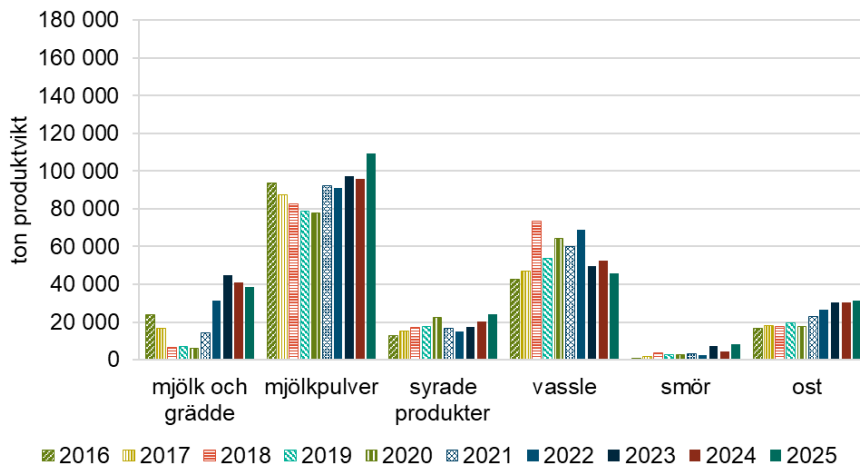
Källa: SCB

Figur 138 Import av ost 2021 – 2025, ton produktvikt

Källa: SCB

Export av mejeriprodukter

Figur 139 Export av mjökprodukter 2016 – 2025, ton produktvikt

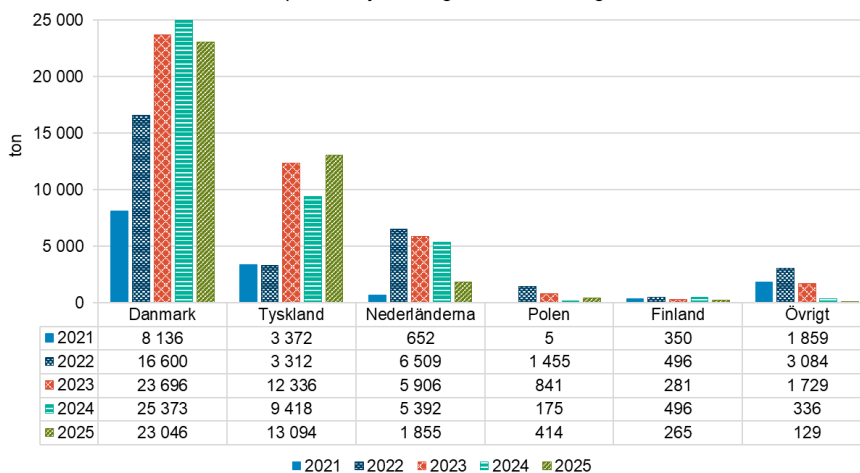
Källa: SCB

Tabell 18 Export av mjökprodukter från Sverige 2021–2025, ton produktvikt

produktkategori	2021	2022	2023	2024	2025	2025/2024
mjök och grädde	14 374	31 456	44 789	41 190	38 802	-5,8%
mjökpulver	92 336	90 987	97 068	95 748	109 364	14,2%
syrade produkter	16 505	15 033	17 477	20 450	24 075	17,7%
vassle	59 806	69 045	49 608	52 620	45 854	-12,9%
smör	3 095	2 426	7 383	4 478	8 265	84,6%
ost	22 824	26 747	30 599	30 236	31 537	4,3%

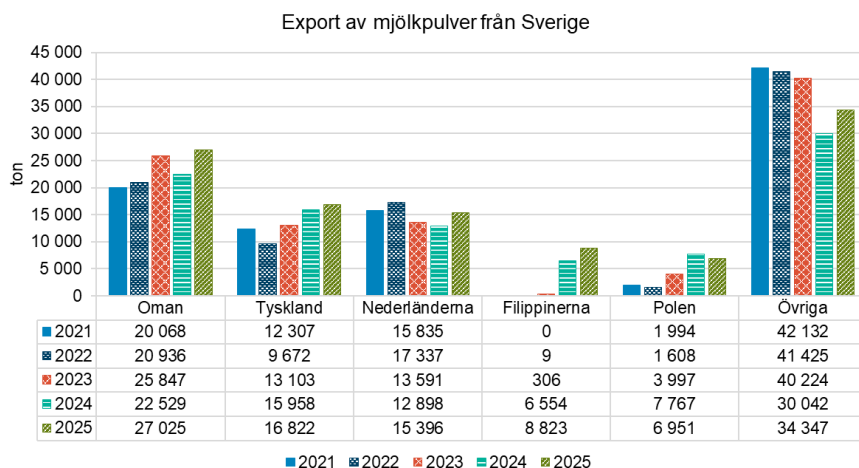
Källa: SCB

Export av mjök och grädde från Sverige

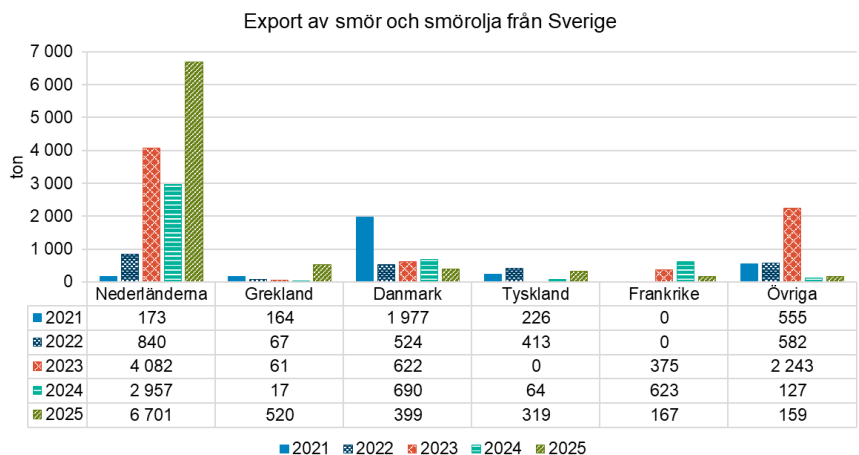
Figur 140 Export av mjök och grädde 2021 – 2025, ton produktvikt

Källa: SCB

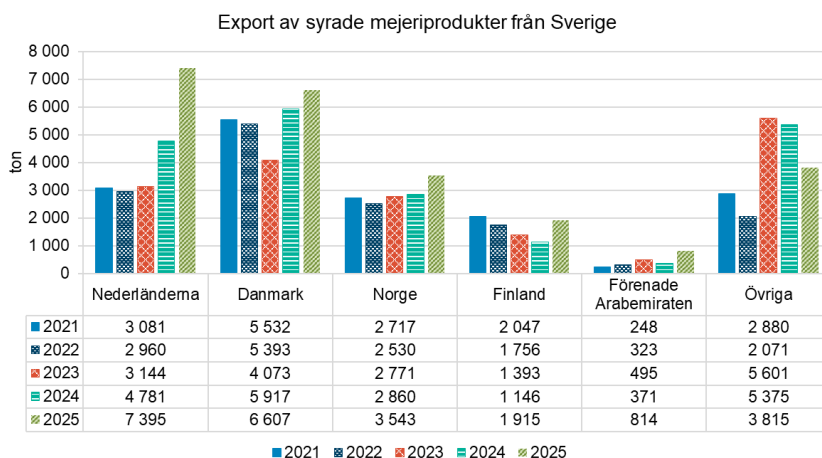
Figur 141 Export av mjölkpulver 2021 – 2025, ton produktvikt

Källa: SCB

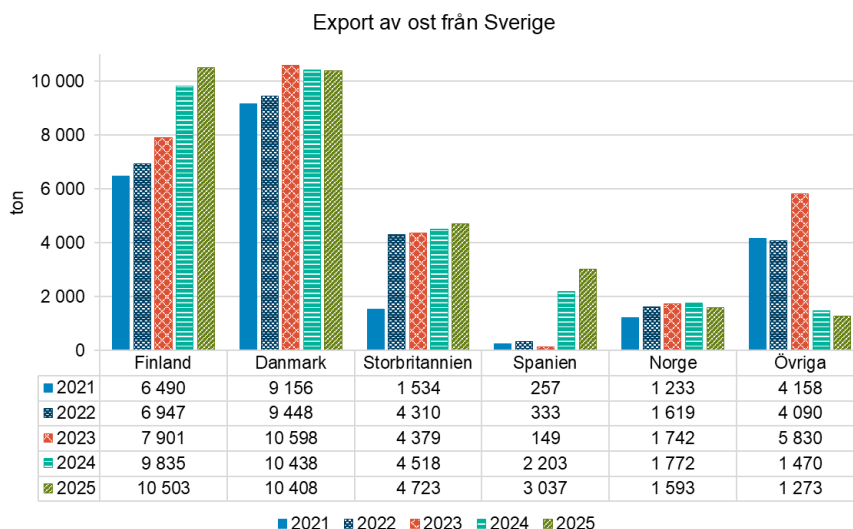
Figur 142 Export av smör och smörolja 2021 – 2025, ton produktvikt

Källa: SCB

Figur 143 Export av syrade produkter 2021 – 2025, ton produktvikt

Källa: SCB

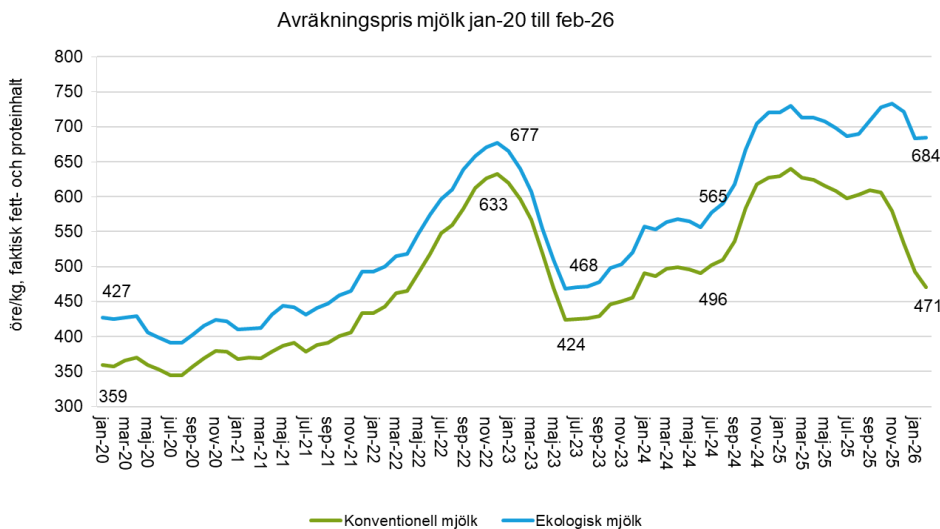

Figur 144 Export av ost 2021 – 2025, ton produktvikt

Källa: SCB

2.18.4 Priser för mjölk och mejeriprodukter

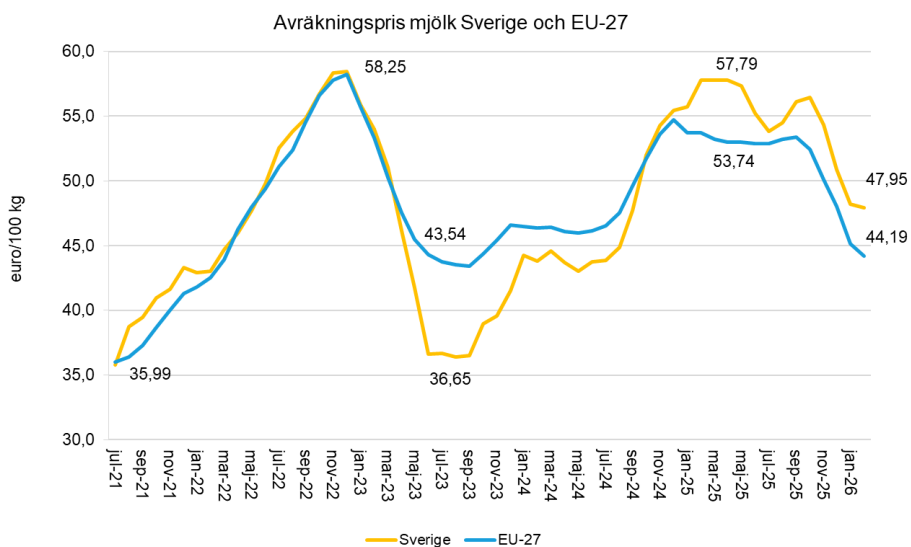
Svenska mejerier rapporterar invägd mjölk och avräkningspris till Jordbruksverket. Jordbruksverkets ambition är att alla priser ska spegla det verkliga priset när de rapporteras till EU-kommissionen, dock behöver revideringar göras ibland på grund av att kompletterande prisuppgifter samlas in. I figuren visas de svenska avräkningspriserna för konventionell och ekologisk mjölk med faktisk fett- och proteinhalt. Efterlikvid och norrlandsstöd ingår inte. Kurvorna följer varandra väl, även om prispremien för ekologisk mjölk först krympt för att sedan ökat över perioden. Priset för ekomjölken ligger för det mesta 10–15 procent högre än för konventionell mjölk, men i februari 2026 hade prisskillnaden ökat till 45 procent vilket tyder på att efterfrågan på ekologiskt invägd mjölk är större än tillgången.

Figur 145 Avräkningspris konventionell och ekologisk mjölk (faktisk fett- och proteinhalt), januari 2020 – februari 2026

Källa: Jordbruksverket

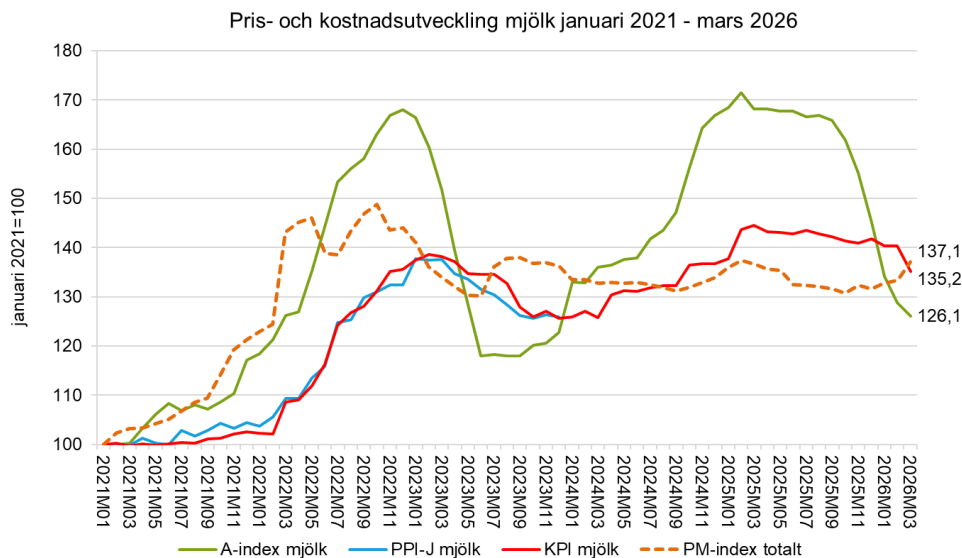
Vid en jämförelse av prisutvecklingen i Sverige och genomsnittet för EU från juli 2021, visar det sig att det svenska priset tappade gentemot EU från våren 2023 men att gapet började minska från årsskiftet 2023/2024. Från oktober 2024 har det svenska priset legat över EU:s genomsnittliga nivå.

Figur 146 Avräkningspriset på mjölk i Sverige och EU-27, faktisk fett- och proteinhalt

Indexserien nedan visar utvecklingen av mjölkpriset från januari 2021 till mars 2026 i alla led där det finns indexberäkningar. Priset till mjölkbonden började stiga kraftigt i samband med kostnadsökningen i slutet av 2021 men från slutet av 2022 gav sjunkande kostnader för insatsvaror avtryck på avräkningspriset som sjönk till och med halvårsskiftet 2023. Därefter ökade priserna successivt igen till en ny toppnivå i början av 2025. I mars 2026 var ökningen jämfört med januari 2021

26,1 procent. Priset på mjölk påverkas tydligare av internationella variationer än vad köttpriserna gör. Sedan slutet av 2023 finns inte längre någon indexberäkning publicerad för mejeriledet, vilket beror på sekretess kopplat till att det är så få företag som ingår i beräkningen. Konsumentpriset hade stigit med 35,2 procent i mars 2026 jämfört med januari 2021 samtidigt som den totala ökningen av kostnaderna för insatsvaror uppgick till 37,1 procent.

Figur 147 Utveckling prisindex för mjölksektorn månadsvis från januari 2021

Källa: Jordbruksverket

Jordbruks verket

Jordbruksverket

551 82 Jönköping

Telefon 036-15 50 00 (vx)

jordbruksverket@jordbruksverket.se

www.jordbruksverket.se

ISSN 1102-3007 · ISRN SJV-RXX/XX SE · RA: XXXX:XX